

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN HAREKET
EĞİTİMİ VE OYUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EBRU ÇİLLİ

**ANKARA
HAZİRAN, 2021**

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI**

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN HAREKET
EĞİTİMİ VE OYUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EBRU ÇİLLİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NEVİN GÜNDÜZ

**ANKARA
HAZİRAN, 2021**

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Ebru ÇİLLİ adlı öğrencinin hazırladığı “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşleri” başlıklı bu çalışma Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı / Spor Eğitimi Programı’nda jüri üyelerince oy birliği ile **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

	<u>Jüri Üyeleri</u>	<u>İmza</u>
Başkan	Prof. Dr. Semiyha TUNCEL	
Üye	Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ	
Üye	Doç. Dr. Sadettin KİRAZCI	

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca, jüri üyeleri tarafından 30/06/2021 tarihinde, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından ise .../.../20... tarihinde kabul edilmiştir.

.....
Prof. Dr. Yasemin KEPENEKÇİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgileri akademik yazım kurallarına uygun biçimde raporlaştırdığımı ve bunları etik ilkelere (atıfta bulunulan tüm yapıtlara kaynaklarda yer verilmesi, tezde kullanılan bilgi ve belgelere resmi yollarla ulaşılması ve bunların aslı bozulmadan kullanılması vb.) uygun olarak elde ettiğimi ve sunduğumu bildiririm.

Ebru ÇİLLİ

ÖZET

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN HAREKET EĞİTİMİ VE OYUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

ÇİLLİ, Ebru

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ

Mayıs, 2021, xv + 93 sayfa

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin değerlendirilmesidir.

Araştırmada, nitel araştırma tekniği ile nitel araştırma desenlerinden “durum çalışması” deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ilinde kamuya bağlı kurumlarda çalışan (15) ve MEB ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı özel kurumlarda çalışan okul öncesi öğretmenleri (17) olmak üzere gönüllü katılan toplam 32 kişidir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme soruları ve gözlem formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarının değerlendirilmesinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Analiz sonucu elde edilen verilerin güvenilirliği için Miles ve Huberman testi uygulanmış ve alfa güvenirlik katsayısı 81 tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin oyunu öğrenme ve eğlence aracı olarak gördüğü, hareket eğitimiyle ilgili detaylı bilgi sahibi olmadıkları ortaya çıkmıştır. Hareket eğitimi ve oyunun çocukların gelişimine katkı sağladığı, kendini ifade etme, iş birliği, yaratıcılık ve problem çözme gibi becerileri desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarının bazılarını uygulamadığı ve en çok uygulamada zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler planlamada fiziksel özellikleri, gelişimsel özellikleri ve etkinlikle ilgili özellikleri göz önünde bulundurmaktadır. Uygulamada çocukların modu, fiziksel ortamla ilgili sorunlar, duygusal sorunlar, sınıf yönetimiyle ilgili sorunlarla karşılaştığı ortaya çıkmıştır. Değerlendirmede çocukların keyif alması, kazanıma ulaşma, etkinliğe katılım, gelişim ve öğrenmeye katkı sağlamaya önem verilirken, değerlendirme yöntemi olarak en çok gözlem kullanılmaktadır. Öğretmenler kazanıma ulaşmak için basitten karmaşığa

uygulamalar, aynı kazanımın farklı etkinliklerde tekrar ele alınması ve aynı etkinliğin tekrar uygulanması gibi yöntemleri kullanmaktadır. Öğretmenlerin çalıştığı kuruma göre hareket eğitimi ve oyun uygulamalarında farklılık olmasına rağmen hareket eğitimi ve oyuna yönelik bilgileri ve öğretme aşamalarına yönelik görüşlerinin benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi Öğretmenleri, Hareket Eğitimi ve Oyun, Planlama, Uygulama, Değerlendirme.

ABSTRACT

PRE-SCHOOL TEACHERS' OPINIONS ABOUT MOVEMENT EDUCATION AND PLAY

ÇİLLİ, Ebru

Master Degree, Department of Physical Education and Sport

Supervisor: Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ

May 2021, xv + 93 pages

The aim of study is to evaluate preschool teachers' views about movement education and play.

Qualitative research technique and “case study”, one of the qualitative research designs, was used. The study group of research is 32 pre-school teachers who voluntarily participated, including teachers working in public school (15) and preschool teachers working in private school affiliated to the MONE and the Ministry of Family, Labor and Social Services (17). In the study, semi-structured interview and observation were used. Descriptive and content analysis was used to evaluate results of the research. Miles and Huberman tests were applied for the reliability of the data obtained as a result of the analysis and the alpha reliability coefficient was determined as 81.

In the study results, it was revealed preschool teachers see play as a learning tool and fun, and they don't have detailed information about movement education. It was stated movement education and play contribute to the development, while supporting self expression, cooperation, creativity and problem solving. The teachers don't apply some teaching stages of movement education and play and they have difficulties during implementation the most. Teachers consider physical, developmental characteristics and characteristics related to the activity in the planning. Problems during the implementation are mood of the children, physical environment problems, emotional problems, classroom management problems. In the evaluation, teachers care enjoyment, achievement, participation, development and contribution to learning, and mostly use observation as an assessment method. Teachers use methods like simple to complex activities, reconsidering the same objective or applying the same activity again to achieve the

objectives. Although implementation differ according to the school where teachers work, the teachers' knowledge about movement education and play and the views about teaching stages are similar.

Key Words: Preschool Teachers, Movement Education and Play, Planning, Implementation, Evaluation.

ÖNSÖZ

Türkiye’de okul öncesi dönemde uygulanan hareket eğitimi etkinlikleri yetersiz ve öğretmenler de çocukların gelişimini destekleyici etkinlikler yapmakta zorlanmaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyunu planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarının incelendiği bu araştırmada öğretmenlerin yaşadığı sorunlar ve eksiklikler üzerinde durulmuştur.

Bilime katkı sağlamanın öneminin her geçen gün daha da arttığı bu süreçte bilime katkı sağlamama yardımcı olan, tez konumu belirlememde destek olan, bilgisini benimle paylaşan ve desteğini benden esirgemeyen tez danışmanım sayın Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ’e teşekkürü borç bilirim. Ayrıca tezimin analiz aşamasında geri dönütleriyle çalışmama destek olan sayın Dr. Öğretim Üyesi Aysel KIZILKAYA NAMLI’ya teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın uygulamasının yapılmasında benden desteğini ve değerli görüşlerini esirgemeyen okul öncesi öğretmen arkadaşlarıma, gözlem sürecini Pandemi’ye rağmen kabul eden okul öncesi eğitim kurumları yöneticilerine teşekkür ederim. Tez sürecim boyunca bana destek olan ismini sayamadığım sevgili mesai arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim. Bu zorlu süreçte her zaman yanımda olup bana manevi güç veren, beni motive eden başta annem, babam ve kardeşim olmak üzere tüm aileme teşekkür ederim.

Aileme...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xiii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiv
KISALTMALAR/SİMGELER	xv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
Problem.....	1
Amaç.....	4
Önem.....	4
Sayıtlar	6
Sınırlılıklar	6
Tanımlar.....	7
BÖLÜM 2.....	9
KURAMSAL ÇERÇEVE	9
Okul Öncesi Dönemde Oyun.....	9
Okul Öncesi Eğitim	9
Okul Öncesi Eğitimin Amaçları	9
Oyun.....	10
Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkileri.....	11
Fiziksel Gelişim ve Oyun.	11
Sosyal-Duygusal Gelişim ve Oyun.....	12
Bilişsel Gelişim ve Oyun.	13
Dil Gelişimi ve Oyun.....	13
Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi ve Oyun.	14
Oyunun Evreleri ve Özellikleri.....	14
Tek Başına Oyun Evresi (0-2 yaş).....	14
Paralel Oyun Evresi (2-3 Yaş).....	14
İş Birliğine Dayalı Oyun Evresi (3-4 Yaş)	14
Kurallı Oyun Evresi (5 + Yaş).....	14
Oyun Türleri	16
Karakterlerine göre Oyunlar	16
Oynandığı Yere göre Oyun Türleri.....	16
Kullanılan Araca göre Oyun Türleri.....	17
Oyun Yoluyla Öğrenme.....	18
Hareket ve Hareket Eğitimi	18

Motor Gelişim Dönemleri.....	20
Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hareket Etkinliği Nasıl Planlanır, Uygulanır ve Değerlendirilir?	23
Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Hareket Eğitiminin Önemi	24
Okul Öncesi Dönemde Hareket Eğitimi Uygulamalarının Amacı Nedir?	24
Okul Öncesi Dönemde Hareket Eğitiminin Süresi ve Sıklığı.....	25
Okul Öncesi Eğitici Eğitimi Veren Kurumlar	25
Liselerde Verilen Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	25
Ön Lisans Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	26
Lisans Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi	28
BÖLÜM 3.....	31
YÖNTEM	31
Araştırmanın Modeli.....	31
Çalışma Grubu	31
Veri Toplama Aracı	33
Verilerin Toplanması	35
Verilerin Analizi.	36
Araştırmanın Geçerlik ve Güvenilirliği	37
İnandırıcılık/İç Geçerlik.....	37
Aktarılabilirlik/Dış Geçerlik.....	38
Tutarlılık/İç Güvenirlik.....	38
Onaylanabilirlik/Dış Güvenirlik.	39
BÖLÜM 4.....	40
BULGULAR VE YORUMLAR	40
Tema 1 Okul Öncesi Oyunun Önemi	40
Tema 2 Hareket Eğitimi.....	42
Tema 3 Oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı	44
Tema 4 Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamaları.....	46
Tema 5 Herhangi bir aşamada zorluk	48
Tema 6 Planlamada göz önünde bulundurulananlar	50
Tema 7 Uygulamada karşılaşılan sorunlar.....	54
Tema 8 Değerlendirmede önem verilen noktalar	57
Tema 9 Kazanıma ulaşıp ulaşılmadığını belirleme yöntemi	59
Tema 10 Kazanıma ulaşmak için yapılanlar.....	61
BÖLÜM 5.....	64
SONUÇLARVE ÖNERİLER.....	64
Sonuçlar	64
Öneriler	67
Araştırmacılara Yönelik Öneriler	67
Öğretmenlere Yönelik Öneriler	67
Eğitim Kurumlarına Yönelik Öneriler.....	68
KAYNAKLAR.....	69
EKLER	78
EK 1. Etik Kurul Onayı	79

EK 2. Bilgilendirme ve Onam Formu.....	80
EK 3. Görüşme Formu.....	82
EK 4. Öğretmen Gözlem Formu.....	84
EK 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler	85
EK 6.MEB İzin Formu.....	86
EK 7.Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İzin Fromu	87
EK 8.Gençlik ve Spor Bakanlığı İzin Formu.....	88
EK 9.Gözlem Okulu İzin Formu 1.....	89
EK 10. Gözlem Okulu İzin Formu 2.....	90
EK 11. Gözlem Okulu İzin Formu 3.....	91
BENZERLİK BİLDİRİMİ	92
ÖZGEÇMİŞ.....	93

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerinin Dağılımı.....	33
Tablo 2. Okul Öncesi Oyunun Önemi	40
Tablo 3. Hareket eğitimi.....	43
Tablo 4. Oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı.....	44
Tablo 5. Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamaları	47
Tablo 6a. Herhangi bir aşamada zorluk.....	48
Tablo 6b. Herhangi bir aşamada zorluk	49
Tablo 7a. Planlamada göz önünde bulundurulananlar	51
Tablo 7b. Disiplinler arası bağ kurma	51
Tablo 8a. Uygulamada karşılaşılan sorunlar	54
Tablo 8b. Uygulamada karşılaşılan sorunlar	54
Tablo 9. Değerlendirmede önem verilen noktalar	57
Tablo 10. Kazanıma ulaşıp ulaşılmadığını belirleme yöntemi.....	59
Tablo 11. Kazanıma ulaşmak için yapılanlar	61

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil

Sayfa

Şekil 1 Gallahue'ye göre Motor Gelişim Dönemleri (1982)..... 20

KISALTMALAR/SİMGELER

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
NASPE	The National Association for Sport and Physical Education (Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği)
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
ATA	Atatürk Üniversitesi
DGS	Dikey Geçiş Sınavı
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
TED	Türk Eğitim Derneği
n	Sayı
f	Frekans
%	Yüzde

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem, amaç, önem, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar bölümlerine yer verilmiştir.

Problem

Oyun, çocuklarla iletişim kurmak ve onların yaşadığı dünyayı anlamlandırmak için başvurulan en etkili yoldur. Oyun okul öncesi dönemdeki çocuklar için anlamlı bir eğitim aracıdır. Oyun artık eğitim öğretim yöntemi olarak da kullanılmaktadır (Demir ve Turak, 2019). Çocukların gelişim özelliklerine, programdaki kazanımlara yönelik oyun etkinliği planlayabilen, bunu farklı yöntemlerle uygulayabilen ve sonrasında çocukların gelişimine yönelik değerlendirme yapabilen bir öğretmenin oyun etkinlikleri ile ilgili bilgi sahibi olan ve oyuna önem veren bir öğretmen olduğu söylenebilir. Oyun etkinlikleri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olamayan öğretmenler oyun etkinliklerini planlama, uygulama ya da değerlendirme aşamasında çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre planlama, uygulama yapamadığında bu süreçten çocuklar negatif olarak etkilenebilmektedir. Yani, bir çocuk oyunu oynarken süre yaşına göre fazla olduğunda ya da çocuk başaramadığında pes edebilir, sıkılabilir ve üzülebilir. Okul öncesi dönemde çocukların kişisel özellikleri de gelişim gösterdiğinden ileriki yaşlarda bu çocuk öz güven eksikliği ya da başarısızlık duygusu hissedebilir. Öncü ve Özbay (2005)'a göre okul öncesi dönemdeki bir çocuğa oyun öğretilirken çocuğun gelişimi, hazır bulunuşluğu, çocuğun dikkat süresi göz önünde bulundurulmalıdır. Oyun çocuklar için eğlenerek öğrenme olduğundan onları sıkmayacak ve çok uzun sürmeyecek şekilde planlanmalıdır (Akt. Koçyiğit, Kök ve Tuğluk, 2010). Rubin, Fein ve Vandenberg (1983)'e göre oyun katılımcıların kendi iç motivasyonlarıyla katıldığı, hedeflerden ziyade aktivitelerle ilgilendikleri, empoze edilmiş kurallardan arındırılmış aktif katılımını gerektiren etkinliklerdir (Akt. Cheng, 2012). Johnson, Christie ve Yawkey (2005)'e göre müfredatta çocuk oyunlarında ortaya çıkan temalar öğretmenler tarafından doğal olarak müfredat çalışması olarak seçilmektedir (Akt.

Cheng, 2012). Burada da belirtildiği gibi doğal olarak müfredattaki kazanımlar oyun içerisine yerleştirilirken bir yandan da oyun sırasında öğretmen müfredata ekleyeceği yeni kazanımları belirleyebilir. Yani bu sürecin bir döngü gibi olduğu söylenebilir. Çakmak ve Elibol (2013) 'e göre okul öncesi eğitim veren kurumlarda oyunu doğru bir zamanda iyi bir planlama ile gerçekleştirmek çocukların ilgilerini çekmek için önem arz eder. Planlanan oyun etkinlikleri çocukların gelişim özelliklerine uygun ilgi ve dikkat sürelerine göre onların becerilerini ortaya çıkarabilecek şekilde olmalıdır (Akt. Aslan ve Günindi, 2019). Oyunu planlayan öğretmen çocukları çok iyi tanımalıdır. Eğer çocukların gelişim özelliklerini bilmiyorsa ya da çocukları tam olarak tanımıyorsa hazırlanan oyun etkinlikleri çocuklar için zorlayıcı olabilir. Oyun etkinliği sırasında zorluk yaşayan çocuk ise oyuna devam etmek istemeyebilir. Bu da sonrasında çocuğun kendini yetersiz hissetmesine sebep olabilir. Oyun etkinlikleri planlanırken çocukların gelişim özellikleri de göz önünde bulundurularak kazanımlar belirlenir. Bu kazanımlara uygun olarak oyun etkinliğinin kuralları, materyalleri, aşamaları, oynanacağı yer belirlenir. Oyunun öğretileceği alan ve oyun da kullanılacak materyaller hazırlanır (Koçyiğit vd., 2007). Ayrıca oyunu uygulama aşamasında öğretmenin kullanacağı dil çocuklar için anlaşılır olmadığında ya da öğretmen çocuklara uygun olmayan olumsuz kelimeler kullandığında; çocuklar oyunu anlamadığı için sıkılabilir ya da öğretmenin kullandığı olumsuz kelimeyi kendine örnek alabilir. Oyunun kuralları anlatılırken sade ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır. Uzun süre oyun kuralları anlatılmamalı ve bu sırada gereksiz açıklamalarda bulunulmamalıdır (Aslan ve Günindi, 2019). Oyunun etkinliklerinde değerlendirme yapılması önemlidir (Koçyiğit vd., 2007). Akandere (2003)'ye göre oyun etkinliklerinin planlanması, uygulanması, uygulama sırasında kullanılan öğretim yöntemleri, çocukların gelişimine yönelik etmenler gözlenmeli ve buna göre değerlendirme yapılmalıdır (Akt. Koçyiğit vd., 2007). MEB (2007b)'ye göre etkinlik sonrasında yapılan değerlendirme tarafsız olmalıdır. Etkinlik sonunda 3 yönden değerlendirme yapılır; eğitimcinin kendini değerlendirmesi, eğitimcinin çocukları değerlendirmesi, eğitimci ve çocukları birlikte etkinliği değerlendirmesidir (Aslan ve Günindi, 2019). Akandere (2003)'ye göre oyun etkinliklerinin planlanması, uygulanması, uygulama sırasında kullanılan öğretim yöntemleri, çocukların gelişimine yönelik etmenler gözlenmeli ve buna göre değerlendirme yapılmalıdır (Akt. Koçyiğit vd., 2007).

Okul öncesi dönemde uygulanan hareket eğitimi uygulamalarının amacı çocukların içindeki hareket etme arzusunu gidermek, oyun oynama hazzını sağlamak, kendini ifade

edebilmesini sağlamak ve ortak amaçlar doğrultusunda hareket etkinliklerine katılmalarını sağlamaktır. Uygulamalar hazırlanırken çocukların ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurulur. Uygulamalarda önemli olan süreçtir (Ulutaş Avcu, 2016). NASPE (2011) 'e göre çocuklar günde en az 60 dakika yapılandırılmış fiziksel aktivitelere, en az 60 dakika ve üzerinde serbest fiziksel aktiviteye katılmalıdır; ayrıca, çocuklar uyuma eylemi dışında 60 dakikadan daha fazla hareketsiz kalmamalıdır (Akt. Kerkez, 2012). Hareket etkinliklerinde amaç çocukların bütün gelişimsel alanlar açısından desteklenmesi ve temel hareket becerilerinin geliştirilmesidir. Yapılan etkinlikler en az 30 dakika sürdürülmelidir. Bu 30 dakikanın ilk 5 dakikası ısınma, 20 dakikası önceden öğrenilen becerilerin tekrar edilmesi ve yeni beceriler öğretilmesi, son 5 dakikası ise soğuma etkinlikleri olmalıdır (MEB, 2013).

Okul öncesi dönemde uygulanan hareket eğitimi programları çocukların kaba ve ince motor kaslarının gelişimini sağladığı gibi çocukların vücut duruşlarının iyileşmesine katkı sağlar. Ayrıca hareket eğitimi; temel hareket becerilerinin gelişmesine, bir çocuğun problem çözme becerisi kazanmasına, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılma alışkanlığı kazanmasına, dikkatini bir noktada yoğunlaştırmasına, oyun kurallarına uymasına, arkadaşlarına karşı saygılı olmasına ve buna benzer birçok davranışı kazanmasına yardımcı olur. Okul öncesi dönem çocukların gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemlerden biridir. Bu sürecin kontrolünü sağlamak için iyi planlanmış bir eğitim süreci olmalıdır (Altınkök, Vazgeçer ve Ölçücü, 2013).

Oyun çocuklar için araştırmanın başladığı önemli bir süreçtir. Bu sürece öğretmenin dahil olması önemlidir. Bir öğretmenin sürece dahil olması demek profesyonel bir bakış açısı ile çocukların oyunlarına yaklaşıp gözlem yapması ve bunu yorumlamasıdır. Bu süreçte öğretmenler aynı zamanda edindiği profesyonel bilgileri eğitim programlarına yansıtabilmelidir. Bu yüzden öğretmenlerin oyunu nasıl algıladığı, çocuklara oyunu sunuş yöntemleri ve bunları günlük eğitim akışında nasıl planladığı çok önemlidir (Ünal, Kök ve Pınar, 2017).

Bu araştırmanın problemi; okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın alt problemleri ise;

- Öğretmenlerin oyun ve hareket eğitimine yönelik bilgileri nelerdir?
- Öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini planlamaya yönelik görüşleri nelerdir?

- Öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir?
- Özel ve kamuda çalışan okul öncesi öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirmeye yönelik görüşleri nelerdir?

Amaç

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin incelenmesidir.

Önem

Yavuz (2017)'ye göre çocuklar sürekli bir büyüme ve gelişim süreci içerisinde olduklarından hareket etme ihtiyacı duyarlar. Bu süreçte çocuğun hareketlerinin olgunluk kazanması için çocuğa fırsatlar yaratılmalı, nitelikli bir eğitim sağlanmalı ve çocuk motive edilmelidir (Canlı, 2019). Orhan (2014)'e göre çocuklara uygulanan hareket eğitimi uygulamaları motor gelişim açısından incelendiğinde; çocukların temel hareket becerileri desteklenir, kaba ve ince motor becerileri gelişir, çocukların kas kuvvetleri artar, çocuklar beden farkındalığı kazanır ve çocuklar yaşam boyu sporun temellerini atmış olur (Canlı, 2019).

Okul öncesi dönemde öğrenilen motor beceriler ileriki yıllarda daha zor motor becerilerin öğrenilmesini kolaylaştırır (Altınkök ve İnal, 2016). Muratlı'ya (1997) göre çocukların erişebileceği motor beceri düzeyleri okul öncesi ve ilkokul çağında şekillenmektedir. Bu yüzden bu dönemlerde verilen motor beceri eğitimleri büyük önem taşımaktadır (Akt. Altınkök ve İnal, 2016). MEB'e (2013) göre okul öncesi dönem hareket etkinliklerinin amacı çocuğun diğer gelişim alanlarına katkı sağlamaktır. Ayrıca çocuğun hayatı boyunca fiziksel etkinliklere katılmasına da destek sağlar. Okul öncesi dönemdeki hareket etkinlikleri çocukların denge, nesne kontrolü ve yer değiştirme becerilerinin gelişmesini sağlayan etkinlikleri içerir. Bu etkinlikler sayesinde çocuğun temel hareket becerileri, motor yeterliliği ve bedensel farkındalığı da gelişmiş olur (MEB,2013). Birey bilinçli hareket etme yeteneğini kontrol ettikçe daha zor olan hareketleri de yapmaya başlar. Örneğin, yürüme hareketi gibi temel ve bütün bir hareket (Altınkök ve İnal, 2016).

Hareket eğitimi sadece çocuklara belirli bir hareketin öğretilmesi olarak algılanmamalıdır. Hareket eğitimi aynı zamanda çocuğu stresten uzak tutan, çocuğun problem çözme yeteneğine destek olan, kendini ifade edebilmesini sağlayan, yaratıcı çözümler üretmesine yardımcı olan, çocuğun dayanıklılık, esneklik, denge, koordinasyon, sürat, kuvvet ve çeviklik gibi fiziksel becerilerinin gelişimine de destek olan bir disiplindir. Ayrıca, okul öncesi dönemde sistemli bir şekilde uygulanan hareket eğitimi çocuğun sağlıkla ilgili alışkanlık kazanmasını, düzenli olmasını, iradesini kullanmayı ve iş birliği duygusunu kazanmasına yardımcı olur (“Dr.Lütfi Kolukırmıkoğlu İlkokulu”, 2020).

Çocuk ve oyun birbirinden ayrı düşünölemeyen kavramlardır. Oyun çocuklar için hava, su ve besin kadar önemli bir ihtiyaçtır. Bir başka açıdan düşündüğümüzde oyun çocukların enerjilerini boşaltabilecekleri süreçlerdir(Sarı, 2011). Zembat (2013)’e göre oyun aslında çocuklar için bir iletişim yöntemidir; bu sayede çocuk kendini anlatabilmektedir (Akt. Uygun ve Kozikoğlu, 2019). Yavuzer ve Demir (2016)’nın da belirttiği gibi çocuk oyun sırasında arkadaşlarıyla problem yaşadığında, arkadaşlarının davranışlarına göre kendini sorgulamayı ve kendini savunabilmeyi öğrenir (Akt. Uygun ve Kozikoğlu, 2019). Oyunun çocukların gelişimine çeşitli yönlerden etkileri bulunmaktadır. Oyun çocuğu gerçek hayata hazırlar. Ayrıca, Gingsberg (2007) oyunun çocukların yaratıcılığına etkisinden bahsetmiştir. Oyun oynama fırsatına sahip olan çocukların hayal güçlerini, el becerilerini, bilişsel, duyuşsal becerilerini geliştirirken aynı zamanda da yaratıcılıklarını geliştirdiklerini vurgulamıştır. Oyun, çocukların beyin gelişimine de destek olmaktadır. Çocuklar oyun yoluyla Dünya ile etkileşim kurmaya başlar. Aynı zamanda da uzlaşabilecekleri, yenebilecekleri bir Dünya’yı oyun yoluyla yaratır ve keşfederler (Akt. Irvin, 2017).

Oyunun çocukların dil gelişimine olan desteği de göz ardı edilememektedir. Çocuklar, iş birlikli oyunlar oynarken dil becerilerini de geliştirmektedir. Çocukların bu anlamdaki başarısı kendilerini açıklama yetenekleri ve sabırlarına bağlıdır. Öğretmenler, diğerlerinin anlamasını kolaylaştırmak için çocukların söylediklerini tekrarlarlar. Ayrıca, çocukların ilgilendikleri nesnelerle ilgili kelimeler öğretebilirler. Çocuklar yan yana oynarken kendi kendilerine de konuşabilir, başkalarından duyduklarını da tekrar edebilir, birbiriyle konuşmaya da başlayabilirler (GreatSchools Staff, 2020).Erken öğrenme ve oyun temelde sosyal etkinliklerdir ve dil ve düşüncenin gelişimine destek olur. Oyuncaklarla oynayan çocukların bilim insanları gibi davrandıkları ve etrafındakilere

bakıp onları dinleyerek öğrendikleri görülmüştür (Pellis, Pellis ve Bell, 2010; Gopnik, 2016). Çocuklar zamanla oyun içinde kurallar koymaya, ilgi alanlarını ifade etmeye, itiraz etmeye ve oyun sırasında ortaya çıkan komik durumlar hakkında da konuşmaya başlayacaktır (GreatSchools Staff, 2020).

Oyun ve stres yakından ilişkilidir. Ne kadar oyun oynanırsa kortizol seviyeleri o kadar düşük olur ve dolayısıyla da stres azalır (Wang ve Aamodt, 2011). Ayrıca, hareket eğitimi ve oyun uygulamalarının çocukların kemik gelişimine fayda sağladığı da söylenebilir. Çocuklarda hareketsiz yaşam tarzına sahip olmanın kemik gelişimine olumsuz etkileri olmaktadır. Ayrıca, televizyon karşısında uzun süre vakit geçiren, hareketsiz yaşam şeklini benimsemiş çocuklarda düşük kemik mineral yoğunluğu riskinin yüksek olduğu görülmüştür (Vicente-Rodriguez ve diğerleri, 2009).

Yapılan bu araştırma,

- Okul öncesi çocuklarda oyun ve hareket eğitiminin öneminin vurgulanması
- Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinlikleri ile ilgili bilgilerinin ortaya konması
- Öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme sürecinde karşılaştıkları zorlukların ve eksikliklerin belirlenmesi
- Gelecekte yapılacak olan araştırmalara katkı sağlaması açısından önemlidir.

Sayıtlar

- Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimi ile ilgili sorulara samimi ve doğru cevaplar verdikleri kabul edilmiştir.
- Araştırmada yer alan çalışma grubu evreni temsil eder niteliktedir.

Sınırlılıklar

- Araştırma görüşme soruları ve yapılan gözlemler ile sınırlıdır.
- Sorular yanıtlayan öğretmenlerin cevapları ile sınırlıdır.
- Bu araştırma Ankara'daki kamu ve özel kurumlara bağlı anaokulları ve kreş ve gündüz bakımevlerinde çalışan öğretmenler ve ön lisans ve liselerin çocuk

gelişimi bölümü mezunu olup grup sorumlusu (öğretmen) olarak çalışanlar ile sınırlıdır.

- Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve genellemeler araştırmanın evreni için geçerlidir.

Tanımlar

Bu araştırmada bazı kavramlar aşağıdaki anlamları ile yer alacaktır.

Okul Öncesi Eğitim: Okul öncesi eğitim doğumdan temel eğitim dönemine kadar devam eden çocukların bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak gelişimlerinin desteklendiği, kendilerine olan güven duygusunun geliştiği, eğitimcilerin ve ailelerin etkin olduğu sistemli bir eğitimidir (Zembat, 1994).

Oyun: Belli bir amacı olsun ya da olmasın, kurallı ya da kuralsız olarak ortaya çıkan ve çocuğa haz veren aynı zamanda gelişimsel olarak çocuğu destekleyen ve gerçek hayatın küçük bir yansıması olan en etkili öğrenme sürecidir (MEB, 2016).

Hareket: “Kas ve eklemlerin, belli doğal şartlar içerisinde işlemleri sonucu vücut bölümlerinde düzenli ve olumlu etkilerle oluşturdıkları yer değişimi.” (“TDK”, 2019)

Hareket Eğitimi: Oyun, uygulama, jimnastik, atletizm, yüzme ve dans gibi farklı şekillerdeki kullanımlarını ve bunların anlamlarını araştırmaya, bunların gruplara olan etkisini anlamaya çalışan bir disiplindir (Kuzeytürk, 2019).

Motor gelişim: İçsel ve dışsal süreçlerin birbiri ile etkileşimi sonucu meydana gelen motor davranış değişimleridir (Altınkök ve İnal, 2016)

Lise Çocuk Gelişimi: Çocuk gelişimi ve eğitimi alanının tanımına baktığımızda; bu alanda yer alan erken çocukluk eğitimi ve özel eğitim alanlarının yeterliliklerini kazandırmak için verilen eğitim ve öğretimdir (MEB, 2011).

Ön Lisans Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: 0-18 yaş arasındaki tipik ve atipik gelişim gösteren çocukların ve şartları elverişsiz ortamlarda yetişmiş olan çocukların gelişim alanları hakkında teorik ve uygulamalı bilgi edinerek ve var olan bilgilerini geliştirerek çocuklara yönelik hizmetleri yürütmek isteyen kişiler için oluşturulmuş programlardır (ATA Açıköğretim Fakültesi, 2017 ve Anadolu Üniversitesi, 2020).

Lisans Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi: Okul öncesi öğretmenliği lisans programının amacı erken çocukluk ile ilgili edindiği bilgileri aktif olarak kullanabilen, çağdaş ve demokratik, çocuk haklarına saygılı ve koruyan, düşünce özgürlüğünü benimsemiş, yaratıcı ve araştırmacı, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip edebilen, iş birliği ve disiplinler arası çalışabilen öğretmenler yetiştirmektir. Okul öncesi öğretmenliği lisans eğitimi 4 yıl sürmektedir (“ODTÜ”, 2017 ve “Hacettepe Üniversitesi”, t.y.).

Okul Öncesi Öğretmeni: Okul öncesi öğretmeni altı yaşına kadar olan çocukların motor becerilerini geliştirmek, öz bakım becerilerini geliştirmek ve onlara temel kavramları öğretmekle sorumlu kişilere verilen unvandır. Okul öncesi öğretmeni olabilmek için üniversitelerin 4 yıllık okul öncesi öğretmenliği mezunu olma şartı vardır (“Başvuru adresi”, 2020). Okul öncesi öğretmeni bir müdür ya da müdür yardımcısı gözetiminde, okul öncesi çağındaki çocuklar için okul öncesi sınıf öğretmeni olarak hizmet verir. Okul öncesi çağındaki çocuklar için eğitim, bakım ve yardım sağlar. Çocukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere ders planları ve öğretim etkinlikleri geliştirir ve uygular. Atanan faaliyetler ile ilgili kayıtlar tutar, raporlar hazırlar ve saklar (Irvine Unified School District, 2017). Deniz-Kan (2008) ‘e göre okul öncesi öğretmenlerinin hitap ettiği grup çok küçük yaşlarda olduğu için okul öncesi öğretmenleri bu çocukların tüm gelişimleri ve eğitimleri ile ilgilenir. Okul öncesi öğretmenleri genellikle tam gün eğitim verip hiç aralıksız çalışır (Yaşar Ekici, 2017).

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili literatür taramasına yer verilmiştir. Çalışmadaki problem durumlarının hangi çerçevede ele alınacağı tartışılmıştır. Bu doğrultuda okul öncesi dönemde oyun, hareket eğitimi ve okul öncesi eğitime ilişkin temel bilgiler ele alınmıştır.

Okul Öncesi Dönemde Oyun

Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim çocuğun doğduğu andan ilköğretim çağına gelene kadar geçen zamanı kapsayan, bu süreçte çocukların gelecekteki yaşantıları için motor, sosyal-duygusal, dil, öz bakım becerileri, bilişsel gelişimlerin çoğunlukla tamamlandığı, aile ve kurumun eğitimi ile kişiliğinin oluşmaya başladığı bir eğitim sürecidir (Deretarla Gül, 2008). Zembat'ın (1998) da tanımladığı gibi okul öncesi eğitim doğumdan temel eğitim dönemine kadar devam eden çocukların bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak yapılan eğitimidir (Akt. Akınbay, 2014). Oktay 'a (2000) göre okul öncesi eğitim çocukların gereksinimlerini karşılayacak düzeyde sunulmalıdır çünkü yaşamın temel taşını oluşturur (Akt. Akınbay, 2014).

Okul Öncesi Eğitimin Amaçları:

- Çocuklara beden, zihin, duygu gelişimi ve iyi alışkanlıklar kazandırmak
- Çocukları ilkokula hazırlamak
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak
- Şartları elverişli olmayan ortamlardan gelen çocuklara da eşit eğitim hakkı sunmaktır (MEB, 2013).

Bu amaçlara göre çocuğun beden gelişimini kazanabilmesi için bazı kazanımlara ulaşması gerekmektedir.

Oyun

Oyunun ne olduğu ve ne gibi etkileri olduğunu açıklamaya çalışan Piaget, Freud, Vygotsky ve Erikson gibi kuramcılar oyunun gelişim ve öğrenme için çok önemli olduğunu ve belirli karakteristik özellikleri olduğu kanısına varmışlardır (Akt. Akınbay, 2014; Russo, 2013). Oyunun tanımını yapmak istediğimizde çok çeşitli ve geniş kapsamda tanımlar ortaya çıkmaktadır. Fakat genel anlamda yani basitçe oyunu tanımlamak gerekirse; oyun doğumla birlikte başlayan ve tüm hayat boyu etkisi devam eden bir öğrenme aracıdır (MEB, 2013). Ulutaş (2011) 'in de dediği gibi oyun belirli kurgular oluşturup deneyerek gerçeğin öğrenilmesini içeren çocukça deneyimlerdir (Akt. Akınbay, 2014). Oyun iş ile kıyaslandığında herhangi bir amacı olmayan, ıvır zıvır ve önemsiz bir olay gibi görünür. Bu şekilde, çocukların yaptığı bir şey olarak görünür çünkü çocuklar henüz olgunlaşmamıştır ve ileride yetişkin olacaktır. Fakat bu görüşler yanlıştır (Whitebread, Basilio, Kuvalja ve Verma, 2012). Oyun; dil, kültür ve teknolojinin yanı sıra insanoğlunun en büyük başarılarındanıdır. Eğer oyun olmazsa, bütün bu başarıların hiçbirisi mümkün olmaz (Whitebread ve diğerleri, 2012). Oyun çocuğa haz verdiği gibi onun gelişimsel olarak ilerlemesine de katkı sağlar. Oyun çocuğun yeteneklerini fiziksel ve zihinsel olarak geliştiren, onun dil gelişimine ve sosyal gelişimine etki eden tüm etkinliklerdir (Gül, 2012; Sussman, 2012). Aral (2001)'e göre Lazarus oyunu hedefi olmayan kendiliğinden ortaya çıkan ve haz veren aktiviteler olarak tanımlamıştır. Freud ise oyunun korkularımızın ve çatışmalarımızın ütesinden gelmemize yardımcı olan işlevsel boyutuna dikkat çekmiştir. Montaigne oyunu “çocukların en gerçek uğraşları” olarak tanımlamıştır. (Akt. Toksoy, 2010). Montessori (1870-1952)'ye göre “oyun çocuğun işidir” (Akt. Koçyiğit, Kök ve Tuğluk, 2007). Cole-Hamilton ve diğerleri (2002); oyunu özgürce seçilmiş, kişisel olarak yönlendirilebilen, içsel olarak motive edilmiş ve çocuğu aktif olarak meşgul eden bütün davranışlar olarak tanımlamıştır (Akt. Varea, 2018). Howard ve McInnes (2013) de bu tanımlı destekler nitelikte bir tanımlama yapmıştır. Yapılan tanıma göre oyun çocukların kendi fikir ve ilgi alanlarını, kendi yolları ve nedenleriyle takip ettiklerinde yaptıkları her şeydir (Akt. Varea, 2018). Glenn ve diğerleri (2012)'nin de belirttiği gibi çocuklar her şeyi oyun için fırsat olarak gördükleri

için her yerde ve herkesle oyun oynayabilirler (Akt. Varea, 2018). Buna ek olarak çocukların beden eğitimi derslerinde ve okul tatillerinde nasıl oynadıkları ve neyi oyun olarak gördükleri hakkında çok az şey bilinmektedir. Daha da önemlisi, çocukların okul ortamında ne zaman ve nerede oynayacakları konusunda her zaman fazla seçeneği yoktur. Çocuklar nerede, ne zaman ve kiminle oynayacaklarına karar veremediğinde bu oynadıkları oyunları geliştirebilecekleri hareket ve sosyal becerileri de etkilenebilir (Varea, 2018).

Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkileri

Oyun çocuğu gerçek hayata hazırlar. Ayrıca çocuğun iç dünyasında yaşadıklarının dışavurumunu sağlar. Çocuk istek, ihtiyaç ve rahatsızlıklarını oyun yoluyla ortaya çıkarabilir. Üstlendiği farklı rollerle dünyayı anlamlandırmaya çalışır (MEB, 2014; Russo, 2013). Diğer yöntemlere kıyasla çocuk oyun yoluyla hem eğlenerek hem de daha kalıcı öğrenir ve bu sayede pasif bir rolden çıkıp aktif bir rol üstlenir (MEB, 2014). Oyunla öğrenirken çocuk yaparak yaşayarak öğrenir çünkü beş duyu organını aktif bir şekilde kullanır (MEB, 2014).

Fiziksel Gelişim ve Oyun. Çocuklar oyun sırasında kaba ve ince motor becerilerini kullanırlar. Oyun boyunca kaba ve ince motor kasları kasılma, esneme ve gevşeme durumundadır. Ayrıca oyun sırasında çocuğun kalp atışları değişebilir, kalbe daha fazla oksijen taşınır (MEB, 2014). Ayrıca oyun sırasında terleyen çocuk vücudundaki zehirli atıkları bu sayede atmış olur. Bunların dışında açık havada oyun oynayan çocuklar bol miktarda oksijen ve yeterli güneş ışığı aldığı için çocukların gelişimleri desteklenmiş olur. Bunlara ek olarak fazla enerjisini oyun yoluyla atan çocuk daha düzenli uyumaya başlar. Oyun esneklik, hız, koordinasyon ve dikkat gibi becerilerin de gelişimine katkı sağlar. Çocuklar oyun sayesinde hareketlerini kontrol edebilmeyi öğrenir çünkü kaslar tekrarlanan hareketleri öğrenir (MEB, 2014). MEGEP (2007) ‘ye göre oyun yoluyla çocuğun hız, denge, esneklik, güç ve dikkat gibi psikomotor yetenekleri gelişir (Akt. Katlav, 2014). Hareketli oyunlar okul öncesi dönemde beden eğitimi görevlerini yerine getirmenin ana yoludur. Hareket oyunları temel motor becerilerin, motor özelliklerin, ahlaki yetenek ve becerilerin eş zamanlı olarak gelişimine olanak sağlar. Tüm bunlar aralarında olan karmaşık bağlantılar sonucunda oyun yoluyla

geliştirilir (Lupu, 2017). Akandere (2006)'ya göre oyun sırasında yapılan atlama, sıçrama, koşma gibi fiziki güce dayalı beceriler sayesinde çocukların dolaşım, sindirim ve solunum sistemlerinin sağlıklı bir şekilde çalışmasına destek olur. Ayrıca çocuğun vücudunda oluşan fazla yağın yakılmasını ve kaslarının güçlenmesini sağlar (Akt. Gül, 2012). Oyun sayesinde çocuğun tepki hızı artar ve el-ayak göz koordinasyonu sağlanır. Çocuklar vücudunu daha kolay kontrol edebilirler ve denge sağlayabilirler (Koçyiğit vd., 2007).

Sosyal-Duygusal Gelişim ve Oyun. Çocuk oyun sırasında duygularını özgürce ifade edip isteklerini belirtebilir çünkü kendini güvenli bir ortamda hayal eder. Çocuk duygusal ifadeleri oyun yoluyla yani oyunda dramatize ederek öğrenebilir. Ayrıca çocukların gelişimsel olarak yaşadığı benmerkezci tutumları oyun yoluyla azalabilir ve çocuk başkalarının duygu ve düşüncelerini oyun yoluyla anlayabilir (MEB, 2014). Bunlara ek olarak çocuk toplumsal kuralları, haklı-haksız, doğru-yanlış gibi kavramları da oyun sayesinde kolaylıkla öğrenebilir. Çocuk oyun yoluyla cinsel kimliğini kazanmaya başlar ayrıca arkadaşlıklar kurarak toplumsallaşmaya başlar (MEB, 2014). DeVries (2006)'ya göre oyun çocukların kurallar hakkındaki anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olur. Kardeşi, arkadaşı, ebeveyni ile oyun oynayan çocuk oyun oynarken paylaşma, sırayla alma, başkalarının bakış açılarını anlama gibi birçok sosyal beceriyi öğrenir (Akt. Whitebread ve diğerleri, 2012). Yörükoğlu (1998) 'e göre oyun çocuğun duygusal tepkilerinin kontrol altına alındığı ve çocuğun en doğal duygularından olan saldırganlık duygusu oyun yoluyla kontrollü bir şekilde ortaya çıkar (Akt. Katlav, 2014). Çiftçi (2005)'e göre çocuk oyun sırasında kurallara uymayı öğrenerek büyüdüğünde de toplum içinde kurallara uyulması gerektiğinin bilincinde olur (Akt. Katlav, 2014). Çocuklar özellikle sosyo-dramatik oyun sırasında betimledikleri karakteri yöneten sosyal kuralları takip etmek durumundadır (Whitebread ve diğerleri, 2012). Hazar (2000)'e göre çocuklar oyun sayesinde farklı sosyal yapıdan gelen çocukları tanırlar ve onlarla uyum içerisinde olmayı öğrenir. Ayrıca bulunduğu toplumu ve insanların toplumdaki rollerini oyun sayesinde öğrenir (Akt. Gül, 2012). Poyraz (2003)'ün de belirttiği gibi çocuk oyun sayesinde mutlu olmayı, bir şey yaparken karşılık beklememeyi öğrenir. Bu da büyüdüğünde fedakarlık edebilmesini, gerekli olduğunda arka planda durmayı becerebilmesini ve gerekli durumlarda da liderlik yapabilmeyi öğrenmesini sağlar (Akt. Gül, 2012).

Bilişsel Gelişim ve Oyun. Çocuk oyun yoluyla sorular sormayı öğrenir bu sayede de yeni bilgiler edinmeye başlar. Çocuk yaparak yaşayarak keşfederek oyun oynar ve bu sırada da birçok kavramı, olayı öğrenir (MEB, 2014; MEGEP, 2007).

- Oyun yoluyla nesneleri isimlendirmeyi, onların işlevlerini
- Olaylar arasında sebep sonuç ilişkisi kurmayı ve mantıksal düşünmeyi
- Olaylar, nesneler arasında seçim yapmayı
- Olaylar, nesneler arasında ilişki kurup bunu gelecekteki yaşantısına aktarmayı, bu sayede gelecekte karşılaşılabilecek problemleri çözebilmeyi
- Renk, boyut, şekil, renk gibi kavramları
- Düşünme, sınıflama, analiz etme, sonuç çıkarma, problem çözme ve değerlendirme gibi becerileri kazanır (MEB, 2014; MEGEP, 2007).

Hazar (2005)'e göre çocuklar oyun sırasında algılama, düşünme, kavrama gibi zihinsel becerileri kullanırlar. Gander ve Gardiner (2010) 'a göre çocukların oyunları sırasında karar verme, mekânsal akıl yürütme, yaratıcı düşünme gibi bilişsel becerileri gelişim gösterir (Akt. Gül, 2012).

Dil Gelişimi ve Oyun. Çocuklarda dil gelişimi sırasıyla alıcı ve ifade edici dil gelişimi olarak devam eder. Çocuk günlük yaşamında olduğu gibi oyunda da arkadaşlarıyla iletişim kurabilmek için dili kullanır. Çocuklar dili en fazla dramatik oyun, evcilik oyunları ve sembolik oyunlarda kullanır. Çocuklar oyun yoluyla daha fazla kelime öğrenir ve bu sayede de karşısındaki kişinin söylediklerini daha kolay anlar. Oyun oynayan çocuk kendini daha rahat ifade edebilir (MEB, 2014). Elliathoğlu (2005) 'e göre dramatik oyunlar sayesinde çocukların kelime hazinesi genişler (Akt. Katlav, 2014). Piaget ve Vygotsky gibi klasik gelişimcilere göre oyun öğrenmeyi kolaylaştırır. Piaget'e (1962) göre çocuklar okuryazarlık ve oyun malzemeleriyle bağlantı kurarak öğrenir. Drama ve şiir gibi kavramlarla sembolik ve taklit oyunları bu söylemin bir kanıtıdır (Akt. Barton, 2013). Çocuklar oyun sayesinde ifade edebilme becerilerini, anlatma becerilerini geliştirirler. Çocuk akranlarıyla oyun oynarken aldığı role göre konuşmaya çalışır ve karşısındakinin diyalogu sayesinde bu konuşma daha da gelişebilir (Gül, 2012).

Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi ve Oyun. Çocuk diğer gelişim alanları gibi öz bakım becerilerini de oyun sırasında öğrenir ve geliştirir. Öz bakım becerilerinin en kolay geliştirilebileceği oyun dramatik oyunlardır. Çocuk oyun sırasında tarak, diş fırçası gibi nesnelerin nasıl kullanılacağını deneyimler ve gerçek hayatta da bunu uygular. Bunların dışında temizlik ile ilgili kavramları da çocuk oyun sırasında kolaylıkla öğrenebilir (MEB, 2016).

Oyunun Evreleri ve Özellikleri

Okul öncesi dönemde çocukların oyun evreleri yaşlarına ve gelişimlerine göre değişiklik gösterebilir (MEB, 2016; Karaman, 2009). Buna göre çocukların oyunun evreleri;

- ✓ Tek başına oyun evresi (0-2 yaş)
- ✓ Paralel oyun evresi (2-3 yaş)
- ✓ İş birliğine dayalı oyun evresi (3-4 yaş)
- ✓ Kurallı oyun evresi (5-... yaş)

Tek Başına Oyun Evresi (0-2 yaş). Tek başına oyun evresinde çocuk etrafındaki bireyleri gözlemler fakat onlarla iletişim kurmadan ve onlardan etkilenmeden kendi oyununu oynar (MEB, 2016; Karaman, 2009).

Paralel Oyun Evresi (2-3 Yaş). Bu dönemde çocuklar yan yana olur hepsi aynı oyuncakları kullanır fakat birbirinden bağımsız ve çok az sözel iletişim kurarak oyun oynarlar. Sembolik oyun oynarken bir nesneyi farklı amaçlarla kullanabilirler; örneğin, sopayı at olarak kullanabilir (MEB, 2016; Karaman, 2009).

İş Birliğine Dayalı Oyun Evresi (3-4 Yaş). Bu dönemde çocukların çevreye olan ilgisi daha çok artar. Çocuk akranlarıyla iletişim kurar ve birlikte bir grup içerisinde oyun oynarlar. Bu oyunlar ilgi alanlarına göre değişiklik gösterebilir. Bu dönemde benmerkezci düşünce etkindir. Çocuklar aynı oyun içerisinde aynı malzemeyi kullanırlar (MEB, 2016; Karaman, 2009).

Kurallı Oyun Evresi (5 + Yaş). Çocuğun fiziksel gelişiminin devam etmesinden dolayı koşma, yakalama, tırmanma gibi hareket içeren oyunlara tüm bedeniyle katılır. Bu dönemde yarışmalı oyunlara ilgi artar. Oyun kurallarını sıklıkla unuttukları için oyunda kazanan olmak isterler (MEB, 2016; Karaman, 2009). Çocuklar bu dönemde

arkadaşlarıyla iletişim kurar ve grup olarak oyuna başlarlar. Oyun içerisinde çocuklar birbirine ihtiyaç duyduğu için iletişim kurmak zorunda kalır ve iş birliği yapar. Çünkü oyunun ortak bir amacı vardır ve bu amaç doğrultusunda oyun malzemeleri paylaşılır. Bu tür oyunlar çocuğun sosyalleşmesi için büyük önem taşır (MEB, 2016; Karaman, 2009). Çocuklar bu evrede benmerkezci düşünceden uzaklaşmaya başlar ve kazanma, yenilme, adil olma gibi sosyal kavramları öğrenirler. Bu dönemde çocuklar oyun öncesinde oyunla ilgili bazı kurallar koyar ve oyun boyunca bu kurallara bağlı kalmaya çalışır (Tüfekçioğlu, Oktay, Sevinç, Özen, Turan, Sucuoğlu ve Özdoğan, 2013). Oyun evreleri okul öncesi müfredatta 4 evre olarak yer almasına rağmen yabancı kaynaklarda 6 evreden oluşmaktadır. Parten'in (1932) sosyal oyun evreleri;

- **Onlooker Play(Oyuna Katılmayıp Yalnızca İzlenen Oyun):** Doğumla birlikte başlayan evredir. Bu evrede çocuk sadece gözlemleyicidir, oyuna katılmaz (Akt. Child Development Programs, 2013; Sussman, 2012).
- **Solitary Play (Kendi Başına Oyun):** Bu evre 0-2 yaş aralığını kapsar ve çocuk bu evrede yalnız başına kendi oyuncaklarıyla oyun oynar. Diğer çocuklarla iletişim ya da etkileşim söz konusu değildir (Akt. Child Development Programs, 2013; Sussman, 2012).
- **Parallel Play (Paralel Oyun):** 2.5-3.5 yaş aralığını kapsar. Çocuk bu evrede diğer çocukların yanındadır fakat yine tek başına oynar. Aynı oyuncakları kullanabilirler (Akt. Child Development Programs, 2013; Sussman, 2012).
- **Associative Play (İlişkili Oyun):** 3-4.5 yaş arasını kapsar. Çocuklar bu dönemde birlikte oynamaya ve oyuncakları paylaşmaya başlar (Akt. Child Development Programs, 2013; Sussman, 2012).
- **Cooperative Play (İşbirliğine Dayalı Oyun):** Çocukların oyun içinde sosyalliklerinin en üst seviyede olduğu dönemdir. Birlikte ortak bir amaç doğrultusunda oyun oynarlar. Bu dönem 4-5.5 yaş arasını kapsar (Akt. Child Development Programs, 2013; Sussman, 2012).
- **Games with Rules (Kurallı Oyun):** Bu evre 6 yaş ve üstünü kapsar. Daha çok yarış içeren oyunlardır. Oyunlarda kazanan ve kaybeden vardır. Bu tür oyunlar çocukların sosyal hayatta da kurallar olduğunu anlamasını sağlar (Akt. Child Development Programs, 2013, Sussman, 2012).

Oyun Türleri

Karakterlerine göre Oyunlar. Karakterlerine göre oyunlar; fonksiyon oyunları, hayal oyunları ve grup oyunları olmak üzere üçe ayrılır.

- ✓ **Fonksiyon Oyunları:** Çocuğun ilk yani ilkel hareketleri olan tutma yakalama gibi becerileri içeren tam olarak oyun karakteri taşımayan hareketlerdir (MEB, 2014).
- ✓ **Hayal Oyunları:** Çocuğun bir nesneyi başka bir nesneye benzeterek oynadığı yaratıcılığın ön planda olduğu oyunlardır. Çocuk bir sopayı at olarak ya da arka arkaya dizilmiş sandalyeleri tren olarak varsayar ve oyunu o şekilde oynar. Çocuğun kullandığı nesnenin asıl nesneye benzemesi şartı aranmaz. Ayrıca bu dönemde çocuk başkasıymış gibi oyun oynayarak gizli duygu düşüncelerini ortaya çıkarabilir (MEB, 2014). Hayal oyunları herhangi bir konuda ve herhangi bir yerde oynanabilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında genellikle bu oyun türü farklı özelliklere göre düzenlenmiş öğrenme merkezlerinde oynanır (MEB, 2016). Garvey (1990)' a göre hayali oyun çocukların “mış gibi” yaparak oynadıkları oyundur (Akt. Lillard vd., 2013). Genellikle okul öncesi dönemde oynanan bu oyun 3-5 yaşlarında daha sık tercih edilir. Kendini başkasının yerine koyup rol yapmanın yanı sıra bir nesneyi başka bir nesne yerine kullanma da hayali oyunun bir parçasıdır (Lillard vd., 2013).
- ✓ **Grup Oyunları:** Çocuklar 5-6 yaşlarında grupta oyun oynamaya başlarlar. Bu dönem çocukları artık tek başına oynamaktan sıkılmıştır. Bu dönemde çocuklar genellikle kendi evlerine yakında olan akranlarıyla açık havada oynarlar. Eğer bu dönemde çocuğun akranlarıyla oynamasına izin verilmezse evde tek başına oynaması için zorlanırsa ileride çocuğun içe dönük, hırçın ya da korkak olmasına sebep olabilir. Bu oyun türünde ilgilini dağılmaması açısından oyun süresi kısa tutulmalıdır (MEB, 2014).

Oynandığı Yere göre Oyun Türleri

- **Salon-Sınıf Oyunları.** Kapalı alanlarda oynanan bu oyun türü üç şekilde sınıflandırılır;

- **Yapılandırılmamış/Serbest Oyun Etkinlikleri.** Okul öncesi eğitim kurumlarında, öğrenme merkezlerinde oynanan bu oyunlarda çocuk bireysel, eşli, küçük ya da büyük grupla oynayabilir. Çocuklar oyuna, kurallara, oyunun yerine ve kimlerle oynayacağına kendisi karar verir yetişkin müdahalesi yoktur (MEB, 2016).
- **Yarı Yapılandırılmış Oyun Etkinlikleri.** Çocukların gelişimlerinin desteklenmesi açısından öğretmen ya da çocuk tarafından başlatılır. Çocuk merkezli ve açık uçlu bir süreçtir, aktif katılım ile devam eder (MEB, 2016).
- **Yapılandırılmış Oyun Etkinlikleri.** Kuralları başkası tarafından belirlenen oyunlardır. Küçük ya da büyük grup olarak oynanabilir. Süreç içerisinde hem öğretmen hem de çocuk aktiftir (MEB, 2016).
- **Açık Hava Oyunları.** Bu tür oyunlar bahçede, kırdı, sokakta ve ormanda geniş alanlarda oynanan oyunlardır. Çocuklar bazen kapalı ortamlarda sıkılabilir ve bazı oyunları kapalı ortamda rahatlıkla oynayamayabilir. Bu nedenle açık havada oyun oynamaktan daha çok zevk alırlar. Koşmaca oyunları, taklit oyunları ve halka oyunları açık hava oyunlarından (MEB, 2014).

Kullanılan Araca göre Oyun Türleri

- ✓ **Araçta Yapılan Oyunlar.** Denge aleti, minder, salıncak gibi herhangi bir aracın içinde ya da üzerinde oynanan oyunlardır (MEB, 2016).
- ✓ **Araçla Yapılan Oyunlar.** Oyun sırasında bir oyun aracı kullanılarak oynanan oyunlardır. Sandalye kapmaca, mendil kapmaca, çember (hulahup) oyunları bu tür oyunlardandır (MEB, 2016).
- ✓ **Araçsız Yapılan Oyunlar.** Bu tür oyunlarda hiçbir araç kullanılmaz. Örneğin, saklambaç, halka oyunları, şarkılı oyunlar, kurt baba vb. oyunlar bunlardandır (MEB, 2016).

Oyun Yoluyla Öğrenme

Oyun yoluyla çocuklar hayata hazırlanır. Ayrıca, çocuklar gelişimlerini destekleyici her türlü beceriyi oyun yoluyla kazanırlar (Demir ve Turak, 2019). Oyun çocukların gelişimi açısından bir doyum kaynağı olduğu gibi eğitim açısından da etkin olarak kullanılmıştır. Okul öncesi dönem çocuklarının eğitiminde tercih edilen bu yöntem okul öncesi dönemde hedeflenen amaçlara uygun olarak sürece dahil edilmelidir (Demir ve Turak, 2019). Bu süreçte öğretmenler bazı noktalara dikkat etmelidirler. Bunlardan biri oyun oynarken çocuğun oyunun amaçlarını bilmesidir. Bu sayede çocuk hem oyun sürecini bilecek hem de çocuğun eğitiminde istendik davranışlar meydana gelecektir (Koç Akran ve Kocaman, 2018). Oyun yoluyla öğrenmenin bazı karakteristik özellikleri vardır. Çocuklar için oyun yoluyla öğrenme eğlencelidir çünkü çocuklar oyun yoluyla öğrenirken zevk, motivasyon, şaşkınlık, heyecan vb. yaşar. Bir çocuk için sevinç önemlidir çünkü motivasyona sebep olur ve aynı zamanda da olumlu duygu oluşturduğu için öğrenmeyi kolaylaştırır. Araştırmalara bakıldığında olumsuz duyguların öğrenmeyi zorlaştırdığı görülmüştür. Bir çocuğun oyun yoluyla öğrenmesi anlamlıdır. Çocukların oyun yoluyla öğrenebilmesi için deneyimlerini var olan durumlara ve kendileri için anlamlı olan şeylere bağlayabilmeleri gerekir (Zosh, Hopkins, Jensen, Liu, Neale, Hirsh-Pasek, Solis ve Whitebread, 2017). Bir çocuk oyun yoluyla öğrenirken ilgisini, dikkatini öğrendiği şeye yoğunlaştırır ve etrafındaki dikkat dağıtıcı şeylere rağmen devam edebilir. Oyun yoluyla öğrenmenin özünde tekrar etme vardır. Çocuklar tekrar tekrar yeni olasılıkları dener, hipotezleri gözden geçirir ve bir işi yapmanın başka yollarını keşfetmeye çalışır. Bu şekilde de, yeni beyin ağları oluşturulur ve daha derin bir öğrenme ortaya çıkar. Çocuklar oyun yoluyla öğrenirken sosyal olarak etkileşim sağlarlar. Fikirlerini paylaşarak, etkileşim kurarak, iş birliği ve iletişim halinde başkalarıyla daha güçlü bağlar oluştururlar. Sosyal etkileşim aynı zamanda motivasyon, eleştirel düşünme becerileri ve öğrenmeyi öğrenme becerileri için önemlidir (Zosh vd., 2017).

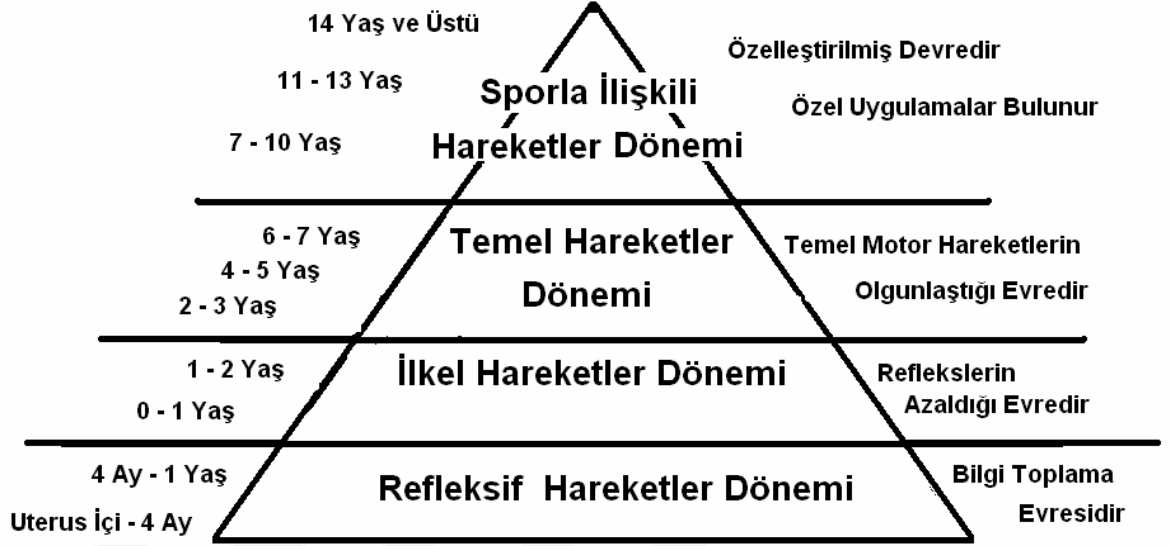
Hareket ve Hareket Eğitimi

Hareket, kavram olarak nesnenin herhangi bir şekilde; şekil ya da yer değiştirmesi olarak düşünülebilir. Bu şekilde düşünüldüğünde nesnenin hareketi ve insanın nesnel

bütünlüğü içinde yaptığı her form ve yer değişikliği hareket olarak tanımlanabilir (Eynur ve Eynur, 2019). Hareket, içerisinde hareket etme eylemini barındıran, vücudun belli bir bölümünün pozisyonundaki değişimdir. Okul öncesi dönem hareketin doğal olarak ortaya çıktığı bir süreçtir. Mengütay (2005)'in hareket eğitimi tanımlamasına bakıldığında; hareket eğitimi çocuğun yaşamı boyunca motor davranışında meydana gelen değişim, çocuğa yaratılan deneme fırsatı, çocuğun bir hareketi yapacak cesarete sahip oluşu ve çevresel etmenlerin hepsidir. Bir diğer ifade ile hareketin keşfedilmesi ve üretilmesidir. Mengütay (2005) hareket eğitimi tanımlaması yaparken bireylerin kapasiteleri ile orantılı şekilde tüm gelişim alanlarını barındıracak şekilde planlanan ve spor eğitimine temel oluşturacak şekilde yapılan etkinliklerden bahsetmiştir. Çelik (2016), hareket eğitimi çocuğun var olan temel hareket becerilerinin olgunluk kazanması amacını taşıyan ve alıştırmalara dayalı bir eğitim olarak tanımlamıştır (Akt. Canlı, Taşkın ve Koçak, 2019). Hareket eğitimi çeşitli fiziksel egzersizler ve oyunlar yardımı ile çocukların biyolojik olarak var olan potansiyellerinin geliştirilmesini, bu sürecin değerlendirilmesini içeren sistematik olarak devam eden tüm etkinliklerdir (Günsel, 2011, ss.1). Heper (2012), hareket eğitiminin çocuklarda lokomotor, lokomotor olmayan, manipülatif ve denge içeren hareketlerin geliştirilmesine ve çocukların hareketlerinin verimliliğinin artmasına destek sağladığını belirtmiştir.

Okul öncesi dönemde öğrenilen motor beceriler ileriki yıllarda daha zor motor becerilerin öğrenilmesini kolaylaştırır (Altınkök ve İnal, 2016). Muratlı'ya (1997) göre çocukların erişebileceği motor beceri düzeyleri okul öncesi ve ilkökul çağında şekillenmektedir. Bu yüzden bu dönemlerde verilen motor beceri eğitimleri büyük önem taşımaktadır (Akt. Altınkök ve İnal, 2016). MEB'e (2013) göre okul öncesi dönem hareket etkinliklerinin amacı çocuğun diğer gelişim alanlarına katkı sağlamaktır. Ayrıca çocuğun hayatı boyunca fiziksel etkinliklere katılmasına da destek sağlar. Okul öncesi dönemdeki hareket etkinlikleri çocukların denge, nesne kontrolü ve yer değiştirme becerilerinin gelişmesini sağlayan etkinlikleri içerir. Bu etkinlikler sayesinde çocuğun temel hareket becerileri, motor yeterliliği ve bedensel farkındalığı da gelişmiş olur (MEB,2013). Birey bilinçli hareket etme yeteneğini kontrol ettikçe daha zor olan hareketleri de yapmaya başlar. Örneğin, yürüme hareketi gibi temel ve bütün bir hareket (Altınkök ve İnal, 2016).

Gallahue 'ya göre (1995), motor gelişim doğum öncesi dönemden başlar ve 3-7 yaş aralığında hareketlerin tamamlanıp koordinasyonun sağlandığı belirli dönemlere ayrılır (Akt. Altıncök ve İnal, 2016 ; Salehi, Sheikh ve Talebrokni, 2017).

Şekil 1 Gallahue'ye göre Motor Gelişim Dönemleri (1982)

Motor Gelişim Dönemleri. Motor gelişim dönemleri dört bölümde incelenmektedir.

- **Refleksif Hareketler dönemi (0-1 yaş).** Bebeğin ilk motor hareketleri reflekslerinin olduğu dönemdir.
- **İlkel Hareketler Dönemi (0-2 Yaş).** Bebeğin oturma, emekleme ve ayakta durma gibi ilk sistemli hareketlerinin olduğu dönemdir. Bireysel farklılıklar, çevre ve kalıtımın etkisiyle bu hareketlerin ortaya çıkma zamanları çocuktan çocuğa farklılık gösterebilir (Altıncök ve İnal, 2016; Salehi, Sheikh ve Talebrokni, 2017).
- **Temel Hareketler Dönemi (2-7 Yaş).** 2-7 arasındaki bu dönem lokomotor, lokomotor olmayan ve stabil hareketleri kapsar. Gallahue'ye (1995) göre temel hareketler dönemi kendi içerisinde birbirini takip eden 3 ayrı evreyi içerir. Bu evreler başlangıç evresi, ilk evre ve olgunlaşma evresidir. Başlangıç evresinde genellikle çocuk kendi hareketlerini anlamaya çalışır ve yaptığı hareketler abartılı olabilir. İlk evrede çocuğu koordinasyonu daha iyi olduğu için hareketleri daha kontrollü hale gelmiştir. Olgunlaşma evresinde ise kontrollü hareketler vardır ve çocuklar genellikle 5-6 yaşına kadar ulaşmış olurlar (Akt. Altıncök ve İnal, 2016; Salehi, Sheikh ve Talebrokni, 2017). İlkel hareketler döneminden çıkan çocuk bu

dönemde becerilerini daha da geliştirerek yürüme, hoplama, koşma gibi lokomotor hareketleri, fırlatma, yakalama gibi manipülatif hareketleri ve denge tahtasında yürüme, takla gibi denge hareketlerini gerçekleştirebilir (Çoknaz, 2017).

60-72 Ay (5-6 Yaş) Çocukların Motor Gelişimi

- Engelin üzerinden koşarak atlar.
- Ritme uygun olarak sekme hareketi yapar.
- Tek ayak sıçrayarak 2-3 m ilerler.
- Topu tek elle omuz üzerinden atar.
- Topu tek elle yerden yuvarlar.
- Belli bir mesafedeki hedefi vurur.
- Topu yerde 5-6 kere sektirir.
- İp atlar.
- Vücudun farklı bölümlerini kullanarak dengede durur.
- Tek ayak üzerinde 9-10 saniye durur.
- Çeşitli hareketleri müzik ve ritim eşliğinde ardı ardına yapar (MEB, 2013).
- **Sporla İlişkili Hareketler Dönemi (7 Yaş Ve Üstü).** Bu dönemdeki çocuk değişik spor etkinlikleri, dans ve benzeri etkinliklerle hareket etkinliklerini uygular.

Temel hareketler dönemindeki temel becerilerden bazıları şunlardır:

• Yürüme	• Denge
• Koşma	• Fırlatma
• Durarak uzun atlama	• Yakalama
• Sıçrama	• Topa ayakla vurma (Altınkök ve İnal, 2016).
• Sekme	
• Tırmanma	

Gallahue'nin bu gelişim evrelerindeki temel becerilere ve yaş aralığına bakıldığında okul öncesi eğitim müfredatı da bu becerileri ve bununla birlikte başka becerileri içermektedir (MEB, 2013). Okul öncesi eğitim müfredatında motor gelişim ile ilgili belirtilmiş olan kazanımlar ve göstergeleri şu şekildedir;

Kazanım 1. Yer değiştirme hareketleri yapar.

Göstergeleri: Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar. Yönergeler doğrultusunda yürür. Yönergeler doğrultusunda koşar. Belli bir yükseklikten atlar. Belli bir yüksekliğe zıplar. Belli bir yüksekliğe tırmanır. Tırmanılan yükseklikten iner. Engelin üzerinden atlar. Koşarak bir engel üzerinden atlar. Çift ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler. Tek ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler. Belirlenen mesafede yuvarlanır. Belirli bir mesafeyi sürünerek gider. Belirlenen noktadan çift ayakla ileriye doğru atlar. Kayma adımı yaparak belirli mesafede ilerler. Galop yaparak belirli mesafede ilerler. Sekerek belirli mesafede ilerler (MEB, 2013).

Kazanım 2. Denge hareketleri yapar.

Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır. Atlama, konma, başlama, durma ile ilgili denge hareketlerini yapar. Tek ayak üzerinde durur. Tek ayak üzerinde sıçrar. Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar. Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür. Denge tahtası üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.

Kazanım 3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar (MEB, 2013).

Göstergeleri: Bireysel ve eşli olarak nesneleri kontrol eder. Küçük top ile omuz üzerinden atış yapar. Atılan topu elleri ile tutar. Duran topa koşarak gelip ayakla vurur. Küçük topu tek elle yerden yuvarlar. Raket/sopa ile sabit topa vurur. Topu olduğu yerde ritmik olarak sektirir. Farklı boyut ve ağırlıktaki nesneleri hedefe atar. Nesneleri kaldırır, taşır, iter, çeker. İp atlar (MEB, 2013).

Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Nesneleri toplar. Nesneleri kaptan kaba boşaltır. Nesneleri üst üste / yan yana / iç içe dizer. Nesneleri takar, çıkarır, ipe vb. dizer. Nesneleri değişik malzemelerle bağlar. Nesneleri yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir. Malzemeleri keser, yapıştırır, değişik şekillerde katlar. Değişik malzemeler kullanarak resim yapar. Nesneleri kopartır/yırtar, sıkar, çeker/gerer, açar/kapar, döndürür. Malzemelere elleriyle şekil verir. Malzemelere araç kullanarak şekil verir. Kalem doğru tutar, kalem kontrolünü sağlar, çizgileri istenilen nitelikte çizer (MEB, 2013).

Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeleri: Bedenini, nesneleri ve vurmali çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Basit dans adımlarını yapar. Müzik ve ritim eşliğinde dans eder. Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar (MEB, 2013).

Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hareket Etkinliği Nasıl Planlanır, Uygulanır ve Değerlendirilir?

Okul öncesi dönem çocukları sürekli hareket etme isteğine bağlı olarak sabırsızdır. Bu sebeple de okul öncesi dönem çocuğuna uygulanacak olan hareket eğitimi programının çok iyi planlanması gerekmektedir. Öncelikle hareket etkinlikleri planlanırken uygulama yapılacak olan çevrenin fiziki şartları göz önünde bulundurulmalıdır. Fiziki şartlar uygulama alanının şartları, mevsimsel değişikliklere bağlı uygulama alanı değişikliği ve kullanılacak malzemeleri içermektedir (Kandaz, 2020). Güneş (2004)'e göre bunlar göz önünde bulundurulduktan sonra öğretmenler planlama aşamasında yapılacak olan etkinliği üç bölümde ele almalıdır; ısınma evresi, esas çalışma ve bitirme evresi. Ayrıca bir etkinlik planlanırken mutlaka ele alınacak olan fiziksel gelişim kazanımlar dikkate alınmalıdır. Öğretmenler ısınma evresi, esas çalışma ve bitirme evrelerinin hepsinde de oyun etkinliklerinden yararlanmalıdır (Kandaz, 2020). Kazanım ve göstergelere bağlı olarak planlanan etkinliğin uygulanması için uygun bir mekan belirlenmelidir. Etkinliğin özelliğine uygun olarak açık havada ya da salonda yapılıp yapılmayacağı, uygulama yapılacak olan mekanın genişliği gibi öncüllere dikkat edilmelidir. Ayrıca etkinlikte kullanılacak olan materyaller ve materyal sayıları belirlenmelidir. Planlanan etkinliğin somuttan soyuta, basitten karmaşığa, ya da birbirini takip eden aşamalara göre gerçekleştirilmesine dikkat edilmelidir(Dinçer ve Tutkun, 2010). Planlanan eğitimin uygulama aşamasında öğretmen yapılacak olan etkinliği çocuklara anlaşılır bir dil ile açıkladıktan sonra uygulamanın nasıl olduğunu kendisi yaparak göstermelidir (Kandaz, 2020). Planlanan etkinliğin ısınma aşamasında öğretmen çocukların fiziksel ve psikolojik olarak rahatlamasını sağlayıcı, 5 dakika süren ısınma egzersizi, parmak oyunları gibi çocuğun etkinliğe istekle katılımını sağlayıcı çalışmalar yapmalıdır. Öğretmenler etkinliğin esas çalışma aşamasında etkinliği ve yapılması gerekenleri açıkladıktan sonra çocuklara bununla ilgili görseller gösterebilir (Dinçer ve Tutkun, 2010). Etkinlik sonunda değerlendirme yapılırken öğretmen süreci program, çocuklar ve öğretmen açısından ayrı ayrı değerlendirmelidir (Kandaz, 2020). Değerlendirme aşaması yapılan etkinliğin gözden geçirildiği, öğrenilen becerilerin pekiştirildiği, bilişsel kavramların kontrol edildiği süreçtir. Öğretmenler bu aşamada hedeflenen beceriye yönelik bir oyun, serbest bir oyun, müzikli bir oyun, ya da yeni

öğrenilecek becerilerin basamaklarına yönelik bir etkinlik uygulatabilir (Dinçer ve Tutkun, 2010).

Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Hareket Eğitiminin Önemi

Çocuk bütün meraklı arayışlarını oyunla birlikte keşfeder ve öğrenir. Bu sayede oyunla birlikte öğrenerek hayata hazırlanır. Oyun çocuğu gelişimsel olarak destekleyen, onun hayal gücünü besleyen, onun yaratıcı olmasını destekleyen ve ona mutluluk veren bir etkinliktir. Çocukluk çağında oynanan oyunlar sayesinde çocuk hayatı deneyimlemeyi öğrenir. Yeni kavramları anlamlandırabilir (Sarı, 2011). Azaklı (2010)'a göre oyun aslında bakıldığında çocuklar için gerçek hayatın bir provası gibidir. Çocuklar küçük yaşlarda görerek ya da işiterek değil yaparak yaşayarak öğrenebilirler. Çocuklar günlük yaşamda gördüğü şeyleri oyun sırasında taklit yoluyla kendileri deneyimler. Çocuğun yaptığı taklitler ve tekrarlar sayesinde çocuk öğrendiği şeyleri pekiştirir ve kalıcı olarak öğrenebilir (Akt. Kaya, 2013). Okul öncesi dönemde uygulanan hareket eğitimi uygulamalarında kullanılan temel beceriler, yaşam becerileri, stratejiler ve kavramlar çocukların bir sonraki eğitim sürecine hazırlanmalarını sağlar (Koç, 2016). Ayrıca; okul öncesi dönemde yapılan hareket eğitimi uygulamaları çocukların öz güven duygusu kazanmasına, iş birliği yapmalarına, adil oyun oynamalarına, doğaya karşı duyarlı olmalarına, liderlik özelliği kazanmalarına, zamanı yönetebilmelerine de katkı sağlar (MEB, 2018).

Okul Öncesi Dönemde Hareket Eğitimi Uygulamalarının Amacı Nedir?

Okul öncesi dönemde uygulanan beden eğitimi programlarının amacı çocukların içindeki hareket etme arzusunu gidermek, oyun oynama hazzını sağlamak, kendini ifade edebilmesini sağlamak ve ortak amaçlar doğrultusunda hareket etkinliklerine katılmalarını sağlamaktır. Uygulamalar hazırlanırken çocukların ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurulur. Uygulamalarda önemli olan süreçtir (Ulutaş Avcu, 2016). Okul öncesi dönemde yapılan hareket eğitimi uygulamaları çocukların temel hareket becerilerini geliştirerek diğer bütün gelişim alanlarına katkı sağlar. Ayrıca, bu dönemde uygulanan hareket eğitimi ile çocukların yaşam boyu fiziksel aktiviteye katılımı sağlanmış olur (Dinçer ve Tutkun, 2010).

Okul Öncesi Dönemde Hareket Eğitiminin Süresi ve Sıklığı

Okul öncesi dönemdeki çocuklar düzenli olarak fiziksel aktiviteye en az 30 dak/gün katılmalıdır. Bu şekilde haftada en az 3-4 kez uygulama yapılmalıdır (Subaşı ve İnal, 2008). Smith(1994)'e göre ise küçük çocukların günlük fiziksel aktivite süresi 30-40 dakika olarak sınırlandırılmalıdır. Etkinliklerin öncesinde ve sonrasında ağır fiziksel egzersiz gerektiren etkinlikler yapılmamalıdır (Akt. Duman, 2013). ABD'de Ulusal Spor ve Beden Eğitimi Birliği (NASPE, 2011) okul öncesi çocukların en az 60 dakikalık yapılandırılmış hareket eğitimi uygulamasına katılması ve her gün en az birkaç saat boyunca yapılandırılmamış oyun süresi uygulanması gerektiğini önermiştir. Amerikan Kalp Derneği (2014) 2 yaş ve üstü tüm çocukların her gün en az 60 dakika orta yoğunlukta fiziksel aktivitelere katılmasını önermektedir. Avustralya Topluluğu (2014) ve İngiltere (Sağlık, Fiziksel Aktivite, Sağlığın İyileştirilmesi ve Korunması, 2011) hükümetleri küçük çocukların gün boyu en az 3 saat fiziksel aktivite yapmasını tavsiye etmektedir. Hong Kong Hükümet Eğitim Bürosu (2006), okul öncesi eğitim kurumlarının yarım günlük ve tüm gün eğitim programları için sırasıyla 45 ve 60 dakika veya 60 ve 105 dakika günlük fiziksel uygunluk ve müzik, sanat uygulamasını önermektedir. Anaokulları genellikle yarım günlük seansları sırasında günlük olarak 25-30 dakika hareket eğitimi programları düzenler (Akt. Chow, McKenzie ve Louie, 2015).

Okul Öncesi Eğitici Eğitimi Veren Kurumlar

Liselerde Verilen Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. Türkiye'de sayısı hızla artan okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlere yardımcı olabilmesi için bu alanda eğitimli erken çocukluk öğretmen yardımcısı ve özel eğitim kurumlarında öğretmen yardımcısı mesleklerinde öğretim programları oluşturulmuştur. Çocuk gelişimi ve eğitimi alan programında erken çocukluk eğitimi ve özel eğitim olarak 2 alt dal bulunmaktadır (MEB, 2011). Çocuk gelişimi ve eğitimi alanı programı hazırlanırken bu sektörde meslek eğitimine duyulan ihtiyaç dikkate alınmıştır. Alandaki amaç sektörle ilgili, bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak gerekli mesleki yeterliliği kazanmış meslek elemanları yetiştirmektir (MEB, 2014). Programın toplam eğitim süresi lise birinci sınıftan sonra 3 öğretim yılıdır. Öğrenciler son 2 yıl dal seçimi yaparak dal eğitimine devam ederler. Yukarıda da bahsedildiği gibi alan içerisinde bulunan iki alt dal

bulunmaktadır. Bu alt dallardan erken çocukluk eğitimi alt dalını seçen kişi mezun olduktan sonra çocuk gelişimi ve eğitimi alanında mesleki yeterliliklere sahip olarak erken çocukluk öğretmen yardımcılığı unvanına sahip olur. Buna ek olarak, özel eğitim alt dalını seçmiş birey özel eğitimde öğretmen yardımcılığı alanında mesleki yeterlilikleri kazanır (MEB, 2011). Çocuk gelişimi ve eğitimi dalını seçmiş bir öğrenci; mesleki gelişim, çocuk gelişimi, anne çocuk sağlığı, çocuk ruh sağlığı, erken çocukluk ve özel eğitim kurumları, dramatik etkinlikler, işletmelerde mesleki eğitim, yetersizlik türleri ve kaynaştırma, yetersizlik türleri ve eğitimi, erken çocuklukta program, özel eğitimde program, erken çocuklukta öz bakım, oyun ve oyuncak, çocukla iletişim derslerini alır (MEB, 2014). Bu derslerden oyunla ilgili olanlar erken çocuklukta program, oyun ve oyuncak dersleridir. Bu iki dersin içeriğine bakıldığında; erken çocuklukta program dersinde amaç çocuğun yaş ve gelişim özelliklerine uygun plan, program ve etkinlikleri hazırlamaya yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılmasıdır. Oyun ve oyuncak dersindeki amaç ise; öğrenciye çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun, onların gelişim alanlarını destekleyici oyun ve oyun aracı hazırlamaya yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılmasıdır. İşletmelerde mesleki eğitim dersinin içeriğine bakıldığında bu ders kapsamında öğrenciler lise son sınıfta staj yaparak öğrendiklerini uygulama ve alanda pratik yapma imkânı bulur (MEB, 2011). MEB Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 134. Maddesine göre staj süreci ders yılı başında başlar ve ders yılı sonunda biter. Öğrenci haftada 3 gün beceri eğitimini belirlenen işletmede yapar, geri kalan 2 günde de okulda teorik eğitimini almaya devam eder (2013).

Ön Lisans Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. Ön lisans çocuk gelişimi program süresi 2 yıldır (“ATA Açıköğretim Fakültesi”, 2017 ve “Anadolu Üniversitesi”, 2020). Çocuk gelişimi ön lisans programından mezun olan kişiler MEB bağlı okul öncesi eğitim kurumları, özel eğitim kurumları ve rehabilitasyon merkezlerinde, Sağlık Bakanlığı'na bağlı kliniklerde, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı kurumlarda çalışabilecekleri gibi DGS ile ön lisans programlarını lisans programlarına tamamlayabilirler. DGS ile geçiş yapabilecekleri bölümler okul öncesi öğretmenliği, çocuk gelişimi lisans programı ve çocuk sağlığı ve gelişimi programlarıdır (“ATA Açıköğretim Fakültesi”, 2017 ve “Anadolu Üniversitesi”, 2020). T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı özel kreş ve gündüz bakımevlerinin işleyişine yönelik yönetmeliğindeki Madde 26 (a)'ya bakıldığında;

Kreş ve gündüz bakımevlerinde görevlendirilecek kişilerin yükseköğretim kurumlarının çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü, okul öncesi öğretmenliği bölümü, çocuk gelişimi ön lisans mezunlarına öncelik verilmekle birlikte kız meslek liselerinin çocuk gelişimi ve eğitimi mezunları da grup sorumlusu olarak çalışabilmektedir. (T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı , 2016)

Grup sorumlusu;

“grubundaki çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimlerini sağlamak ve çocuklara temel ahlaki kavramlar ve değerler ile temel alışkanlıkları kazandırmak için gerekli faaliyetleri bir program dâhilinde uygulamakla yükümlü kişi” olarak tanımlanmıştır (T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı , 2016).

Grup sorumlusunun görevleri ise Madde 27 (1)’de;

- Grubundaki çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimlerine yönelik olarak hazırlanan faaliyetleri bir program dâhilinde uygular.
- Çocuklara yönelik eğitim ve bakım programlarını hazırlar ve uygular.
- Eğitim ve bakım programlarında yer alan ilgili formları her çocuk için düzenler ve çocuk dosyalarında saklar.
- Özel günleri planlar ve uygulanmasını sağlar.
- Çocukların bakım ve eğitimi ile ilgili her türlü ihtiyaçlarını sağlayıcı önlemleri alır.
- Etkinlikler için gereken eğitim materyallerini hazırlar, araç-gereç ve eğitim materyallerinin korunması ile bakım ve onarımını sağlar.
- Uyum sorunu yaşayan veya özel gereksinimi olan çocukların bakımı ve eğitimi için gerekli önlemleri alır ve sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunur şeklinde tanımlanmıştır (T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı , 2016).

Çocuk gelişimi ön lisans programlarında genel olarak ders katalogları benzerlik gösterse de bazı derslerle verilen eğitim farklılaşabilmektedir. Bu derslerden oyun öğretimi ile direkt olarak ilgili olanlar olduğu gibi oyun öğretimini destekleyen dersler de bulunmaktadır. Örneğin; çocuk ve oyun dersi direkt olarak oyun öğretimi ile ilgilidir. Dersin içeriğine bakıldığında oyun dağarcığını geliştirme, oyun etkinlikleri ve bu etkinlikleri uygulama, oyun etkinliklerini planlama ve özel eğitimde oyun etkinlikleri planlama gibi becerileri kazandırmaya yöneliktir (“ATA Açıköğretim Fakültesi”, 2017 ve “Anadolu Üniversitesi”, 2020). Oyun öğretimini destekleyen derslere bakıldığında

okul öncesi eğitim kurumlarında program geliştirme ve çocuk gelişiminde program dersi örnek verilebilir. Bu iki ders içerik olarak aynı ama isim olarak üniversiteye göre farklılık göstermektedir. Dersin içeriğine bakıldığında okul öncesi eğitim kurumlarında oyun etkinlikleri ve oyunla disiplinler arası bütünleştirilen dil, hareket, fen, matematik vb. alanlar bulunmaktadır (“ATA Açıköğretim Fakültesi”, 2017 ve “Anadolu Üniversitesi”, 2020). Bunun dışında ATA Açıköğretim Fakültesi (2020), okul öncesi eğitimde araç gereç geliştirme iminde oyun öğretimini destekleyici bir ders daha vermektedir. Dersin içeriğine bakıldığında oyun ve oyuncağın önemi, oyuncak ve kukla yapımı ve okul öncesi eğitimde araç gereç planlama ve yapma gibi becerileri öğretmek oyun öğretimini desteklemektedir. Çocuk gelişimi ön lisans programına bakıldığında okul öncesi öğretmenliği lisans programında olduğu gibi staj dönemi bulunmaktadır. Programın 4. Yarıyılında kurum uygulamaları adı altında haftada 1 kez toplamda 12 hafta süren gözlem ve uygulama süreci bulunmaktadır. Öğrenciler bu ders kapsamında öğrendikleri teorik bilgileri pratik olarak uygulama fırsatı bulmaktadır. Bu açıdan bakıldığında oyun öğretimini destekleyici tarafı da olduğu söylenebilir (“Anadolu Üniversitesi”, 2020).

Ankara’da Başkent Üniversitesi’ne bağlı Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu’nda ön lisans çocuk gelişimi eğitimi verilmektedir. Programda Çocukta Oyun Gelişimi ve Drama dersleri zorunlu olarak verilmektedir (“Başkent Üniversitesi”, t.y.).

Lisans Okul Öncesi Öğretmenliği Eğitimi. Okul öncesi öğretmenliği mezunu olan kişilerin uzmanlık alanları 0-6 yaş arası çocukların eğitimidir. Bu alandan mezun olan kişiler özel-resmi anaokullarında, kreş ve gündüz bakımevlerinde, çocuk kulüplerinde, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’nda öğretmen olarak çalışabilirler. Ayrıca mezun olanlar üniversitelerin ilgili bölümlerinde yüksek lisans ve doktoralarını tamamlayarak akademik kariyer yapma fırsatı bulabilirler (“ODTÜ”, 2017; “Hacettepe Üniversitesi”, t.y.).

Okul öncesi öğretmenliği bölümünde okutulan dersler genel olarak ODTÜ, Hacettepe, Gazi ve Ankara Üniversiteleri’nde benzerlik gösterse de ODTÜ seçmeli dersleri ve bazı alan derslerinde diğer üniversitelere göre farklılık göstermektedir. Buna ek olarak YÖK’ün Okul Öncesi Lisans Eğitim Programı (t.y.) ders içeriklerinde belirtildiğine göre lisans döneminde öğrenciler son sınıfta I. ve II. Dönemde olmak üzere

toplamda 2 kez öğretmenlik uygulaması yani staj yapmaktadır (“Gazi Üniversitesi”, 2012; “Hacettepe Üniversitesi”, t.y.).

ODTÜ’de öğrenciler 3. sınıfın I. döneminde okul deneyimi adında ilk stajını tamamlar. Ardından son sınıfta I. Ve II. Dönemde de diğer üniversiteler gibi staj süreci vardır. Bu şekilde ODTÜ okul öncesi öğretmenliği bölümünde toplamda 3 dönem staj yapılır (“Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK]”, t.y. ve “ODTÜ”, 2017). YÖK’ün ders içeriklerinde (t.y.) de bahsedildiği gibi okul öncesi öğretmen adaylarının lisans eğitimleri süresince aldığı gerek öğretmenlik ile gerekse de eğitim ile ilgili birçok ders bulunmaktadır. Bu derslerden bazıları direkt olarak oyun etkinlikleri ve oyun etkinliklerini hazırlama üzerine bazıları ise bunu destekleyen derslerdir. Örneğin, erken çocuklukta oyun gelişimi ve eğitimi dersinde öğretmen adayları oyunun tanımı, önemi, geçmişi, gelişim evreleri, oyunun çocuğun hayatındaki ve çocuğu tanımadaki yeri, oyunu destekleme, oyun etkinlikleri planlama ve uygulama gibi bilgi ve becerileri edinirler. Bunun dışında drama, materyal geliştirme, müzik vb. dersler de öğretmen adaylarının disiplinler arası çalışmalarına destek olarak oyun planlamaları yapmalarına yardımcı olabilmektedir (“Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK]”, t.y.). Üniversitelerde verilen ortak derslerden biri olan erken çocukluk döneminde oyun gelişimi ve eğitimi dışında; ODTÜ’de ve Ankara Üniversitesi’nde beden eğitimi ve oyun adı altında bir zorunlu ders daha verilmektedir. Bu derste de öğretmenlere oyun ve hareketin birlikte düşünülüp planlama ve uygulama yapabilmelerini sağlayan beceriler kazandırılmaktadır (“ODTÜ”, 2017 ve “Ankara Üniversitesi”, t.y.). Buna ek olarak her üniversitede olduğu gibi bahsi geçen üniversitelerde de seçmeli dersler verilmektedir. Bu derslere bakıldığında içlerinde yine oyun ve oyun etkinliklerinin planlamaya yönelik dersler bulunmaktadır. Bunlardan biri olan erken çocukluk eğitiminde geleneksel çocuk oyunları dersinde amaç geçmişten günümüze unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarını tanıtmak, bu oyunların çocukların gelişimine etkisini vurgulamak, bu oyunları gelecek nesillere aktarabilmek, bu oyunları planlayıp uygulayabilmektir (“YÖK”, t.y.).

Ankara’da okul öncesi öğretmenliği bölümü olan diğer üniversiteler ise Başkent Üniversitesi ve TED Üniversitesi’dir. İki üniversite de vakıf üniversitesidir. Bu iki üniversitede de ortak verilen dersler Erken Çocuklukta Oyun Gelişimi ve Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Drama’dır (“Başkent Üniversitesi” ve “TED Üniversitesi”, t.y.). Bunlara ek olarak Başkent Üniversitesi’nde Müzikli Oyun ve Dans, Beden Eğitimi

ve Oyun Öğretimi ve Drama dersleri zorunlu ders olarak verilmektedir (“Başkent Üniversitesi”, t.y.)

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, katılımcılar, veri toplama aracı, veri toplama süreci, veri analizi süreci ve geçerlik ve güvenirlik ile ilgili yapılanlar yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla nitel araştırma çalışması yapılmıştır. Nitel araştırma hem araştırmacıya hem de katılımcıya daha esnek bir araştırma ortamı sunacağından ve alınan bilgilerin daha özgün olacağı düşüncesiyle araştırmamızda tercih edilmiştir. Genel anlamda bakıldığında nitel araştırma, insan davranışlarını, deneyimlerini ve algılarını derinlemesine incelemeyi amaçlayan insan odaklı bir yaklaşımdır. Nitel araştırmalar toplumda var olan sorunları araştırır ve insanların bu sorunları nasıl anlamlandırdığını, neyi niçin yaptığını ve düşündüğünü ortaya koyar (Given, 2021). Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (case study) kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2004)'e göre durum çalışması bir veya birden çok duruma ilişkin unsurların söz konusu durumu nasıl etkiledikleri ve bu durumdan nasıl etkilendiklerini bütüncül bir yaklaşımla ortaya çıkaran derinlemesine bir araştırmanın yapılmasıdır. Bu desende olaya tek açıdan bakılmaz, olaya farklı açılardan bakılarak farklı yönlerinin ortaya çıkması sağlanır (Gürbüz ve Şahin, 2017: ss.110-111).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara ilinde kamuya bağlı anaokulları ve anasınıflarında çalışan 15 öğretmen ile MEB ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı özel anaokulu ve kreş ve gündüz bakımevlerinde çalışan 17 okul öncesi öğretmeni olmak üzere toplam 32 kişidir. Araştırmada çalışma grubunu oluşturmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme çeşitlerinden ise

maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örneklemeler çok fazla bilgiye sahip olan durumların detaylı ve derinlemesine incelenmesini sağlar. Bu sebeple de amaçlı örneklem; olayların, durumların keşfedilmesi ve açıklanmasını sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2016,s.118-119). Maksimum çeşitlilik örneklemeinde amaç daha küçük bir örneklem grubu ile araştırmada yer alan probleme taraf oluşturabilecek kişilerin çeşitliliğini maksimum seviyede yansıtmaktır. Bu şekilde belirlenen örneklem grubu ile yapılan araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar ve bulgular daha zengin olabilir. Maksimum çeşitlilikte önemli olan genelleme yapmaya çalışmak için çeşitliliğin sağlanması değildir. Tam tersine, çeşitlilik gösteren durumların herhangi bir ortak noktası ya da paylaşımı olup olmadığını bulmaya çalışmak ve çeşitliliğe bağlı olarak da problemi farklı boyutları ile ele almaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016,s.118-119). Kamu ve özel anaokullarında farklı uygulamalar yapıldığı, hareket eğitimine farklı öğretmenler girdiği ve oyun ve hareket eğitimi süresinin farklı olabileceği dolayısıyla da okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşlerinin değişebileceği düşünüldüğünden çalışma grubu bu okullardan seçilmiştir. Kamuya ve özel sektöre bağlı okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özelliklerinin farklı olması da yapılan uygulamalar üzerinde etkili olabileceği için dolaylı olarak da kamu ve özel okul öncesi eğitim kurumları arasında karşılaşılabilecek sorunlar ya da planlamada dikkat edilecek hususların ve değerlendirme aşamasında kullanılabilecek yöntemlerin farklılık göstermesine sebep olabilir. Ayrıca, kamuda ve özel kurumda çalışan okul öncesi öğretmenlerin aldığı hizmet içi eğitimlerde yaşanabilecek farklılıklardan dolayı öğretmenlerin hareket eğitimi ve oyuna yönelik bilgi birikimleri de farklılık gösterebilir. Özel kurumlarda çalışan okul öncesi öğretmenlerin işini kaybetme endişesi sebebiyle kendini sürekli geliştirmeye çalışması dolayısıyla da katılabileceği eğitimler farklılık gösterebilir. Bunlara ek olarak, özel kurumlarda çalışan okul öncesi öğretmenlerin eğitim durumlarının farklılık göstermesi, lise ya da ön lisans mezunu olan kişilerin de buralarda çalışması yine bu kişiler arasında hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşler, planlama, uygulama ve değerlendirmeye yönelik görüşler arasında farklılık yaratabilir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin demografik özelliklerinin (yaş, kıdem yılı, eğitim durumu, çalıştığı kurum türü) dağılımına ilişkin bilgiler Tablo1 'de sunulmuştur. Demografik bilgilere ilişkin detaylı bilgiler EK 5'te tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 1

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerinin Dağılımı

Değişken (n:32)	f	%
Yaş	25 yaş ve altı	5 15.62
	26-30 yaş	18 56.25
	31-35 yaş	4 12.50
	36-40 yaş	4 12.50
	41 yaş ve üstü	1 3.12
Kıdem yılı	1-5 yıl	16 50.00
	6-10 yıl	9 28.12
	11-15 yıl	6 18.75
	16-20 yıl	1 3.12
Eğitim durumu	Lise	3 9.37
	Ön lisans	4 12.50
	Lisans	21 65.62
	Yüksek lisans	4 12.50
Çalıştığı kurum türü	Kamu	15 46.87
	Özel	17 53.12

Veri Toplama Aracı

Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ve gözlem yöntemi kullanılmıştır. Bengtsson (2016)'ya göre araştırmaya katılanların araştırma konusu hakkındaki duygu, düşünce ve bilgilerini açıklayacağı, bu konu ile ilgili deneyimlerini anlattığı veri toplama tekniği görüşmedir. Görüşmenin amacı, katılımcıların özgün fikirlerine ulaşmaktır. Görüşme, katılımcıların araştırma konusu hakkındaki duygu, düşünce, deneyim gibi gözlenemeyen bilgilere ulaşılmasına olanak sağlar (Akt. Baltacı, 2019). Araştırmada kullanılan görüşme soruları, bu konuda yapılan çalışmalar derlenerek ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. Uzman görüşünün ardından sorularda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Düzenlemelerden sonra oluşturulan kişisel bilgiler (4 soru) ve “okul öncesi dönemde oyun ve hareket eğitimi” ile ilgili yarı yapılandırılmış (14 soru) olmak üzere toplam 18 sorudan oluşan görüşme formundaki (EK-3) soruların açık ve anlaşılır olup olmadığını belirlemek amacıyla araştırma dışında olan 5 öğretmen ile pilot görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin ses kayıtları 2 uzman tarafından incelenmiş ve soruların amaca yönelik olduğu kanısına varılmıştır. Katılımcıların yaş, kıdem yılı, öğrenim durumu ve çalıştığı kurumun türü görüşme formunun kişisel bilgiler bölümünde sorulmuştur. Ayrıca

araştırma sürecinde araştırmacı okul öncesi öğretmenlerini sınıf ortamında gözlemlemiştir. Gözlem sırasında araştırmacı okul öncesi öğretmenlerin oyun ve hareket eğitimine yönelik uygulamaları ile ilgili verileri gözlem formuna kayıt etmiştir. Gözlem formunda okul öncesi öğretmenlerin oyun ve hareket uygulamaları ile ilgili olarak oyun ve hareket eğitimine başlamadan önce çocukları etkinliğe hazırlama, oyun ve hareket etkinliğinin herhangi bir aşamasında zorlanma, çocukların gelişimine uygun oyun ve hareket etkinliği planlama, oyun ve hareket etkinliği hakkında çocukları bilgilendirme, sınıfı oyun/hareket etkinliğine göre düzenleme, sınıfa hakim olma, önceki oyun ya da hareketleri tekrarlama, oyun ve hareket etkinliklerini başka disiplinlerle birleştirme ve oyun ve hareket etkinlikleri sonunda değerlendirme yapma ve eklenmek istenen diğer noktalar olmak üzere toplam 10 madde (EK-4) bulunmaktadır. Gözlem formunda belirtilen maddelerden oyun ve hareket eğitimine başlamadan önce çocukları etkinliğe hazırlama, oyun ve hareket etkinliği hakkında çocukları bilgilendirme etkinliklerin ısınma aşamasında öğretmenlerin dikkat etmesi gereken bir süreç iken, oyun ve hareket etkinliğinin herhangi bir aşamasında zorlanma görüşme sorularında da öğretmenlere yöneltilen ve öğretmenlerin planlama, uygulama ya da değerlendirme aşamasında bir zorlanma ile karşılaşp karşılaşmadığını içeren bir maddedir. Gözlem maddelerinden çocukların gelişimine uygun oyun ve hareket etkinliği planlama, sınıfı oyun/hareket etkinliğine göre düzenleme ve oyun ve hareket etkinliklerini başka disiplinlerle birleştirme ise öğretmenlerin planlama aşamasında dikkat etmesi gerekenlerdendir. Sınıfa hâkim olma ise öğretmenlerin uygulama sırasında karşılaşılabileceği zorluklardan olduğu için gözlem formunda belirtilmiştir. Önceki oyun ya da hareketleri tekrarlama ve oyun ve hareket etkinlikleri sonunda değerlendirme yapma ise değerlendirmeye yönelik maddeler olarak gözlem formunda belirtilmiştir. Araştırmacı gözlem formunda uygulamalarla ilgili kontrol listesini işaretledikten sonra gözlemlerini açıklama bölümüne yazmıştır. Bengtsson (2016)'ya göre gözlem araştırmaya katılanların davranışlarının gözlemlendiği ve araştırma konusunun biçimsel olarak tanımlandığı bir yöntemdir. Maxwell (2008)'in de belirttiği gibi gözlem sırasında araştırmacı olayları değiştirmeden olduğu gibi tarafsız bir şekilde kaydetmelidir. Tarafsız yapılan gözlemler araştırmanın güvenilirliğini ve inandırıcılığını artırır (Akt. Baltacı, 2019).

Verilerin Toplanması

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler ve gözlem için Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan gerekli izinler alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan ve Etik Kurul raporundan sonra Kasım 2020'de görüşmelere ve gözlemlere başlanmıştır. Öğretmenlere telefon ya da mail yolu ile ulaşılmıştır. Öğretmenlere araştırma hakkında bilgi verildikten sonra araştırmaya gönüllü olarak katılacak olan öğretmenlerden randevu oluşturulmuştur. Gönüllü katılmak isteyen öğretmenlere araştırmanın amacı sözlü olarak okunmuş ve ardından "Bilgilendirme ve Onam Formu" nu (EK-2) okuyup imzalamaları istenmiştir. Görüşmeler sessiz bir odada bireysel olarak yüz yüze gerçekleşmiş ve katılımcının izni ile kayıt altına alınmıştır. Pandemi döneminde araştırmaya yüz yüze katılmak istemeyen öğretmenlerle whatsapp yoluyla görüntülü ve sesli görüşmeler randevu oluşturulduktan sonra yapılmıştır. Yüz yüze yapılan görüşmeler (n=15) ve whatsapp uygulaması üzerinden yapılan görüşmeler (n=17) olmak üzere toplam 32 öğretmen ile görüşme sağlanmıştır. Görüşmeler süre olarak 20-25 dakika sürmüştür. Eğitim-öğretim süreci içerisinde gözlem yapılmasına izin veren öğretmenlerle randevu oluşturulup sınıflarında oyun ve hareket eğitimi uygulamaları sırasında araştırmacı tarafından gözlem yapılmıştır. Pandemi sebebiyle Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı 3 farklı gündüz bakımevinde 3 farklı öğretmen, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı anaokulunda ise 2 farklı öğretmenin oyun ve hareket eğitimi uygulamaları gözlemlenebilmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı anaokulu yönetmelik olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı olmasına rağmen; yönetim ve diğer hizmetleri İl Özel İdare Müdürlüğü kapsamında olduğu için okul türü değerlendirmesinde kamu kurumu olarak ele alınmıştır. Gözlemler öğretmenlerin eğitim programlarına göre planlanmış olup 1 gözlem süresi yarım gün olarak belirlenmiştir. Gözlemler her öğretmene 1 hafta boyunca yarım günlük periyotlar halinde hafta içi her gün yapılmıştır. Yapılan görüşmeler ve gözlemler Ocak 2021'de tamamlanmıştır.

Tezden sorumlu öğretim elemanı fakültede fiziksel aktivite ve değerlendirme, pedagojik formasyon ve ölçme ve değerlendirme ile ilgili pek çok ders yürütmektedir. Bu çalışma özelinde öğretim elemanı "uzman" olarak konumlandırılmıştır. Öğretim elemanı ayrıca birçok nitel araştırmada araştırmacı ya da danışman olarak yer almıştır. Bu sebeple öğretim elemanı toplanan verilerin analizi ile ilgili kontrolleri sağlayıp araştırmacının geri

dönüt alabileceği bir uzman rolünü üstlenmiştir. Araştırmacı ise okul öncesi alanda lisans eğitimini tamamlamış ve 4 yıldır fiilen okul öncesi öğretmenliği yapmakta olan katılımcı olmayan bir gözlemci rolü üstlenmiştir. Verilerin analizinde görüşü alınan bir diğer uzman ise Munzur Üniversitesi'nde öğretim elemanı olarak görev yapmaktadır. Ayrıca birçok nitel araştırmada yürütücü olarak yer almıştır. Bu sebeple öğretim elemanı veri analizinin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla araştırmada uzman olarak yer almıştır.

Verilerin Analizi

Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda planlanan bu araştırmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşmelerdeki sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen verilerin anlaşılır şekilde çözümlenmesi için “betimsel ve içerik analizi” kullanılmıştır. Nitel araştırma verileri 4 aşamada analiz edilir. İçerik analizinin aşamaları sırasıyla; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016,s.243).

Verilerin Kodlanması: Görüşme metinleri satır satır okunduktan sonra araştırmacı tarafından önemli bulunan kodların altı çizilmiştir.

Temaların Oluşturulması: Kodlama işlemi bittikten sonra birbirleriyle ilişkili kodlar bir araya getirilerek uygun temalar oluşturulmuştur. Tematik kodlama, daha önceden belirlenen kodların ortak yönler belirlenerek kategorize (tema) edilmesidir.

Görüşmeler önce araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve belirli temalar altında sınıflandırılmıştır. Analizler sonucunda öğretmenler için 10 tema belirlenmiştir.

Temalar:

1. Okul öncesi oyunun önemi
2. Hareket eğitimi
3. Oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı
4. Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamaları
5. Herhangi bir aşamada zorluk
6. Planlamada göz önünde bulundurulananlar
7. Uygulamada karşılaşılan sorunlar
8. Değerlendirmede önem verilen noktalar
9. Kazanıma ulaşıp ulaşılmadığını belirleme yöntemi

10. Kazanıma ulaşmak için yapılanlar

Gözlem ve görüşme verilerinden oluşturulan kodlar ve temalar düzenlendikten sonra ortak nitelik taşıyan kodlar arasında karşılaştırma yapılmıştır. Karşılaştırma yapılan bu kodlar; herhangi bir aşamada zorluk, planlamada göz önünde bulundurulanlar ve uygulamada karşılaşılan sorunlardır. Ayrıca, gözlem yapılan öğretmenlerle aynı zamanda görüşme de yapıldığı için görüşmeden elde edilen veriler ve gözlemde elde edilen veriler arasında tutarlılık olup olmadığı kontrol edilmiştir.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenilirliği

Nitel çalışmalarda araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin artırılması için birçok seçenek geliştirilmiştir. Lincoln ve Guba (1981) nitel çalışmaların güvenilirliğinin sağlanması için dört farklı prensip belirlemiştir. Bunlar; inandırıcılık (credibility), değişmezlik/güvenilebilirlik (dependability), onaylanabilirlik (confirmability) ve aktarılabilirlik (transferability).

İnandırıcılık/İç Geçerlik

İnandırıcılık; toplanan verilerin doğruluğu anlamına gelmektedir. Güvenirlik ile paralel bir anlama sahip olan değişmezlik ise; aynı çalışmanın farklı bir yerde benzer bir örneklem ile yapıldığında yine benzer sonuçların ortaya çıkmasıdır (Lincoln & Guba, 1981; Akt. Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2015, s. 362-366).

Araştırmanın inanırılığında; katılımcı teyidi (Cresswell, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2013), uzman incelemesi (Patton, 2002; Creswell, 2003) ve görüşme, gözlem ve doküman incelemesi yöntemleriyle yöntem üçgenleme (Houser, 2015) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları hazırlandıktan sonra uzman görüşü alınmıştır. Kamu ve özel sektörde çalışan öğretmenler ile görüşmeler ve gözlemler yapılarak örneklem çeşitlenmesi sağlanmıştır. Görüşmeler kayıt altına alındıktan sonra deşifre edilmek üzere muhafaza edilmiştir. Ayrıca görüşme verileri dikkatli bir şekilde dinlendikten sonra deşifre edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin gerçek isimleri kullanılmamış yerine kod ve numaralar verilmiştir (Örn. Ö1,Ö2...Ö32). Elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamında düz yazı haline getirilmiştir. Deşifre edilen görüşmeler katılımcılar ile paylaşılmış ve katılımcılardan teyit etmesi istenmiştir. Görüşmelerini okuyan katılımcılardan görüşme içeriği ile ilgili yapısal ya da devrik

cümleler dışında herhangi bir değiştirme talebi olmamıştır ve imzalayarak onaylamışlardır. Deşifre edilen görüşmeler uzmanlar tarafından kontrol edilip onaylanmıştır. Daha sonra veriler dile getirilen ifadeler ile kısa cümleler halinde araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Araştırmanın bulgularında temalara ilişkin öğretmen ifadeleri Ö1, Ö2.. şeklinde kodlanmıştır. Gözlem sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamında düzenlendikten sonra uzmanlar tarafından kontrol edilmiştir. Daha sonra, görüşme ve gözlem verileri araştırmacı, tez danışmanı ve başka bir uzman kişi tarafından kodlanmış ve kodlamalar karşılaştırılmıştır.

Aktarılabirlik/Dış Geçerlik

Aktarılabirlik genelleme yerine kullanılabilmektedir. Yin (2003) genellemeyi çalışmanın sonuçlarının çalışılan grup dışında başka bir gruba da uyarlanabilmesi olarak tanımlamıştır (Akt. Güler, Halıcıoğlu ve Taşğın, 2015, s. 362-366). Geertz (2000)'e göre çalışmaların aktarılabirliğinin sağlanması için detaylı tanımlamalar yapmaya ihtiyaç vardır. Araştırmanın yapıldığı alan, araştırmaya katılan kişiler, çalışma sırasında yapılan gözlemler doğru bilgiler verilmesi için detaylı ve zengin bir şekilde tanımlanmalıdır. Böylece, daha sonra yapılacak olan araştırmalarda araştırmacılar bu hususların kendi çalışmalarına uygun olup olmadığını anlayıp bu çalışma sonuçlarını kendi çalışmaları için kullanabilirler (Akt. Güler, Halıcıoğlu ve Taşğın, 2015, s. 362-366). Araştırmanın aktarılabirliği için araştırma sonucunda elde edilen temaların altına doğrudan alıntılar eklenmiştir.

Tutarlık/İç Güvenirlik

Araştırmanın gerçekleştiği okul ve katılımcılar yöntem bölümünde detaylı bir şekilde tanımlamıştır. Araştırmada iç güvenirlilik için elde edilen ifadeler araştırmacı ve uzman öğretim elemanı ile ayrı ayrı okunarak kodlanmış ve daha sonra temalar oluşturulmuştur. Nitel verilerin güvenirlilik analizi, Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formül ile hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamada uzmanlar arası görüş birliği 63, görüş ayrılığı ise 15 olup güvenirlilik Miles ve Huberman formülüne göre % 81 çıkmıştır.

$$P(\text{güvenirlilik yüzdesi}) = \frac{Na (\text{Görüş birliği})}{Na (\text{Görüş birliği}) + Nd (\text{Görüş ayrılığı})} \times 100$$

Onaylanabilirlik /Dış Güvenirlik

Zhang ve Wildemuth (2009) onaylanabilirliği araştırmanın sonuçlarını inceleyenlerin de araştırmacı tarafından ortaya konan verilerin karakteristiğini onaylamasıdır (Akt. Güler, Halıcıoğlu ve Taşđın, 2015, s. 362-366). Dış güvenirlik için araştırmacı teyit edilebilirliğini sağlamak amacıyla araştırmadaki veri kaynakları ayrıntılı bir şekilde ifade edilmiştir. Bu durum benzer araştırma yapacak olan kişilere veri kaynaklarını belirmelerinde yol gösterici olacaktır. Araştırmadan elde edilen ham veriler daha sonradan incelenebilmesi için araştırmacı tarafından muhafaza edilip saklanmaktadır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşleri incelenmiştir. Yapılan içerik analizinde okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşleri temalar altında sunulmaktadır. Alt problemler doğrultusunda okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik bilgileri tema 1, tema 2, tema 3, tema 4 ve tema 5 ile ele alınırken, okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimini planlamaya yönelik görüşleri tema 6, okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimini uygulamaya yönelik görüşleri tema 7 ve özel ve kamuda çalışan okul öncesi öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirmeye yönelik görüşleri ise tema 8, tema 9 ve tema 10 ile ele alınmıştır.

Tema 1 Okul Öncesi Oyunun Önemi

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyunun önemine yönelik görüşleri üzerinde durulmuştur. Okul öncesi dönemde oyunun önemi ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2

Okul Öncesi Oyunun Önemi

Tema	Kod	<i>f</i>
Okul Öncesi Oyunun Önemi	Gelişim aracı	30
	Eğlenme aracı	13
	Çocuğun en önemli işi	7
	Kendini ifade aracı	7
	Gerçek hayata hazırlık	3
	Paylaşma aracı	3
	Yaratıcılığı geliştiren	1
	Sorumluluk almayı öğretme	1
	Problem çözme becerisi kazandıran	1

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu oyunu gelişim ve eğlence aracı olarak tanımlamıştır. Ayrıca, öğretmenler oyunu çocukların hayata

hazırlandığı en önemli iş, ifade aracı olarak tanımlarken; oyunu çocukların yaratıcılık, problem çözme, sorumluluk alma, paylaşma gibi sosyal becerilerine katkı sağlayan bir süreç olarak da tanımlamıştır. Araştırma sonuçlarımızı destekleyen çalışmalar mevcuttur (Adak Özdemir ve Ramazan, 2014; Giren, 2016; Tsai, 2017; Tok, 2018; Ata Doğan ve Boz, 2019). Çocuklar gerçek hayatın denemelerini oyun sırasında gerçekleştirir. Gerçek hayatta çocuk oyunda karşılaştığına benzer bir durumla karşılaştığı zaman, o durumda ne yapacağını nasıl davranacağını daha kolay kestirebilir. Ayrıca; yetişkinler gibi çocuklar da mutlu olduğu, eğlendiği anda yaşadıklarını ya da hissettiklerini; sıkılarak yaptığı etkinliklere nazaran daha kolay hatırlayabilir. Bunlara ek olarak, çocuklar oyun sırasında bir problem karşısında nasıl davranması gerektiğini daha kolay deneyimleyebilir. Oyun sırasında çok basit bile olsa karşılaştığı bir probleme birkaç çözüm yolu bulabilen çocuk oyun sırasında bulduğu çözümleri deneyebilir. Oyun sırasında problemlerine çözüm bulabilmeyi öğrenen çocuk, gerçek hayatta benzer bir problemle karşılaştığında ya da çok farklı bir problemle karşılaştığında daha kolay bir şekilde çözüm yolu bulabilir ve bulduğu çözüm yollarını uygulayabilir. Tuğrul (2002)'ye göre çocukların oyun yoluyla öğrenmeye ihtiyacı vardır. Çocuk oyun sırasında pratik yapma imkânı bulur ve öğrendiklerini içselleştirebilir. Bir çocuk oyun sırasında yalnızca oyun oynamaz, bu süreçte aynı zamanda yeni fikirler üretir ve ürettiği fikirlerle de oynar. Oyun sırasında pratik yaparken problemlere çözüm üretir ve riskleri göze alır. Çocuklar öğrenme süreçlerinde zevk almalıdır. Bu çocukların öğrenme sırasında motivasyonunu sağlar ve çocuğun öğrenmeye ilgisini canlı tutar. Çocuklar öğrendiği şeyleri yenileriyle ya da eski öğrenmeleri ile birleştirip anlamlandırır ve bundan haz alır. Çocuklar haz aldıkça öğrenmeleri de artar. Bir şeyi öğrenirken zevk almak çocuklar kadar yetişkinler için de önemlidir (Tuğrul, 2002). Çalışmada ortaya çıkan bulgular ilgili literatür çalışmalarında da rastlanmaktadır (Özgünlü ve Veziroğlu, 2018). Özgünlü ve Veziroğlu Çelik'in yaptığı araştırmada da okul öncesi öğretmenleri oyunu eğlence aracı, kendilerini ifade etme aracı, gelişimlerini destekleyici ve başkalarıyla etkileşimleri sonucunda öğrenme aracı olarak tanımlamışlardır. Ayrıca yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin oyun yoluyla çocukların sosyal gelişimlerini desteklemeyi amaçladıkları ortaya çıkmıştır.

Okul öncesi oyunun önemi temasına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“.....bir çocuğun ruhsal gelişimi, bedensel gelişimi için en temel ihtiyacıdır oyun. Oyunda doyuma ulaşamayan çocuğun gelişimini de sağlıklı bir şekilde devam ettirebileceğini düşünmüyorum. Yani demek istediğim oyun çocuk için hava gibi su gibi bir şey. Bir insan hava olmadan yaşayabilir mi? Bu yüzden de çok önemli.” (Ö23)

“....eğlenerek bir şeyler öğrenebilmesi, bunun da kalıcı olduğuna inandığım için oyun öğrenimde daha aktif rol almayı sağlar. Kalıcı öğrenmelerini sağladığı için oyun önemlidir. Yani çocuklar oyun oynarken eğlenir zevk alır bu da kalıcı bir öğrenim süreci sağlar.” (Ö27)

“...onların en önemli işidir. Çocuklar arasında oyun böyle basit bir şey gözüküyor ama aslında önemli bir iştir. Her şeyi onunla öğrenebilirler. Oyun önemli çünkü keyif almaları lazım eğlenmeleri lazım. Eğer bir işin içinde oyun varsa eğlence varsa çocuk mutlaka her şeyi öğrenir, halleder, sıkmadan, yormadan.” (Ö2)

“.....kendilerini anlatma biçimidir. Çünkü çocukların oyun oynarken kendi iç dünyalarını, hayal güçlerini, başkalarıyla olan yaşantılarını, konuşmalarını doğal olarak ortaya çıkarır. Bu yüzden çocukları tanımak için okul öncesi öğretmenlerinin çocukların oyunlarına odaklanması gerekiyor. Çocukların karakterlerini ve yaşantısını anlamak için oyun öğretmenlere yardımcı olur.” (Ö20)

“...çocuklar oyunlarda sosyalleşir, görev edinir, duygu ve düşüncelerini dışarı vurmaya öğrenir. Yani baktığınız zaman çocuk hayatında ya da gelecekte yaşayacağı her şeyin küçük bir demosunu oyunda görür diyebilirim.” (Ö4)

“...duygularını paylaşarak ifade eder, kendi iç dünyasını arkadaşlarına ve biz yetişkinlere açar çünkü doğaldır o süreç. Çocuk, oyun sayesinde keşifler yaparak yeni bilgiler elde eder. Paylaşma davranışını oyun esnasında pratiğe döker.” (Ö9)

“....İletişim kurarak oynadıkları, bireysel oynadıkları ve hatta oyuncaksız tamamen hayal gücüne bağlı oynadıkları da oluyor tabi ki. Çocuklar oyun oynarken öğrenirler, sorumluluk alırlar, renk, şekil, sayı öğrenir, sosyal becerileri ve iletişimi artar. Yaratıcılıkları gelişir. Düşünme becerileri gelişir.” (Ö28)

“...Bence oyunun önemi fazlasıyla büyük çünkü oynadığı oyunlarla sorumluluk alır, toplumsal kuralları öğrenir. Hatta düşünce, duygu ve ilişkiler açısından oyun yoluyla kontrol kazanır.” (Ö8)

“...oyun çocuğun kendine güven duymasını sağlayan, duygularını ifade etmesine yardımcı olan bir şeydir. Bir de çocuk oyun oynarken sosyalleşir, tabi problem çözme becerisini de unutmamak gerekir. Oyun yoluyla çocuk problem çözme becerisi kazanır.”(Ö15)

Tema 2 Hareket Eğitimi

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimine yönelik görüşleri üzerinde durulmuştur. Okul öncesi dönemde hareket eğitimi ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3
Hareket Eğitimi

Tema	Kod	f
Hareket Eğitimi	Gelişim aracı	15
	Planlı	14
	Hareketin keşfedilmesi ve üretilmesi	10
	Eğitimci eşliğinde	8
	Enerji atma aracı	2
	İletişim aracı	1
	Güç ve potansiyelin farkına varmasını sağlayan	1
	Stresten uzaklaştırıcı	1

Öğretmenlerin hareket eğitimine yönelik gelişim aracı, planlı olarak yapılan, hareketin keşfedilmesi ve üretilmesi, eğitimci eşliğinde yapılan, enerji atma aracı, iletişim aracı, güç ve potansiyelinin farkına varmasını sağlayan ve stresten uzaklaştırıcı gibi genel tanımlamalar yaptığı, tanımlama yaparken detaya inmekten kaçındıkları gözlenmiştir. Yapılan gözlemlerde de öğretmenlerin hareket eğitimine yönelik yaptığı etkinliklerin çoğunun birbirine benzer olduğu ve temel motor becerileri içeren parkur gibi hareket etkinliklerini uygulamayı tercih etmedikleri gözlenmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinde de belirttikleri gibi hareket etkinlikleri konusunda kendilerini yetersiz hissettikleri gözlenmiştir. Duman ve Purtaş'ın (2017) yaptığı çalışma da araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin hareket etkinlikleri ve bütünleştirilmiş hareket etkinlikleri ile ilgili yetersiz oldukları, etkinlikleri hazırlayan öğretmenlerin hareket eğitimi alt yapılarının zayıf ve yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

Hareket eğitimine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...daha fazla büyük kaslarının çalıştığı ve geliştiği bir eğitimidir. Çocukların kendi hareketlerini keşfetmesi veya yeni hareketler öğrenerek vücutlarının gelişimini destekler. Örnek olarak, aklıma yogadaki hareketler geldi. Yeni hareketler sayesinde hem kendi bedenimizi keşfedip hem kaslarımızı geliştiriyoruz. Hareket eğitiminin oyundan farkı geliştirdikleri kasların farklı olması bence yani hareket eğitimi büyük kas gelişiminde oyun küçük kas gelişiminde daha çok etkili olabilir.”(Ö20)

“...hareket eğitiminde kasıtlı olarak bir hareket üretimi var bence. Mesela, duran bir topa koşarak ayağımızla vurmamız. Oyuna göre daha sistemli ilerler. Yani kuralları daha belirli daha düzenli biraz da yetişkin kontrolünde olan bir şey.” (Ö10)

“...Hareket eğitimi hareketin keşfedilmesi üretilmesidir yani çocuğun bir hareketi üretmesi yeni bir hareket oluşturmaktır. Hani bir çocuğun bir yerden bir yere hareket etmesine de biz hareket diyebiliriz. Ama harekete eğitimi bir yönetici bir Lider Bir öğretmen bir eğitimcinin önderliğinde yapması gerekir.”(Ö21)

“...Çocuğun kontrollü hareket etmesidir. Yani çocuk serbest hareket ettiğinde biz buna hareket diyebiliyoruz ama eğitim kısmı işin içinde olamıyor. Çocuğun kurallı, sıralı, süreli olarak birinin yönetiminde hareket etmesidir. Mesela, yüzme.” (Ö23)

“...Hareket eğitimi yine çocukların fazla enerjisini attığı, belirli bir çerçevede devam eden belli bir süresi olan etkinliklerdir bence. Örneğin, yüzme.” (Ö30)

“...Aslında hareket eğitimi daha kurallı. İçinde daha çok iletişim var. Oyunla çocuğun her gelişim alanına hitap edebiliriz. Ama hareket eğitimi vücut ve vücut bölümlerine hitap eden bir şeydir. Çocuk gücünün ve potansiyelinin farkına varır hareketle.” (Ö15)

“...çocuğun stresten uzaklaşmasını sağlayan çocuğun hareket etmesini destekleyen bir araçtır.”(Ö25)

Tema 3 Oyun ve Hareket Eğitiminin Gelişime Katkısı

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısına yönelik görüşleri üzerinde durulmuştur. Okul öncesi dönemde oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 4’te sunulmaktadır.

Tablo 4
Oyun ve Hareket Eğitiminin Gelişime Katkısı

Tema	Kod	f
Oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı	Gelişim alanları	32
	İş birliği	6
	Kendini ifade etme	5
	Problem çözme	4
	Yaratıcılık	4
	Enerji atma	2
	Kendine güven	2
	Çocukları hayata hazırlama	2

Araştırma bulgularından öğretmenlerin oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısına ilişkin görüşleri incelendiğinde; oyun ve hareket eğitiminin çocukların gelişim alanlarına, iş birliği becerisine, kendini ifade etme becerisine, problem çözme becerisine,

yaratıcılığa, enerji atmaya, kendine güven ve çocukları hayata hazırlama gibi alanlara katkısı olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma sonuçlarını destekler nitelikte sonuçlar Cheung'un (2010) yaptığı araştırmada da görülmektedir. Araştırma sonucuna göre eğer çocuklarla yaratıcı hareket etkinlikleri yapılırsa çocukların yaratıcılığında gelişme meydana gelmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerinin yaratıcılığı geliştirdiği yönündeki görüşünün aksine; Jamali, Kazemi ve Shahbazi (2012) yaptığı araştırmada sportif etkinliklerin okul öncesi dönemde çocukların yaratıcılığı üzerine bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Oyun ve hareket etkinliklerinin yaratıcılığa olan etkisi araştırmaların sonuçlarında da olduğu gibi tartışma konusudur (Cheung, 2010; Jamali vd., 2012). Yaratıcılığın desteklenmesi Cheung'un (2010) araştırmasında bahsedildiği gibi çocuklarla uygulanan etkinliğin içeriği ile ilgili olabilir. Yapılan etkinliklerin yaratıcılığı destekleyici yönü olursa çocukların yaratıcılığında da gelişme söz konusu olabilir. Yiyit (2016)'in çalışması da araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir. Yiyit'in çalışmasında çocuklar için hazırlanmış oyun etkinlikleri onlar için iyi bir öğrenme ortamı sunmakla birlikte zihinsel, ruhsal, fiziksel ve motor gelişimlerine de olumlu katkı sağlamaktadır. Çocukların çok yönlü gelişimine katkı sağlayan oyun ve hareket eğitimi etkinlikleri okul öncesi dönemdeki çocukların motor gelişimini desteklemekte önemli bir role sahiptir. Gündüz, Aktepe, Uzunoğlu ve Gündüz (2017)'ün yaptığı çalışmada oyunun çocukların bilişsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerine olan katkısı üzerinde durulmuştur. Gündüz ve arkadaşları (2017), çalışmasında eğitsel oyunlar yoluyla çocukların olumlu bağlılık, iletişim, sosyal becerileri, bireysel sorumluluk, kendine öz güvenin ve liderlik özelliği gibi sosyal yönlerinin de geliştiği sonucuna ulaşmıştır. Yıldız ve Çetin'in de (2018) araştırmasında paralellik gösteren sonuçlara rastlanmaktadır. Buna göre okul öncesi dönemde oyunla başlayıp fiziksel aktiviteler ve ilerleyen süreçlerde sporla devam eden çocuklar sosyal olarak birçok beceriye sahip olmaktadır. Çocuklar bu süreçte hareket ederken kendini tanıma fırsatı bularak kendi sınırlılıklarını öğrenmektedir. Aynı zamanda da oyun ve fiziksel aktiviteler yoluyla sorumluluk alma, bir gruba dahil olma, hoşgörü ve centilmenlik, kazanma ve kaybetme duyguları, iş birliği içinde hareket etme ve öz güven gibi sosyal yönden olumlu gelişmeler olduğu da bilinmektedir.

Oyun ve hareket eğitiminin gelişime olan katkısına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Bence tüm gelişim alanları çünkü biz okul öncesinde zaten disiplinler arası çalışırız ve çocuğun bütün gelişim alanlarına eşit oranda değinmeye çalışırız. Öyle düşünürsek de

bilişsel, motor, sosyal-duygusal, dil gelişimi ve öz bakım becerilerinin gelişimine ortak katkısı vardır.” (Ö5)

“...Bütün gelişim alanlarına katkısı vardır çünkü bizim programımız disiplinlerarası çalışabilen bir program. Her alanı birleştirebilirsiniz ki bu sebepten de zaten her alana katkısı olur.” (Ö14)

“...Bence bu öğretmene bağlı sonuçta öğretmen vermek istediği her kazanımı zaten oyun ya da hareketi de etkinliklere dahil ederek verebilir. Mesela iş birliği, yardımlaşma, dayanışma, saygılı olma gibi.” (Ö10)

“...Oyun ve hareket eğitiminin aslında bir grup olarak gerçekleştirildiğini düşünürsek bir takımın parçası olma, başkalarıyla beraber çalışma, hem de bireyselde farklı kas gruplarını çalıştırma daha sağlıklı bir şekilde büyümesini sağlama, hem de biz şu anda kullanmıyoruz ama ilerde karşılaşacağı rekabet ortamlarına hazır hale gelmesini sağlar.” (Ö31)

“...Birçok katkısı var elbette. Ama bana göre en önemlileri problem çözme, kendini ifade etme becerisi, iş birliği, yaratıcılık, dikkat ve yoğunlaşma.” (Ö15)

“...çocuğun gelişimine birçok ortak katkısı vardır bence. Yani problem çözmeyi, kendini ifade etmeyi, dikkat ve konsantrasyonu, işbirliği ve yaratıcılığın gelişimini, benliği, ifade etmeye yardımcı sorumluluk duygusunda gelişim ve beden dili, jest mimikleri daha etkin kullanma gibi bireysel gelişim destekler.” (Ö21)

“...en basitinden saklambaç oyunu bile tamamen bir strateji oyunu olarak gözüktüyor. Nereye saklanırsan gözükmeyizsin ya da ikinci kez oynandığında ilk saklandığın yere saklanmazsın çünkü ebenin oraya bakacağın bilirsin. Bu bile aslında çocuğun kendi içinde strateji yapmasına neden oluyor.”(Ö29)

“...bir şeye dahil oldukları için hem duygularını paylaşıyorlar. Aslında birlikte oyun oynarlarken hareket ederken de enerjilerini atıyorlar.” (Ö1)

“...Oyun ve hareket çocukta öncelikle kendine güven duygusunu geliştiriyor. Daha sonra çevreyi tanıma ve onlara karşı güvenmeyi geliştirir.”(Ö12)

“...Bence en önemli katkısı çocukları hayata hazırlamasıdır.”(Ö24)

Tema 4 Oyun ve Hareket Etkinliklerini Öğretme Aşamaları

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarına yönelik görüşleri üzerinde durulmuştur. Okul öncesi dönemde oyun ve

hareket etkinliklerini öğretme aşamaları ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5
Oyun ve Hareket Etkinliklerini Öğretme Aşamaları

Tema	Kod	f
Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamaları	Uygulama	15
	Planlama-uygulama-değerlendirme	14
	Planlama-uygulama	3

Araştırmada yer alan bulgular ışığında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini öğretmede kullandığı aşamalar sırasıyla; uygulama, planlama-uygulama-değerlendirme ve planlama-uygulama şeklindedir. Bu bulgulara dayanarak görüşlerinde sadece uygulama aşamasından bahseden öğretmenlerin planlama ve değerlendirme basamağını atlayıp sadece uygulama yaptığı sonucuna varılabilir. Sadece uygulama aşamasını yapan öğretmenlerin uyguladıkları etkinlikleri hazır bir kaynaktan ya da internet ortamından alıp direk olarak uygulaması söz konusu olabilir. MEB (2013) ve Kandaz (2020)’ın belirttiği ve araştırmada bazı öğretmenlerin de görüşlerinden anlaşıldığı üzere okul öncesi oyun ve hareket etkinliklerinin aşamaları planlama, uygulama ve değerlendirmedir.

Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Ne yapacak isek yapalım öncelik ilgi çekici ve eğlenceli olmasıdır. Hareket etkinliği ve oyun için önce çocuktaki merak duygusunu öne çıkarır ve olaya ilgisini fazlalaştırmak kullandığım aşamalardan biridir. Sonra esas etkinliğin olduğu kısma geçirim ve çocuklarla oyunumuzu oynarız.” (Ö19)

“...Öncelikle eğer benim yönlendireceğim bir etkinlikse kuralları ve yapılması gereken aşamaları anlatıyorum. Eğer parkur çalışması ve ya benzeri farklı hareketlerin yer aldığı bir çalışmaysa öncelikle kendim yaparak nasıl yapılacağını gösteriyorum. Daha sonrasında da çocuklar sırayla bunu yapıyorlar ama bu benim yönlendirdiklerim için geçerli.”(Ö31)

“...Planlama yapıyorum öncelikle. Etkinliği uygulayacağım yaş grubunun özelliğini, uygulayacağım yeri, etkinlik süresini, kazanımları belirliyorum. Sonrasında uygulama

yaparken de önce çocuklara etkinliği açıklıyorum, bazen gösteriyorum nasıl yapıldığını. En sonunda eğer vaktim varsa değerlendirme yapıyorum.”(Ö15)

“...Oyun ve hareket etkinliklerini önce planlıyorum, sonrasında planladığım etkinliğe bağlı olarak önce çocuklara neler yapacağımızı anlatıyorum. Bazen önce ben uygulayarak gösteriyorum. Ardından yapacağımız etkinliği iyi anladığını düşündüğüm çocuklarla başlıyorum ki diğer çocuklar da kendi seviyesinde birinin nasıl uyguladığını görebilsin diye. Sonra herkes etkinliği uyguluyor ve değerlendirme yapıyoruz.” (Ö30)

“...Öncelikle bir gün önceden oyunun nasıl oynanacağını, neye ihtiyacım olduğunu planlıyorum. Ertesi gün uygulamadan önce çocuklara anlatıyorum oyunda neler yapacağımızı. Sonra kendim nasıl oynandığını gösteriyorum. Daha sonra hep birlikte oynamaya başlıyoruz.”(Ö3)

“...Etkinliklerin incelenmesine, kazanım göstergelere, hangi kavramların alınacağına ve hangi gelişim alanlarını destekleyeceğini takip ediyorum. Bu sayede de uygulama yaparken zorlanmıyorum. Yani önce planlayıp sonra çocuklara anlatıyorum ve uygulamaya başlıyorum.”(Ö8)

Tema 5 Herhangi Bir Aşamada Zorluk

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamaları sırasında yaşadığı zorluklar üzerinde durulmuştur. Bu tema gözlem ve görüşmelerde ortak olarak belirlenen temalar arasındadır. Gözlem sırasında öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarında zorluk yaşayıp yaşamadıkları kontrol listesinde işaretlenmiştir. Öğretmenlerin yaşadıkları zorluklar ve hangi aşamada zorluk yaşadıkları gözlem çizelgesine not edilmiştir. Okul öncesi dönemde oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarının herhangi birinde yaşanan zorluklar ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 6a’da sunulmaktadır.

Tablo 6a
Herhangi Bir Aşamada Zorluk

Tema	Kod	f
Herhangi bir aşamada zorluk	Uygulamada zorlanma	17
	Planlamada zorlanma	10
	Değerlendirmede zorlanma	5
	Zorlanma yaşanmaması	4

Okul öncesi dönemde oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarının herhangi birinde yaşanan zorluklar ile ilgili yapılan gözlem sonuçlarına ilişkin tema ve kodlar Tablo 6b’de sunulmaktadır.

Tablo 6b

Herhangi Bir Aşamada Zorluk

Tema	Kod	f
Herhangi bir aşamada zorluk	Zorlanma yaşanmaması	16
	Uygulamada zorlanma	9

Tablo 6b’de de belirtildiği gibi okul öncesi dönemde oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarının herhangi birinde zorluk ile ilgili yapılan gözlemlerde zorluk yaşanmaması ve uygulamada zorlanma gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Fakat görüşme ve gözlem sonuçları karşılaştırıldığında; öğretmenlerin görüşmelerde belirttiği görüşlere göre en çok uygulamada ve sırasıyla planlama ve değerlendirmede de zorluk yaşadıkları ortaya çıkmışken; yapılan gözlemlerde öğretmenlerin planlamaya ya da değerlendirmeye yönelik bir zorluk yaşamadığı gözlemlenmiştir. Gözlem sonuçlarına göre öğretmenlerin çoğunlukla zorluk yaşamadığı; zorluk yaşayanların ise sadece uygulama aşamasında zorluk yaşadığı gözlenmiştir. Tablo 6a’ya göre araştırmaya katılan öğretmenler oyun ve hareket etkinliklerinin herhangi bir aşamasında zorluk yaşama ile ilgili sorulan soruya; uygulamada zorlanma, planlamada zorlanma, değerlendirmede zorlanma ve zorlanma yaşanmaması cevaplarını vermiştir. Kandır, Özbey ve İnal’ın (2009)’da yaptığı çalışmada hazır plan kullanan öğretmenlerin en çok değerlendirme aşamasında zorlandığı sonucuna varılmıştır. Hazır plan kullanan öğretmenlerin kullandığı plan ve çocukların eğitiminde öncelik verdiği alanlar farklı olmasından dolayı hazır planı değerlendirmede zorlandığı söylenebilir. Eğer öğretmen planı kendisi hazırlamış olsaydı kendi planlayıp uyguladığı bir etkinliği daha rahat değerlendirebilirdi. Ayrıca; yine aynı araştırmada öğretmenlerin farklı sebeplerle en çok değerlendirme aşamasında zorluk yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Erden (2010)’in eğitim programlarını uygulamada karşılaşılan sorunlara yönelik yaptığı çalışmada da öğretmenlerin en çok değerlendirme aşamasında zorlandığı, sonra sırasıyla planlama ve uygulamada zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının aksine; Kılınç ve arkadaşlarının (2021) yaptığı araştırmada da öğretmenlerin etkinlikleri değerlendirme aşamasında zorlandığı ortaya çıkmıştır.

Oyun ve hareket etkinliklerini öğretme aşamalarının herhangi birinde zorlanmaya ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Ben en çok uygulamada zorlanıyorum. Hayal ettiğim gibi bir etkinlik hiç uygulayamadım şimdiye kadar. O an yaşadığınız bir olumsuzluk etkinliği aksatabiliyor. Çocuğun isteksizliği sizi zorlayabiliyor. Hani işin mutfağındasınız desem yanlış olmaz. Mutfakta herhangi bir kazanın geleceğini nasıl ön göremezseniz çocuğun da etkinlik sırasında ne yapacağını önceden ön görmek pek mümkün olmuyor.” (Ö30)

“...En çok planlama ve uygulama aşamasında zorlanıyorum. Planlarken etkinliğin işleyip işlemediğini bilemiyorsunuz. Uyguladığınızda şurasını farklı yapsaydım olurdu diyebiliyorsunuz. Uygularken de bazen planlamada hayal ettiğiniz gibi olmuyor. Çok çok başka şeyler ya da hiç olmaması gibi bir sonuçla karşılaşabiliyorsunuz. Bu zorlukların tek sebebi bence o anki hazırbulunuşluk seviyesinin yetersiz kalması.” (Ö5)

“...Planlamak aslında kolay ama uygulamada zorlanıyorum. Her çocuk gelişim olarak aynı değil, ay farkları var bu da çocuğun etkinlikte uygulamasında soruna yol açıyor. Bunun dışında uygulama alanı ya da materyallerden kaynaklı da sorunlar yaşayabiliyorum. Devamında da tabi ki değerlendirmede bununla ilgili ben zorlanıyorum.”(Ö27)

“...Galiba değerlendirme, vakit olmamasından kaynaklı. Ama gerçekten değerlendirme için vaktimiz olmuyor. Tamam, hareketi yaptık hadi şimdi diğer etkinliğe geçelim falan diye geçiyorum.”(Ö32)

“...Aslında inandırıcı gelmese de ben bu aşamaların hiçbirinde zorlanmıyorum. Öğretmen istediği zaman her şeyi zorlanmadan yapabilir. Bu mesleğini sevmekle alakalı bir durum bence.” (Ö24)

Tema 6 Planlamada Göz Önünde Bulundurulananlar

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini planlama aşamasına göz önünde bulundurdıkları üzerinde durulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini planlarken göz önünde bulundurdıkları ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 7a’da sunulmaktadır.

Tablo 7a
Planlamada Göz Önünde Bulundurulananlar

Tema	Kod	f
Planlamada göz önünde bulundurulananlar	Fiziksel özellikler	22
	Gelişim özellikleri	20
	Yaş grubu	19
	Etkinlik ile ilgili özellikler	19
	İlgi ve ihtiyaçlar	10
	Hazırbulunuşluk düzeyi	8
	Etkinliklerin dağılımı	2
	Birleştirilecek disiplin	1

Öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerini planlamada en çok göz önünde bulundurdıkları konular; fiziksel özellikler, gelişimsel özellikler, yaş grubu, etkinlik ile ilgili özellikler ve ilgi ve ihtiyaçlar olarak belirtilmektedir.

Görüşme sonuçlarına göre planlamada en az dikkat edilen nokta birleştirilecek disiplin olmasına rağmen yapılan gözlemler sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin çoğunlukla etkinliklerini bir başka disiplin ile birleştirdiği gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin etkinlikleri birleştirdikleri disiplinlere yönelik tema ve kodlar Tablo 7b’de sunulmaktadır.

Tablo 7b
Disiplinler Arası Bağ Kurma

Tema	Kod	f
Disiplinler arası bağ kurma	Müzik ile birleştirme	6
	Matematikle birleştirme	3
	Sanatla birleştirilmiş	1
	Fen ile birleştirilmiş	1
	Okuma yazmaya hazırlık ve müzikle birleştirilmiş	1
	Matematik ve müzikle birleştirilmiş	1
	Türkçe dil ile birleştirilmiş	1
	Müzik, İngilizce ve Matematikle birleştirilmiş	1

Yapılan gözlemlerde öğretmenlerin planlamada oyun ve hareket etkinliklerini; en çok müzik ve matematik etkinlikleriyle birleştirdiği tespit edilmiştir.

Ünal ve arkadaşlarının (2017) yaptığı araştırmada elde edilen sonuçlar da araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Öğretmenler oyun etkinliklerini planlarken genellikle eğitim programı, çocukların ilgi, istek ve ihtiyaçları ve gelişim özelliklerini ve ayrıca;

oyun etkinliklerinin bulunduğu ortamın fiziksel özelliklerini dikkate aldığı belirtilmiştir. Alvestad ve Sheridan (2014) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin planlama aşamasında çocukların yaş grubunu dikkate aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Erbil Kaya ve arkadaşlarının (2017) yapmış olduğu araştırmada ise okul öncesi öğretmenlerinin oyun etkinliklerini planlamada belirlenen kazanıma uygun oyun seçme, etkinliğe uygun ortamı hazırlama, çocukların gelişimsel özellikleri ve bireysel farklılıklarına göre planlama yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Erbil Kaya ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada ortaya çıkan kazanıma yönelik etkinlik belirleme araştırmamızda etkinlik ile ilgili özellikler kapsamında; etkinliğe uygun ortam oluşturma fiziksel özellikler kapsamında ve bireysel farklılıklar ise hazırbulunuşluk kapsamında değerlendirilmiştir. Ayrıca, okul öncesi etkinlikleri planlarken önemli noktalardan biri olan ve bulgularımızda da ortaya çıkan bir diğer nokta ise etkinliklerin dağılımıdır. Okul öncesi öğretmenleri etkinliklerde çocukların aktif ya da pasif olabilecekleri şekilde dengeli bir planlama yapmalıdır. Çocukların sürekli aktif olduğu etkinlikler planlandığında çocuklar fiziksel ya da beyin olarak yorgun olabileceği için etkinliklerden alınacak verim de düşebilir. Buna ek olarak, araştırma bulgularında ve gözlemlerde etkinlikleri planlamada dikkat çeken bir diğer nokta ise etkinliklerin birleştirildiği disiplindir. Okul öncesi eğitim programı bütünleştirilmiş etkinliklerin planlanması ve uygulanması ile öne çıkmaktadır. MEB (2013) bütünleştirilmiş etkinliği, birden fazla etkinliğin akıcı şekilde planlanmış geçişlerle bir araya gelmesi olarak tanımlamıştır. Tantekin Erden ve Öztürk Yılmaztekin'in (2016) araştırmasında okul öncesi öğretmen adayları bütünleştirilmiş etkinliklerin gerekli olduğu, öğretmenler ve çocuklar için faydalı olduğu ve okul öncesi dönemde önemli rol oynadığından bahsetmiştir. Bütünleştirilmiş etkinlikler sayesinde çocukların kavram ya da becerileri anlamlı şekilde öğrendikleri vurgulanmıştır. Tantekin Erden ve arkadaşlarının (2016) araştırmasında da belirtildiği gibi etkinliklerin farklı disiplinler ile birleştirmesi çocukların öğrenmelerini anlamlı hale getirdiği için etkinlik planlanırken bütünleştirilecek disiplin de göz önünde bulundurulmalıdır. Tantekin Erden ve arkadaşlarının (2016) araştırmasında öğretmen adayları bütünleştirilmiş etkinliklerle ilgili örnekler verirken çoğunlukla sanat, matematik, fen, müzik, beden eğitimi ve drama gibi etkinlikleri içeren örneklerden bahsetmiştir. Tantekin Erden ve arkadaşlarının (2016) araştırmasında ortaya çıkan bütünleştirilmiş etkinlikler ile ilgili sonuçlar araştırma gözlem bulgularını da destekler niteliktedir. Yurttaş ve arkadaşlarının (2020) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin disiplinlerarası yaklaşımı öğrencilerin farklı zekâ alanlarına da hitap edebilmek, onlar için farklı öğrenme açıları oluşturmak ve öğrenmeyi

kolaylaştırmak amacıyla kullandıkları ve bu yaklaşımı kullanırken en çok konuları ilişkilendirdikleri alanların Türkçe, Müzik ve Fen olduğu ortaya çıkmıştır. Yurttaş ve arkadaşlarının (2020) araştırma sonuçlarında öğretmenlerin konuları ilişkilendirdiği alanlar ile gözlem sonuçları paralellik göstermektedir.

Oyun ve hareket etkinliklerini planlamada göz önünde bulundurulana ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...malzemeleri göz önünde bulundururum. Okul öncesinde her malzemeyi kullanmak zor olabiliyor. Çocuğun katılacağı bir etkinlikte çocuğun becerisine göre malzeme seçmeniz ve önceden yapacağınız şeyi denemeniz gerekir. Yoksa hayal ettiğiniz gibi bir sonuç olmayabiliyor.” (Ö30)

“...Planlama kısmında benim en çok dikkat ettiğim şey çocuğun gelişimine uygun olması. Diğer faktörler telafi edilebiliyor çünkü zaman, mekan, malzeme gibi.” (Ö23)

“...Benim en çok dikkat ettiğim şey yaş grubu. Çocukların yaş grubuna bağlı olarak gelişim olarak neyi yapıp neyi yapmadığı çok önemli planlama aşamasında.” (Ö25)

“...Yapılacak olan etkinlikte kurallar net olmalı, uygulama yapılan alan güvenli olmalı, doğru bir zaman planlaması yapılması gerekiyor. Sonra, çocuklarla birlikte bazı şeyleri belirlerim. Bir de vermek istediğim kazanımlara bakarım. Araç gereç çeşitliliği, eğer sınıfta varsa özel gereksinimi olan çocuğa uygun planlama yaparım. Çocukların öncelikle bildiği şeylerle başlayıp onların ısınmasını sağlarım.” (Ö15)

“...Bir de onun ilgi alanları da bence önemli oyun anlamında. Eğer çocuklar hareketli oyunlar oynuyor, oynarken keyif alıyorlarsa yani durağan bir oyunda çok keyif alamayacaklardır. Ben planlarken onu göz önünde bulunduruyorum.” (Ö1)

“...Her ikisinin de planı yapılırken öncelikle çocukların eksik olan, pekiştirilmesi gereken yönleri göz önünde bulundurulur. Yapamadığı eksik olduğu yanlarının üstünde durulursa en azından öğrenmenin kalıcılığı artmış olur.” (Ö7)

“...Planlarken öncelikle çocukların hazırbulunuşluğunu dikkate alıyorum çünkü bunun içine her şey giriyor baktığınız zaman. Çocuğun yaşı, yaşantısı, önceden öğrendikleri vb.” (Ö13)

“...Etkinliklerin dağılışına dikkat ederim. Çocuk çok hareketli bir etkinlikten çıkıp tekrar hareketli bir etkinliği yapamaz. Aktif-pasif dengesine dikkat ederim. Genelde masa etkinliğinde sonra bedenini hareket ettirici etkinlik yaparım.” (Ö32)

“...Ben oyunu veya hareket eğitimi tek bir etkinlik adı altında kullanmıyorum açıkçası. Oyun ve hareket etkinliklerini diğer alanlara entegre ederek kullanıyorum. Örneğin, bir matematik etkinliğinde sayıları sayarken çocukların zıplayarak sayıları söylemesi veya şekilleri öğrenirken yoga hareketleriyle bedenimizi kullanarak şekilleri oluşturmak gibi. Hikâye okurken hikâyede hareket gerektiren eylemler olduğunda bedenimizle bu

hareketleri yaparak. Yani ilk olarak baktığım şey bu aslında. Yani ne öğreteceğim kazanım ne hangi disiplinle birleştirebilirim bunlar önemli benim için.”(Ö9)

Tema 7 Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini uygulama aşamasına karşılaştığı sorunlar üzerinde durulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini uygularken karşılaştığı sorunlar ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 8a’da sunulmaktadır.

Tablo 8a

Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tema	Kod	f
Uygulamada karşılaşılan sorunlar	Çocukların modunun uygun olmaması	16
	Fiziksel ortam ile ilgili sorunlar	11
	Duygusal sorunlar	9
	Sınıf yönetiminde sorunlar	7
	Bireysel farklılıkların olması	6
	Sorun yaşanmaması	3

Öğretmenler, oyun ve hareket etkinliklerini uygularken karşılaşılan sorunlar ile ilgili çocukların modunun uygun olmaması, fiziksel ortam ile ilgili sorunlar, duygusal sorunlar, gibi görüşler belirtmektedirler.

Okul öncesi dönemde oyun ve hareket etkinliklerini uygulama aşamasında karşılaşılan sorunlar ile ilgili yapılan gözlem sonuçlarına ilişkin tema ve kodlar Tablo 8b’de sunulmaktadır.

Tablo 8b

Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tema	Kod	f
Uygulamada karşılaşılan sorunlar	Sorun yaşanmaması	16
	Bireysel farklılıkların olması	7
	Çocukların modunun uygun olmaması	1
	Sınıf yönetiminde sorunlar	1

Tablo 8b’de de belirtildiği gibi okul öncesi dönemde oyun ve hareket etkinliklerini uygulamada karşılaşılan sorunlar ile ilgili yapılan gözlemlerde sorun yaşanmaması, bireysel farklılıkların olması, çocukların modunun uygun olmaması ve sınıf yönetiminde sorunlar gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Fakat görüşme ve gözlem sonuçları karşılaştırıldığında; öğretmenlerin görüşmelerde belirttiklerine göre uygulamada en çok karşılaştığı sorun çocukların modunun uygun olmaması olarak belirtilmişken; yapılan gözlemlerde çocukların modunun uygun olmaması ile ilgili sorunlar görüşmelerle paralellik göstermemiştir. Gözlem sonuçlarına göre öğretmenlerin çoğunlukla uygulamada sorun yaşamadığı; sorun yaşayanların ise daha çok bireysel farklılıkların olması ile ilgili sorun yaşadığı gözlenmiştir.

Güçlü ve Altan (2020) yaptığı araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin uygulamada en sık karşılaştığı sorun olarak fiziksel sorunları belirtmektedir. Fiziksel sorunlar okul ya da sınıf ortamı ile ilgili sorunları ifade etmektedir. Güçlü ve Altan’ın (2020) çalışması araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Okul öncesi çağındaki çocukların en önemli ihtiyaçlarından biri oyun olduğu için çocukların bu ihtiyacı karşılayacak alanlara ihtiyacı vardır. Çocuklar yeterli alan bulamadığında kısıtlı alanlarda istenmeyen durumların oluşması kaçınılmazdır. Çocuklar kısıtlı bir sınıf ortamında kaldığında enerjilerini boşaltacak bir ortam bulamamaktadır. Sınıfların çocuk sayısına oranla küçük olması okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini uygulamakta zorlanmasına sebep olmaktadır (Güçlü ve Altan, 2020). Etkinliği toplu halde ya da grup grup uygulayamayan öğretmenler birer birer etkinliği uygulamayı denediğinde ise etkinliği uygulamak için sıra bekleyen çocuklar sabırsız olabildiği gibi sınıf yönetimi ile ilgili sorunlar da ortaya çıkabilmektedir. Koçyiğit ve Fırat’ın (2020) araştırma bulguları da araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Sınıflarda bulunan oyuncak ya da diğer materyallerin sayı olarak sınıf mevcuduna yetersiz kalması çocuklar arasında paylaşım ile ilgili sorunlar yaşanmasına sebep olabilmektedir. Oyuncak ya da materyal paylaşımı ile ilgili çocuklar arasında tartışma olabildiği gibi küsmeler de olabilmektedir. Küsen bazı çocukların etkinliğe devam etmek istemediği durumlar olabilmektedir. Ayrıca, bazı çocukların içe kapanık olması sebebiyle etkinlikler sırasında sosyalleşme ile ilgili sorunlar yaşanabilmektedir. Buna ek olarak araştırma bulgularına bakıldığında öğretmenler uygulama sırasında çocukların modunun uygun olmamasından kaynaklı olarak da sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Çocukların anlık duygu değişimleri, etkinliğe katılmak istememesi, sıkılması ya da uykusunun olması gibi sorunlar çocukların o gün modunun

uygun olmaması olarak değerlendirilmiştir. American Psychological Association (Amerikan Psikoloji Derneği) (t.y.) modu; genellikle düşük yoğunluklu, kısa süreli herhangi bir duygusal durum (örneğin; neşeli bir ruh hali, huzursuz bir ruh hali vb.) olarak tanımlamıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre modu olmayan çocuklar uygulama sırasında etkinliğe katılmak istemiyor ya da oyunun/etkinliğin kurallarına uygun davranmakta zorlanabiliyor. Araştırma bulgularının tam tersine; Chien ve arkadaşları (2019) çocukların hafta içi uyku durumlarının bazı ev etkinliklerine katılım ile ilişkisinin olduğunu fakat okulda yapılan etkinliklere katılma ile uykunun bir ilişkisinin olmadığını belirtmiştir. Ancak, araştırmada bahsi geçen okul öncesi çocukların yaş gruplarının küçük olması dolayısıyla uyku durumunun etkinliklere katılıma olumsuz etkisinin olabileceği düşünülmektedir. Bunlara ek olarak, araştırma gözlem ve görüşme bulgularına dayanarak uygulamada sorun yaşamayan öğretmenlerin de olduğu söylenebilir. Öğretmenler görüşmelerde, genellikle uygulamada ciddi bir sorunla karşılaşmadığını belirtmiştir.

Oyun ve hareket etkinliklerini uygulamada karşılaşılan sorunlara ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...çocukların bazen modu bir olmuyor, bazen çok keyifli iken bir anda ağlayabilir istemeyebiliyorlar. Genellikle pek zorlamıyorum. Zaten ben oyundan keyif almalarını sağlıyorum ama günü gününü tutmayan çocuklar olabiliyor. O konuda biraz zorlanıyorum.” (Ö2)

“...Genel olarak fiziksel sorunlarla karşılaşıyorum. Öğrenme merkezlerinin yeterli sayıda olmaması, sınıfın küçük olması en büyük sorunum. Hareketli etkinliği sınıfın içinde uygulamam çok zor oluyor.” (Ö15)

“...okulumuzda şuan özellikle Covid sebebiyle fiziksel etkinlikleri yaptığımız bazı yerleri kullanamıyoruz. O yüzden şuan alan yeterliliği ile ilgili de problem yaşıyorum. Yani bahçeyi kullanma sıklığımız da düşecek şimdi mecburen havalardan dolayı. O yüzden en büyük sorunum şuan alan yetersizliği.”(Ö31)

“...Tabi ki rekabetli oyunlarda çocuklar arası sorun yaşıyorum. Mesela birçoğunda liderlik özelliği baskın ve hepsi lider olmak istiyor, ya da birbirlerini kıskanıyor. Bazen kızgınlığa yol açıyor bu süreç. E tabi siz de pek verimli olamıyorsunuz. Etkinlik verimsiz oluyor zamanı etkinli kullanamıyorsunuz çocukları sakinleştirmek için.”(Ö10)

“...Sınıf yönetiminde sorunlar yaşıyorum, meslek hayatıma yeni başladığım için bu konuda kendimi çok toy hissediyor ve gelişmem gerektiğini düşünüyorum.” (Ö20)

“...her ne kadar sınıftaki çocuklar aynı yaşta olursa olsun bireysel farklılıklar oluyor. Çocuk yaşının altında gelişim gösteriyor. Dolayısıyla da uygulama kısmında aksaklıklar meydana geliyor.” (Ö23)

“...Eğer çocuklara doğru, anlaşılır ve kısa yönergeler verilirse herhangi bir sorun yaşanılmıyor. Ben yaşamıyorum en azından. Başkalarını bilemiyorum tabi.” (Ö9)

Tema 8 Değerlendirmede Önem Verilen Noktalar

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirme aşamasında önem verdiği noktalar üzerinde durulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirmede önem verdiği noktalar ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 9’da sunulmaktadır.

Tablo 9
Değerlendirmede Önem Verilen Noktalar

Tema	Kod	f
Değerlendirmede önem verilen noktalar	Çocukların keyif alması	16
	Kazanıma ulaşma	16
	Etkinliğe katılım	13
	Gelişim ve öğrenmeye katkı	12
	Öğretmenin kendi yeterliliği	5
	Uygulamadaki aksaklıkların belirlenmesi	4
	Gelişim düzeyine uygunluğun belirlenmesi	4

Araştırma bulgularına bakıldığında okul öncesi öğretmenlerinin değerlendirmede önem verdiği bazı noktalar bulunmaktadır. Tablo 9’a göre öğretmenler değerlendirmede çocukların keyif alması, kazanıma ulaşma, etkinliğe katılım, gelişim ve öğrenmeye katkı ve öğretmenin kendi yeterliliği gibi noktalara dikkat etmektedir. Elden ve Aras’ın (2019) yaptığı araştırma sonuçları da bulgularımızı destekler niteliktedir. Elden ve Aras’ın çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinden bazılarının değerlendirmeyi çocuğu, planı ve öğretmenin kendisini değerlendirmek için önemseydiği ortaya çıkmıştır. MEB (2013) okul öncesi müfredatında da belirtildiği gibi okul öncesi öğretmenleri değerlendirme yaparken çocuk açısından, program açısından ve öğretmen açısından değerlendirmede bulunur. Araştırma bulgularından anlaşıldığı gibi okul öncesi öğretmenleri çocuk açısından değerlendirme yaparken çocuğun keyif alması, etkinliğe katılım göstermesi, kazanıma

ulaşması gibi noktalara önem vermektedir. Elden ve Aras (2019), öğretmenlerin etkinlikleri değerlendirirken çocukların etkinliği ya da kazanımları anlayıp anlamama durumuna göre bir sonraki etkinliği planladıklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin değerlendirmede çocukların gelişim özelliklerini, yönergeleri anlayıp anlamamalarını, çocukların arkadaşları ile kurduğu sosyal ilişkileri ve çocukların bir eksikliğinin olup olmadığını göz önünde bulundurduğunu belirtmiştir. Öğretmenler program açısından değerlendirme yaparken bir planda var olan aksaklıkları belirleme, çocukların gelişimine uygunluk gibi durumları göz önünde bulundurmaktadır. Öğretmen açısından değerlendirme yapılırken ise öğretmenin etkinlikte yeterliliği göz önünde bulundurulabilir. Benzer şekilde Saygın ve Yalman Polatlar'ın (2021) çalışmasında da okul öncesi öğretmenlerinin değerlendirme yaparken; öğretmen, program ve çocuk açısından değerlendirmeye dikkat ettikleri ve kazanım ve göstergeleri göz önünde bulundurdıkları belirtilmiştir.

Oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirmede önem verilen noktalara ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Benim için en çok önem verdiğim nokta çocuk o etkinlikten memnun kalmış mı bir daha yapsam gerçekten katılmak ister mi yoksa o etkinliğe gerçekten zaman geçsin diye mi benimle birlikte yaptı. Çocuğun mutlu olmasını isterim, önceliğim o yani.” (Ö29)

“...bir kazanımı değerlendirmede çocukların muhakkak bir kazanıma ulaşmalarını sağlamaya çalışıyorum. Hani ufak bir oyun bile olsa çocuğa bir kazanım kazandırmam lazım. Değerlendirme amacım bu, bir şey kazandırmış olmam lazım.” (Ö2)

“...değerlendirmede en çok çocukların hepsinin etkin bir şekilde katılıp katılmamasına dikkat ederim. Çünkü bir çocuk katılmıyorsa orada da yani etkinliğe katılmıyorsa orada öğrenme söz konusu olmayabilir.” (Ö22)

“...Yani daha çok onlara katkısı ne oldu ona bakıyorum. Ne kadar ilerleme sağlanmış ona bakıyorum.” (Ö28)

“...Çocuğun bireysel gelişimi yani sene başında ilk bulunduğu noktadan kendisini ne kadar ileriye taşımış olduğu yani bireysel olarak.” (Ö31)

“...Çocuğun gelişim olarak ne kadar ilerlediğin, ben ne kadar verebildim kazanımı, doğru noktalardan yakalayabildim mi, çocuklar aktif katılım sağladı mı, kazanıma ulaşıldı mı bunlar değerlendirmede dikkat ettiğim bazı noktalar.” (Ö27)

“...bir aksaklık oldu diyelim. O şey yani aksaklığın neden olduğunu bulmaya çalışırım ve bir sonraki etkinlikte aynı ya da buna benzer bir aksaklık olmamasına dikkat ederim ona göre önlem alırım. Benim için en önemli şeylerden biri.” (Ö10)

“...Bu çocuğa uygun bir oyun mu, çocuk ne kadar yapabildi, nerelerini yapabildi bu oyunun nerelerini yapamadı ya da oynayamadı daha çok bunlara bakıyoruz.” (Ö3)

Tema 9 Kazanıma Ulaşıp Ulaşılmadığını Belirleme Yöntemi

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşip ulaşmadığını belirleme yöntemi üzerinde durulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşip ulaşmadığını belirleme yöntemi ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 10’da sunulmaktadır.

Tablo 10
Kazanıma Ulaşıp Ulaşılmadığını Belirleme Yöntemi

Tema	Kod	f
Kazanıma ulaşılıp ulaşmadığını belirleme yöntemi	Gözlemleyerek	28
	Fotoğraf ve video kaydı ile	5
	Anekdor kayıtları ile	3
	Aynı kazanımı tekrar ele alarak	3
	Kontrol listesi ile	2

Öğretmenler oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşılıp ulaşmadığını belirleme yöntemi ile ilgili gözlemleyerek, fotoğraf ve video kaydı ile aynı kazanımı tekrar ele alarak gibi görüşler belirtmektedirler.

Sezer (2010) okul öncesi öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeyi kullanma düzeylerine yönelik yaptığı tez çalışmasında gözlem kaydı, anekdot kaydı ve kontrol listesi gibi ölçme yöntemlerinin bazı öğretmenler tarafından tercih edildiği gibi bazı öğretmenlerin ise bu yöntemleri zaman sıkıntısı yaratması, güvenilirliğinin düşük olması, yorumlanmasının zor olması gibi sebeplerle çok fazla tercih etmediğini belirtmiştir. Gözlem yönteminin çocukların doğal ortamında ve grupla yapılabilme gibi avantajları olmasına rağmen yorumlanmasının öğretmenler tarafından zor olduğu görüşüne varılmıştır. Sezer’in (2010) çalışmasının tersine araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin çocukların kazanıma ulaşip ulaşmadığını belirlerken en çok gözlem yöntemini kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin gerek zaman olarak gözlem yapmanın daha kolay olduğunu düşünmesi gerekse okul öncesi yaştaki çocukların doğal ortamında gözlemleyerek değerlendirmeleri gerektiğini düşünmeleri gözlem yöntemini seçmelerindeki asıl sebeplerden bazıları olabilir. Gözüm ve arkadaşlarını

(2021) yaptığı çalışma araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Buna göre öğretmenlerin gelişimsel değerlendirme yaparken en çok gözlem yöntemini kullandığı sonucuna ulaşılmıştır (Gözüm vd., 2021). Ayrıca, araştırma bulgularından da anlaşıldığı gibi okul öncesi öğretmenlerinin gözlemden sonra en çok başvurduğu değerlendirme yöntemi fotoğraf ya da video kayıdır. Öğretmenler bazen o anı kaçırmamak bazen de çocukların o günkü sürece ait kayıtları başka bir zaman diliminde gördüğünde eski öğrenmelerini ve süreçte yaptıklarını hatırlayabilmelerini kolaylaştırmak için bu yöntemleri kullanabilmektedir. Elam ve arkadaşları (2020), fotoğraf ve video kayıtlarının çocukların yaptığı keşifleri, araştırmaları, oyunları ve öğrenme deneyimlerini gerçekçi bir şekilde yakaladığını belirtmiştir. Bu şekilde, öğretmenlerin etkileşimleri, oyun kalıplarını, gelişimsel dönüm noktalarını, mücadeleleri ve başarıları aramak için bir çocuğun yaşadığı önemli anlar tekrar oynatılabilir. Aynı zamanda öğretmenler bu tür yöntemlerle çocukların akranları ile yaptığı konuşmaları kaydederek onların dil gelişimini takip edebilir. Ayrıca, öğretmenler yapılan kayıtlarla çocukların problemleri nasıl çözdüğü ve günlük anları hakkında bilgi sahibi olabilir. Öğretmenler bu kayıtları çocuklarla paylaştığında ise çocuklar kendilerini görmekten ve duymaktan ayrı bir keyif alabilirler (Elam vd., 2020).

Oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşıp ulaşılmadığını belirleme yöntemine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Gözlem yoluyla. Gözlem aslında en güvenilir yol olduğu için o esnada işte bir çizelge ya da bir şey tutamayacaksınız çünkü çocuk sürekli aktif ve benim de onunla birlikte aktif olmam lazım. O yüzden çizelge, takip formu gibi şeyler tutamayacağım için en basit ve en güvenilir yol gözlem diye düşünüyorum.” (Ö29)

“...Çocuktan daha sonra geri dönüt alabilmek için tekrar ve başka uygulamalar yaparım. Çocuk öğretilen bir hareketi eğer diğer oyunda yapamıyorsa öğrenememiştir. Tabi bu süreçte en büyük yardımcım eğer o sırada fotoğraf alabiliyorsam o yoksa o an yaptığım gözlemle bu sonuca varıyorum.” (Ö14)

“...Oyunun evrelerini genişlettikçe ya da hareketi daha da zorlaştırdıkça çocuğun hareketi ya da oyunu yapip yapamamasına bakıyorum. Bazen velilere atmak için çektiğimiz videolar sayesinde bazen gözlem yaparak aradaki farkı ya da gelişimi görebiliyorum.” (Ö25)

“...okul öncesinde gözlem formlarıyla oluyor ya da anekdotlar tutabiliriz. Anekdotlarla çocuğun o süreçteki kazanımı kazanıp kazanmadığını belirleyebiliriz ya da daha ilerisi olarak bir değerlendirme ölçeği gibi kontrol listesi gibi bir şey kullanabiliriz çocuk o an yaptı yapmadı şeklinde.” (Ö21)

“...Aslında bir sonraki etkinliği aynı kazanımları içerecek şekilde hazırlarsak hem değerlendirme hem pekiştirme yapmış oluruz. Bir de sürekli gözlem yapıyoruz zaten o yüzden kazanıp kazanmadığını anlayabiliriz.” (Ö5)

“...Genel olarak bir video çekimi yapıyorum sene başında temel hareketleri içeren ve ya anekdotlar tutuyorum checklist şeklinde ve belli aralıklarla yani bu genel olarak birinci dönem sonunda ve ikinci dönem sonunda oluyor. Aynı şeyleri tekrar yapmalarını isteyip hani aradaki farkı özellikle video yoluyla hani görsel olarak olması çok daha verimli oluyor çünkü.” (Ö31)

Tema 10 Kazanıma Ulaşmak İçin Yapılanlar

Bu tema altında okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşmak için yapılanlar üzerinde durulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşmak için yapılanlar ile ilgili sorulan soruda öğretmenlerin görüşlerini içeren tema ve kodlar Tablo 11’de sunulmaktadır.

Tablo 11
Kazanıma Ulaşmak İçin Yapılanlar

Tema	Kod	f
Kazanıma ulaşmak için yapılanlar	Basitten karmaşığa uygulamalar	15
	Aynı kazanımı tekrar ele alma	15
	Devamlılık ve süreklilik	9
	Ödül ve pekiştirme	8
	Yöntem değiştirme	1

Öğretmenler oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşmak için uygulamada; basitten karmaşığa, aynı kazanımı tekrar ele alma, devamlılık ve süreklilik gibi görüşler belirtmektedirler. Öğretmenlerin görüşlerinde belirttiği aynı kazanımı tekrar ele alma ve devamlılık ve süreklilik kodlarının yapılan gözlemlerle paralellik gösterdiği görülmüştür. Yapılan gözlemler sırasında öğretmenlerin oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşmak için aynı kazanımı farklı etkinliklerde tekrar ele aldığı ya da aynı etkinliği belirli bir zaman sonra tekrar uygulayarak devamlılık ve sürekliliği sağladığı gözlenmiştir.

Araştırma bulguları ışığında okula öncesi öğretmenleri çocukların ulaşamadığı bir kazanıma ulaşmak için farklı yöntemleri denemektedir. Bu yöntemlerden bir tanesi olan aynı kazanımın tekrar ele alınması okul öncesi eğitim programının sarmal bir program olması dolayısıyla en sık rastlanılan yöntemler arasında sayılabilir. MEB (2013)’e göre

programın sarmal olması; kazanım ve göstergelerin süreç içerisinde ihtiyaç duyulduğu zaman farklı etkinlikler yoluyla tekrar ele alınmasıdır. Bu sayede öğretmenler ulaşılamayan herhangi bir kazanım olduğunda ya da bir kazanımı pekiştirmek istediklerinde aynı kazanımı farklı bir etkinlikte tekrar ele alabilmektedir (MEB, 2013). Ayrıca, araştırma görüşlerinden yola çıkılarak; öğretmenlerin aynı etkinlikleri de zaman zaman çocukların isteğine de bağlı olarak tekrar uygulayabileceği sonucuna ulaşabiliriz. Öğretmenler yaptığı gözlemlerden yola çıkarak etkinliğin kazanımlarına ulaşamadığı sonucuna vardığında; çocukların bu kazanıma ulaşmaları için kazanımları farklı etkinliklerle tekrar vermeyi denedikleri gibi aynı etkinliği bir süre sonra tekrar uygulayarak çocukların gelişimini de gözlemleyebilir. Ayrıca, öğretmenlerin kazanıma ulaşmak amacıyla ödül ve pekiştireci tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Literatür incelendiğinde araştırma bulgularının tersine; çocuklar ödülü verilen etkinliği tamamlama, oyuncakların toplanmasına yardım, okunan kitabı dinleme ya da öğretmenin isteklerini yerine getirme gibi yetişkin onayı için yapılan davranışlardan sonra kazandıkları şeyler olarak tanımlamıştır (Uysal vd., 2018). Bu tanımlamaya bakıldığında ise bu durumun çocukların ulaşması gereken kazanımı pekiştirmediği ve kazanıma ulaşma için bir engel olduğu söylenebilir. Buna ek olarak, çocukların ödüle odaklanarak yaptığı davranışın farkında olmaması da çocuğun gerçekten o davranışı kazanıp kazanmadığı konusunda bir soru işareti yaratabilmektedir (Uysal vd., 2018). Ayrıca, araştırma bulguları incelendiğinde öğretmenlerden sadece bir tanesinin kazanımlara ulaşmak için kullandığı öğretim yöntemini değiştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin kullandığı yöntemi değiştirmesi çocukların o etkinliğe katılımını, dikkatini ve ilgisini etkileyebileceği için dolaylı olarak da kazanıma ulaşılmasına etki ediyor olabilir. Başaran ve Ulubey'in (2018) araştırma sonuçları araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Buna göre okul öncesi öğretmenlerinin basitten karmaşığa, kolaydan zora ilkelerini göz önünde bulundurmadan bir etkinliği hazırlaması sınıfta bulunan farklı gelişim düzeyine ve farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip olan çocuklar için uygun olmamaktadır. Dolayısıyla da öğretmenlerin kazanımlara ulaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir (Başaran ve Ulubey, 2018). Lika (2017) de öğretmenlerin etkinlikleri planlarken çocukların seviyesine uygun kazanımlar belirlemesi gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmenler çocuğun seviyesine uygun olmayan kazanımlarla etkinlik planladığında, oluşturulmak istenen yeni bilgiler ve çocuğun önceden sahip olduğu bilgiler arasında bir boşluk olduğu için çocuk bu bilgiye ulaşamamaktadır. Uygun olmayan kazanımların seçilmesi çocukların ilerlemelerine yardımcı olmayan etkinliklere,

yöntemlere ve tekniklere de sebep olmaktadır. Bu sebeple çocukların önceden kazandığı beceriler ve bilgiler dahilinde bir planlama yapılması gerekmektedir (Lika, 2017). Yani, çocuğun yapabildiği şeylerden başlayarak basitten karmaşığa uygulamalar yapmak çocuğun kazanımlara ulaşması için daha etkili olabilir. Bu sebeple görüşmelerde çoğunluğun da belirttiği gibi öğretmenler kazanımlara ulaşmak için basitten karmaşığa uygulamaları kullanabilir.

Oyun ve hareket etkinliklerinde kazanıma ulaşmak için yapılanlara ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“...Çocuğa bu kazanımı kazandırmak için basitten karmaşığa doğru yani kolaydan zora doğru giderim. Onun bildiği becerilerle birleştiririm. Bilmedikleri beceriyi kazandırmaya çalışırım. Bunu da aynı kazanımı farklı etkinliklerde alarak yapabilirim.”(Ö21)

“...çocuğa bu etkinlikteki beceriyi kazanmasını sağlayacak yani o beceriyi destekleyecek başka daha kolay becerilerle başlarım tekrardan. Daha çok daha kolay yapabilecekleri, beceriyi destekleyici hareketler seçerim, önce onları veririm. Sonra diğer beceriyi tekrar yaptırırım.” (Ö28)

“...aynı kazanımı farklı etkinliklerle tekrar tekrar çocuğa yaptırırım. Hatta aynı etkinlikte eğer çocuk keyif alıyorsa ama zorlanıyorsa beceride biraz ilerleme kaydettikten sonra aynı etkinliği de tekrar ettirebilirim.” (Ö22)

“...Çocukla özel olarak yani bunun bir eksiklik olduğunu hissettirmeden etkinliklerimde buna daha çok yer veririm. Mesela bir rakam öğreniyorsak konuyla alakalı ya da alakasız olsun bu kazanımı etkinliklerimin içinde uygulamaya çalışırım ki hani çocuk kendisini bu konuda geliştirebilsin. Ekstra olarak da veliyle iletişime geçip evde de belirli kazanımlar ve ya bu kazanıma yönelik oyunlar kullanmalarını rica edebilirim.” (Ö31)

“...Sürekliliğini getirmek gerekir. Bir kerede oynamak ve o oyunda çocuklara verip verilmediğini çok anlaşılabileceğini düşünmüyorum. Devamlılığını getirmek gerekli ki bu kazanımın anlaşılması için de yaparsınız. Devamlılık ve süreklilik. Yani benzer zamanlarda değil ama farklı zamanlarda buna yönelik etkinlikler farklı etkinlikler de denenebilir.” (Ö1)

“...Cesaretlendirmeye devam ederim ve destek olurum, ödüllendirme ve pekiştireç tekniklerini uygulamam ya da sevdiği etkinlerle bütünleştiririm.” (Ö8)

“...Kullanılan yöntem çocuğun dikkatini çekecek şekilde farklılaştırılabilir. Ya da oyun basitleştirilebilir.” (Ö7)

BÖLÜM 5

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşleri saptanmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler; okul öncesi oyunun önemi, hareket eğitimi, oyun ve hareket eğitiminin gelişime katkısı, oyun ve hareket etkinliklerini öğretmen aşamaları, oyun ve hareket etkinliklerinin herhangi bir aşamasında zorluk, oyun ve hareket etkinliklerini planlamada göz önünde bulundurulananlar, uygulama sırasında karşılaşılan sorunlar, değerlendirme aşamasında önem verilen noktalar, kazanıma ulaşılıp ulaşılmadığını belirleme yöntemi ve kazanıma ulaşmak için yapılanlar temaları altında bulgulara dönüştürülmüştür.

Sonuçlar

Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik bilgileri ile ilgili alt probleme yönelik;

- Araştırma bulguları ışığında öğretmenlerin çalıştığı kuruma bağlı olarak okul öncesi oyunun önemine yönelik görüşlerinde bir farklılık olmadığı ve öğretmenlerin benzer tanımlamalar kullandığı sonucuna varılabilir.
- Araştırmada yapılan görüşmelerde öğretmenlerin kıdem yılı ve yaş değişkenine bağlı olarak hareket eğitimi tanımlamalarında herhangi bir farklılık olmadığı ve çoğunluğunun hareket eğitimi tanımlamakta zorlandığı görülmüştür. Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğunluğunun hareket eğitimi ile ilgili etkinliklerde aktif olarak rol almamaları hareket eğitime yönelik bilgilerinin yetersiz kalmasında etkili olmuş olabilir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin hareket eğitimi ve oyunun gelişime katkısı ile ilgili görüşleri incelendiğinde kıdem yılı ve çalıştığı kurum türü değişkenine göre herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.
- Yapılan görüşmelerden yola çıkılarak planlama ve uygulama aşamalarını yapan öğretmenlerin değerlendirme aşamasını yapmamasındaki sebeplerden biri

öğretmenlerin değerlendirme için yeterli zamanının olmamasıdır. Değerlendirme için yeterli zamanının olmadığını belirten öğretmenler genel olarak yaşı küçük ve buna bağlı olarak da kıdem yılı az olan öğretmenlerdir. Bu öğretmenlerin kıdem yılına bağlı olarak deneyimlerinin az olması süreyi planlayamamalarına sebep olabilir. Buna karşı, kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin az olanlara göre daha pratik hareket ederek değerlendirme yapabildiği gözlemlenmiştir.

- Görüşme ve gözlem sonuçlarına göre kıdem yılı az olan öğretmenlerin planlamada ya da değerlendirmede uygulamaya göre daha az zorluk yaşadığı ya da gözlem sonuçlarındaki gibi planlama ve değerlendirmede zorluk yaşamadığı sonucuna varılabilir. Bu öğretmenlerin genellikle etkinlik planlarını kendilerinin oluşturması ya da var olan hazır etkinlikler üzerinde kendi yaş gruplarının hazırbulunuşluk düzeyine göre değiştirme yapmalarından dolayı olabilir. Öğretmenler kendi oluşturdukları planlar üzerinden hareket ettiği için sadece uygulama aşamasında meydana gelebilecek çocuk ya da materyal kaynaklı sorunlarla karşılaşma olasılığı daha yüksek olabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimini planlamaya yönelik görüşleri ile ilgili alt problem kapsamında;

- Okul öncesi öğretmenleri görüşmelerinde disiplinlerarası bağ kurma ile ilgili bir görüş belirtmezken gözlem sırasında öğretmenlerin etkinliklerini disiplinlerarası yaklaşıma göre planladıkları ortaya çıkmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunun disiplinlerarası bağ kurarak etkinlik hazırladığının farkında olmadığı sonucuna varılabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimini uygulamaya yönelik görüşleri ile ilgili alt problem kapsamında;

- Sınıf yönetimi ile ilgili sorun yaşayan öğretmenlerin demografik özelliklerine bakıldığında genellikle yaş olarak küçük ve kıdem yılı olarak da az olduğu görülmüştür. Kıdem yılı az olan öğretmenler genellikle deneyim olarak da eksik olduğu için sınıf yönetimi ile ilgili sorunları daha çok yaşamaları olasıdır.

Okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimini değerlendirmeye yönelik görüşleri ile ilgili alt problem kapsamında;

- Araştırma bulguları ışığında öğretmenlerin değerlendirmede dikkat ettiği noktaların demografik özelliklere göre değişiklik göstermediği genellikle

öğretmenlerin okul öncesi eğitim programında belirtildiği gibi çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirme yaptığı sonucuna varılmıştır.

- Araştırma sonuçlarına bakıldığında kamuda ya da özel okul öncesi eğitim kurumunda çalışan öğretmenlerin değerlendirme yöntemi olarak genellikle kendileri ve çocukların dinamiği açısından kullanımı daha kolay olanları tercih ettiği, değerlendirme yöntemlerinde farklılık olmadığı sonucuna varılabilir.
- Ayrıca, araştırma bulguları incelendiğinde eğitim durumu olarak lise ve ön lisans mezunu olan öğretmenlerin genellikle ödül ve pekiştireci kazanıma ulaşmak için bir yöntem olarak kullandığı dikkat çekmektedir. Bu öğretmenlerin genellikle çözüm yöntemi olarak ödül ve pekiştireci tercih ettiği, çocukların sadece anlık olarak kazanıma ulaşmasının onlar için yeterli olduğu gözlem sonuçlarına bağlı olarak söylenebilir.

Sonuç olarak, araştırma bulgularına bakıldığında kamuya bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin oyun ve hareket eğitimine yönelik bilgileri, oyun ve hareket etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirmeye yönelik görüşlerinde benzerlikler olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin çalıştığı kurumlarda yapılan hareket eğitimi ve oyuna yönelik uygulamalar özel ve kamuya göre değişkenlik gösterebilmektedir. Uygulamalardaki farklılığın en belirgin sebeplerinden bazıları fiziksel ortam ve materyalden kaynaklı olabiliyor. Bazı özel kurumlarda değil hareket etkinliği uygulayacak alan sınıfta bile etkinlik uygulayacak yeterli genişlikte alanlar bulunmayabiliyor. Dolayısıyla, alanın kısıtlı olması öğretmenlerin de uygulamada sorun yaşamasına ve uygulama çeşitliliğinin sınırlı olmasına sebep olabiliyor. Kamuya bağlı okullarda genellikle sınıf büyüklükleri çocuk sayısına göre orantılı olurken özel sektörde maddiyata bağlı olarak çocuk sayısının arttırılması yeterince büyük olan oyun alanları ya da sınıfları da verimsizleştiriyor. Okullar arasında bu tür farklılıklar olmasına rağmen öğretmenlerin yaşadığı sorunların ve hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin benzerlik göstermesinin sebebi öğretmenlerin hareket eğitimi ve oyuna yönelik bilgilerinin eksik olması ya da lise, ön lisans ve lisans eğitimleri süresince hareket eğitimi ve oyuna yönelik verilen derslerin yetersiz kalması olabilir. Bunlara ek olarak öğretmenlerin kıdem yılı farklılaşmasına rağmen karşılaştıkları sorunların benzer olması genç öğretmenlerin deneyimlerinin az, daha yaşlı olan öğretmenlerin ise deneyimlerinin buna bağlı olarak da meslekteki tükenmişliklerinin fazla olması ile ilgili olabilir.

Öneriler

Araştırma bulguları kapsamında belirlenen öneriler:

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Okul öncesi dönemde değerlendirme yöntemlerine yönelik daha ayrıntılı araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmenlerin kağıt yükünü azaltmaya yönelik çevrimiçi değerlendirme uygulamaları üzerine çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin uygulamada yaşadığı sorunları araştırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Oyun ve hareket eğitime yönelik çalışmalar farklı yaş grupları ve farklı coğrafyalarda yapılabilir.
- Okul öncesi dönemde hareket eğitimi ve oyun programı oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Üniversitelerde okul öncesi öğretmenliği ve beden eğitimi öğretmenliği bölümlerinin ortak çalışabileceği lisans programı açılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Öğretmenlerin lisans, ön lisans ve lise eğitimleri sürecinde aldıkları derslerde oyunu bir öğretim yöntemi olarak kullanabilmeleri ve etkinliklerin oyun temelli planlanıp uygulanması konusunda gerekli eğitimler sağlanabilir.
- Öğretmenlerin meslek hayatına başladığında planlama ve uygulama konusunda zorlanmaması için mezun olmadan önce uygulama ağırlıklı dersler eğitim programlarına eklenebilir.
- Meslek hayatına başlamış olan öğretmenlere hareket eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitimler sunulabilir.

- Okul öncesi öğretmenleri ve okullardaki (varsa) beden eğitimi öğretmenleri iş birliği içinde olup etkinlikleri planlayabilir.

Eğitim Kurumlarına Yönelik Öneriler

- Kurumlarda okul öncesi öğretmenlerine destek sağlayacak ya da hareket eğitimi verebilecek bir beden eğitimi uzmanı bulundurulabilir.
- Oyun ve hareket etkinliklerini uygulayabilecek büyüklükte kapalı ya da açık alan sağlanabilir.
- Uygulamada kullanılabilecek materyaller eksiksiz olarak sağlanabilir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi eğitimi lisans mezunu olan nitelikli öğretmenler çalıştırılabilir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarına beden eğitimi öğretmenlerinin istihdamı sağlanabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerine yönelik hareket eğitimi ve oyun uygulamalarıyla ilgili fiziksel aktivite klavuzları hazırlanabilir

KAYNAKLAR

- Adak Özdemir, A. & Ramazan, O. (2014). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuna İlişkin Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 298-308. Erişim adresi: <https://arastirmax.com/tr/system/files/dergiler/20625/makaleler/3/4/arastirmax-okul-oncesi-ogretmenlerinin-oyuna-iliskin-gorusleri.pdf>
- Akınbay, H., (2014). *Okul Öncesi Dönemde Oyunun Önemi ve Çocukların Motor Gelişimi Üzerine Etkileri* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya. Erişim Adresi: <http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1064/359773.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Altıncök, M., Vazgeçer, E., Ölçücü, B. (2013). Temel Motor Hareketlerin Geliştirilmesini İçeren Beden Eğitimi Program Tasarısının 5–6 Yaş Çocukların Temel Motor Hareketlerinin Gelişimine Etkisinin Araştırılması. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2013 (1), 74-87. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/goputeb/issue/7323/95840>
- Alvestad, T. & Sheridan, S. (2014). Preschool teachers' perspectives on planning and documentation in preschool. *Early Child Development and Care*, 185(3), 377-392. doi:10.1080/03004430.2014.929861
- American Psychological Association. (t.y.). Apa dictionary of psychology. Erişim adresi: <https://dictionary.apa.org/>
- Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi. (2020). Açıköğretim Fakültesi – Ön Lisans. Erişim adresi: <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/turkiye-programlari/acikogretim-fakultesi-onlisans-programlari-2-yillik/69arma-gelisimi>
- Aslan, H. B. ve Günindi, Y. (2019). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Öğretimi İlişkin Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi* (Nevşehir İli Örneği) (Yüksek Lisans Tezi). Aksaray Üniversitesi. Aksaray. Erişim adresi: <https://tezarsivi.com/okul-oncesi-ogretmenlerinin-oyun-ogretimine-iliskin-oz-yeterliliklerinin-incelenmesi-nevsehir-ili-orneği>
- ATA Açıköğretim. (2017). Erişim adresi: <https://www.ataaof.edu.tr/Program/Program/?proid=22>
- Ata Doğan, S. & Boz, M. (2019). An investigation of pre-school teachers' views and practices about pre-school outdoor play. *İlköğretim Online*, 8(2), 681-697. doi: 10.17051/ilkonline.2019.562033
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. Doi: 10.31592/aeusbed.598299

- Barton, K. (2013). *Literacy and dramatic play: storytelling with props increases preschool childrens language skills during play* (Yüksek Lisans Tezi). University of Alabama. Tuscaloosa/ Alabama. Erişim adresi: <https://www.semanticscholar.org/paper/Literacy-and-dramatic-play%3A-Storytelling-with-props-Barton/91f25ee413388064ca34500fc035bd9a23751bf3>
- Başaran, S., Ulubey, Ö. (2018). 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirilmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 51 (2), 1-38. DOI: 10.30964/auebfd.417643
- Başvuru adresi. (2020, 4 Kasım). Erişim adresi: <https://www.basvuruadresin.net/anaokulu-gretmeni-kimdir-ne-is-yapar-maaslari-ne-kadar>
- Canlı, U. (2019). Çocuklarda Hareket Eğitimi ve Beceri Gelişimi. Canlı, U., Taşkın, C. ve Koçak, Ç. (Editörler.), *Çocuklar için Spor Eğitimi* (ss. 60-64). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Cheung, R. H. (2010). Designing movement activities to develop children's creativity in early childhood education. *Early Child Development and Care*, 180(3), 377-385. doi:10.1080/03004430801931196
- Chien, C., Cheung, P. & Chen, C. (2019). The relationship between sleep duration and participation in home, school, and community activities among school-aged children. *Frontiers in Neuroscience*, 13, 1-8. doi:10.3389/fnins.2019.00860
- Child Development Programs. (2013). *Stages of development of social play*. Erişim Adresi: [http://childdevelopmentprograms.ca/elearning-modules/the-power-of-play/story_content/external_files/Developmental Milestones of Social Play and Sharing.pdf](http://childdevelopmentprograms.ca/elearning-modules/the-power-of-play/story_content/external_files/Developmental_Milestones_of_Social_Play_and_Sharing.pdf)
- Chow, B. C., Mckenzie, T. L. & Louie, L. (2015). Children's physical activity and associated variables during preschool physical education. *Advances in Physical Education*, 5(1), 39-49. Doi:10.4236/ape.2015.51005
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Creswell, J. (2009). *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3. Baskı). Thousand Oaks: CA Sage.
- Çoknaz, H. (2017). *Psikomotor Gelişim-Doğum Öncesinden Ölüme Kadar* (ss. 275-276). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Deretarla Gül, E. (2008). Meşrutiyet'ten Günümüze Okul Öncesi Eğitim. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1) 269-278. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil/issue/4378/60021>

- Dinçer, Ç. & Tutkun, C. (2010). Erken Çocukluk Döneminde Hareket Eğitimi. Fiziksel Büyüme ve Motor Gelişim (ss. 168-242). İstanbul: İstanbul Üniversitesi- Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi. Erişim adresi: http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/cocukgelisimilisans_ao/fizikselbuyumevmotor.pdf
- Dr.Lütfi Kolukırıkoglu İlkokulu. (2020). Hareket Eğitimi ve Önemi. Erişim adresi: http://drlutfikolukirikoglu.meb.k12.tr/71armara7171/hareket-egitimi-ve-onemi_8852792.html
- Elam, E., Johnson, A. & Radtke, T. (Ed.). (2020). Using observation methods, tools and techniques to gather evidence. Observation and assessment in early childhood education (ss. 38–68). College of the Canyons. Retrieved from: https://childdevelopment.org/docs/default-source/pdfs/observation-and-assessment-english2-8-20.pdf?sfvrsn=1e9226c1_2.
- Elden, A. & Aras, S. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Biçimlendirici Değerlendirme Uygulamaları (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara/Başkent Üniversitesi. Erişim adresi: <http://acikerisim.baskent.edu.tr/handle/11727/4034>
- Erbil Kaya, Ö., Yalçın, V., Kimzan, İ., ve Avar, G. (2017). Okul Öncesi Öğretmeni Adaylarının Oyun Temelli Öğrenmeye Bakış Açıları ve Uygulamaya Yansımaları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (27), 800-834. Doi: 10.14520/adyusbd.303240doi:10.1080/03004430.2014.929861
- Erden, E. (2010). *Problems that preschool teachers face in the curriculum implementation*. Published Master's Thesis, Middle East Technical University, Ankara. Retrieved from: <https://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12612162/index.pdf>
- Eynur, B. R. & Eynur, A. (2019). Hareket Eğitiminde Temel Kavramlar. *Hareket Eğitimi* (ss. 1–2). Pegem Akademi.
- Gazi Üniversitesi. (2012). Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı. Erişim adresi: <http://gef-okuloncesi.gazi.edu.tr/>
- Giren, S. (2016). Early Childhood Education Teachers' Metaphors About Play Concept for Preschoolers/ Okul Öncesi Öğretmenlerinin “Okul Öncesi Dönem Çocuğu İçin Oyun” Kavramına İlişkin Metaforları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12 (1), 372-388. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eku/issue/26699/280893>
- Given, L. (2021). Nitel Araştırmanın Doğası (A. Bakla & İ. Çakır, Çev.). *100 Soruda Nitel Araştırma* (pp. 2-3). Ankara.
- Gopnik A. (2016).What babies know. *New York Times*, 4
- Gözüm, A. I., Güngör, S. & Altınkaynak, S. O. (2021). Investigation of child assessment in preschool education using nominal focus group technique. *International Online Journal of Educational Sciences*, 13(1), 238-257. doi:10.15345/iojes.2021.01.016

- [illegible]

- Jamali, B., Mohammad Kazemi, R. & Shahbazi, M. (2012). Effects of sport activities on increasing preschool children's creativity. *Management Science Letters*, 2(6), 1975-1980. doi:10.5267/j.msl.2012.06.024
- Kandaz, U. (2020). Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hareket Etkinlikleri Planlama, Uygulama ve Değerlendirme. *Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi* (ss. 122-131). Ankara: Pegem Akademi
- Kandır, A., Özbey, S., ve İnal, G. (2009). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğitim Programlarını Planlama ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklerin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 373-387
- Karaman, N. G. (2009). The relationship between cognitive styles and play behaviour of 5–6 years old kindergarden children. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1, 163-182. Doi: 10.1501/Egifak_0000001181
- Katlav, S. (2014). Oyunun Okul Öncesi Çocuklarda 3-5 Yaş Çocuklarının Gelişimine Etkileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28, 253-273. Doi:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2465>
- Kılınç, F., Kurtulmuş, Z., Kaynak, K. ve Bektaş, N. (2021). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkinlik Planı Hazırlama Becerilerinin İncelenmesi: Uyarılma, Aile Katılımı ve Değerlendirme. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 252-266. DOI: 10.24315/tred.70061080/03004430801931196
- Koç Akran, S. ve Kocaman, İ. (2018). Oyun Tabanlı Öğrenme-Öğretme Modelinin Okul Öncesi Çocuklarının Öğrenme Tercihlerine Etkisi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 38(2), 513-533. DOI: 10.17152/gefad.373216
- Koç, E. S. (2015). Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi (Kanada Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 263-280. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/210040>
- Koçyiğit, S., Tuğluk, M. ve Kök, M. (2010). Çocuğun Gelişim Sürecinde Eğitsel Bir Etkinlik Olarak Oyun. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (16), 324-342. Erişim adresi:<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunikkefd/issue/2777/37245>
- Koçyiğit, S. ve Fırat, Z. S. (2020). Anaokullarında Uygulanan Oyun Zamanı Etkinliklerinin İncelenmesi. *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7, 207-228. Doi:10.30900/kafkasegt.749388
- Kuzeytürk. M. (2019). Hareket ve Hareket eğitimi nedir? Erişim adresi: <https://sporum.net/hareket-ve-hareket-egitimi-nedir-hareket-egitimi-nasil-yapilir/>
- Lika, M. (2017). The impact of curricula and lesson planning in the teaching process. *Academic Journal of Business*, 3(1), 240–247. Retrieved from: <http://iipcccl.org/wp-content/uploads/2017/03/240-247.pdf>

- Lillard, A. S., Lerner, M. D., Hopkins, E. J., Dore, R. A., Smith, E. D. & Palmquist, C. M. (2013). The impact of pretend play on children's development: a review of the evidence. *American Psychological Association*, 139(1), 1-34. Retrieved from: <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0029321>
- Lupu, G. (2017). Role of movement games in training the coordination, balance and stability of the preschoolers. *Science, Movement and Health*, 17(2), 368-373. Retrieved from: <https://www.analefefs.ro/en/anale-fefs/2017/i2s/pe-autori/LUPU%20Gabriel.pdf>
- MEB. (2013). *Oyun Etkinlikleri-2[PDF]*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara: Milli Eğitimi Bakanlığı. Erişim adresi: <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>
- MEB. (2014). *Oyun Etkinlikleri-1[PDF]*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2016). *Oyun ve Hareket Etkinlikleri*. Erişim Adresi: http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/74armara74/Oyun_ve_Hareket_Etkinlikleri.pdf
- MEB. (2018). *Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı (1-4. Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi
- Miles, M. B. & Huberman, A. M.(1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, California: SAGE. Morahan- Martin.
- ODTÜ. (2017). Bölüm Hakkında ECE: Temel Eğitim Bölümü. Erişim adresi: <https://eece.metu.edu.tr/tr/bolum-hakkinda-ece>
- Özgünlü, M. ve Veziroğlu Çelik, M. (2018). Okul Öncesi Eğitimde Yapılandırılmamış Oyuna İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (5), 1691-1700. DOI: 10.24106/kefdergi.2389
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Thousand Oaks, Calif. London: Sage.
- Pellis SM., Pellis VC. & Bell HC. (2010). The function of play in the development of the social brain. *Am J Play*, (2), 278–296
- Purtaş, Ö. ve Duman, G. (2017). Okul Öncesi Eğitimde Uygulanan Hareket Etkinlik Planlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Turkish Journal of Primary Education*, 2(1), 11-29. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tujped/issue/33596/358346>
- Russo, H. L. (2013). Re-thinking the role of play and creativity at the center of curriculum and assessment: a New York City school's journey to re-imagine education for a changing world. *Play and Creativity at the Center of Curriculum and Assessment: A New York City School's Journey to Re-Think Curricular Pedagogy*, 61(1), 131-146. Retrieved from: <https://eric.ed.gov/?id=ED557403>

- Sarı, S. Ç. (2011). Çocuk Oyun ve Öğrenme. *Eğitime Bir Sen*, 7(20), 21-25. Erişim adresi: http://vizyon21y.com/documan/Egitim_Ogretim/Egitim/Ogrenme_Surecleri/Cocuk_Oyun_ve_Ogrenme.pdf
- Saygın, D. ve Yalman Polatlar, D. (2021). Okul Öncesi Eğitim Programında Bulunan Eğitim Planlarının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. *Talim*, 4(2), 71-101. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/talim/issue/60001/853974>
- Sezer, C. (2010). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirmeyi Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale. Erişim adresi: <http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/handle/COMU/636?show=full>
- Sussman, K. S. (2012). The importance of play in the preschool classroom. *Texas Child Care Quarterly*, 36(03), 8-16. Retrieved from: <https://children.alabama.gov/wp-content/uploads/2017/12/Importance-of-Play-article.pdf>
- Tantekin Erden, F. & Öztürk Yılmaztekin, E. (2016). Pre service early childhood teachers views about integrated curriculum. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 33–49. Erişim adresi: <https://hdl.handle.net/11511/81146>
- T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2015). Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik. Erişim adresi: <https://www.ailevecalisma.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/yonetmelikler/oz-el-kres-ve-gunduz-bakimevleri-ile-ozel-cocuk-kuluplerinin-kurulus-ve-isleyis-esaslari-hakkinda-yonetmelik.pdf>
- TDK. (2019). Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Tok, E. (2018). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Oyuna İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği. *Kastamonu Education Journal*, 26(2), 599-611. doi:10.24106/kefdergi.404885
- Toksoy, A. C. (2010). Yarışma Niteliği Taşıyan Geleneksel Çocuk Oyunları. *ACTA TURCICA Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, 2(1), 205-220. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423866462.pdf>
- Tsai, C. (2017). How Taiwanese preschool educators view play and apply it in their teaching. *International Education Studies*, 10(4), 152-159. doi:10.5539/ies.v10n4p152
- Tuğrul, B. (2002). Erken Çocukluk Döneminde Öğrenmeyi ve Öğretimi Kolaylaştıran Özellikler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 142-147. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7814/102613>
- Turak, E., ve Demir, M. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Oyun İle Öğretim Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (2), 274-287. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ihead/issue/46867/634669>

- Uygun, N. ve Kozikoğlu, İ. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Oyun Davranışlarının İncelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9 (2), 787-817. DOI: 10.18039/ajesi.582075
- Uysal, H., Altınkaynak, Ş., Taşkın, N. & Akman, B. (2018). Çocukların Ödül Ve Ceza Algıları İle Öğretmenlerin Disiplin Hakkındaki Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (33), 1-12. DOI: 10.14582/DUZGEF.735
- Ünal, F., Kök, E. E. ve Pınar, Y. (2017). Öğretmenlerin Penceresinden Oyun Ve Eğitim Programlarında Oyuna Yer Verme Durumlar. *Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 4(12), 731-746. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/52678/694456>
- Wang, S. & Aamodt, S. (2011). *Welcome to your child's brain: how the mind grows from conception to college*. New York, NY: Bloomsbury USA
- Whitebread, D., Basilio, M., Kuvalja, M. & Verma, M. (2012, April). Dr_david_whitebread_-_the_importance_of_play – The importance of play Dr David Whitebread University of Cambridge With Marisol Basilio Martina Kuvalja. Retrieved from: <https://www.csap.cam.ac.uk/media/uploads/files/1/david-whitebread---importance-of-play-report.pdf>
- Varea, V. (2018). Exploring play in school recess and physical education classes. *European Physical Education Review*, 24(2), 194-208. doi:10.1177/1356336x16679932
- Yaşar Ekici, F. (2017). Mesleki Tükenmişlik Açısından Okul Öncesi Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 425-446. DOI: 10.18506/anemon.289246
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, E. ve Çetin, Z. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 54-66. DOI: 10.21020/hsbfd.427140
- Yiyit, S. (2016). Okul Öncesi Dönemde Oyunların Ve Hareket Eğitiminin Motor Gelişim Üzerine Etkileri. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 22-27. Erişim adresi: <http://www.sportresearches.com/>
- YÖK. (t.y.). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Okul-Oncesi-Ogretmenligi-Lisans-Programi.pdf

- Yurttaş, A., Erdaş Kartal, E. ve Çağlar, A. (2020). Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Disiplinlerarası Yaklaşımın Temel Eğitimde Kullanımına Yönelik Görüşleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 226-243. doi:10.21733/ibad.731825
- Zembat, R. (1994). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yönetici Özellikleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(6), 313-323. Erişim adresi: <http://dspace.marmara.edu.tr/bitstream/handle/11424/3751/1201-2238-1-SM.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Zosh, J. M., Hopkins, E. J., Jensen, H., Liu, C., Neale, D., Hirsh-Pasek, K., Solis, S. L. & Whitebread, D. (2017). Learning through play: a review of the evidence (White paper). The LEGO Foundation, DK.//. Retrieved from: https://www.legofoundation.com/media/1063/learning-through-play_web.pdf

EKLER

EK 1. Etik Kurul Onayı

ANKARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ALT ETİK KURULU KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi : 30/10/2020

Toplantı Sayısı : 7

Karar Sayısı : 155

155-Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi **Ebru Çilli**'nin "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı tezi ile ilgili "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelendi.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi **Ebru Çilli**'nin "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı tezi ile ilgili araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olması koşuluyla uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

EK-2. Bilgilendirme ve Onam Formu

Aydınlatılmış Onam Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adıyla, Ebru ÇİLLİ tarafından 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı Güz Döneminde (I. yarıyıl) yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Araştırmanın hedefi okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerini incelemektir.

Araştırmanın Nedeni: () Bilimsel araştırma (X) Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Ankara ili merkez ilçelere bağlı özel ve resmi anaokulları ve anasınıfları

Araştırma Uygulaması: () Anket

(X) Görüşme

(X) Gözlem

()Diğer

A. Giriş Bölümü:

“Sayın gönüllü, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Eğitimi tezli yüksek lisans programı kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.”

B. Bilgilendirme Bölümü:

1. Çalışmanın amacı nedir?

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Kamu ve özel anaokullarında farklı uygulamalar yapıldığı, hareket eğitimine farklı öğretmenler girdiği ve oyun ve hareket eğitimi süresinin farklı olabileceği dolayısıyla da okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimine yönelik görüşlerinin değişebileceği düşünüldüğünden katılımcılar farklı okullardan seçilecektir. Araştırma gelecekte yapılacak araştırmalara katkı sağlaması açısından önemlidir.

2. Çalışmaya katılma koşulları nelerdir?

Bu araştırma Ankara’da merkez ilçelerdeki kamu ve özel kurumlara bağlı anaokulları, anasınıfları ve kreş ve gündüz bakımevlerinde çalışan öğretmenler ile sınırlıdır.

3. Çalışma kapsamında nasıl bir uygulama yapılacaktır?

Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ve gözlem yöntemi kullanılacaktır. Görüşme formu, kişisel bilgiler (4 soru) ve “okul öncesi dönemde oyun ve hareket eğitimi” ile ilgili yarı yapılandırılmış (13 soru) olmak üzere toplam 17 sorudan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş, kıdem yılı, öğrenim durumu ve çalıştığı kurumun türü görüşme formunun kişisel bilgiler bölümünde sorulacaktır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile yapılarak kayda alınacaktır. Ayrıca araştırma sürecinde araştırmacı okul öncesi öğretmenlerini sınıf ortamında gözlemleyecektir. Gözlem sırasında araştırmacı öğretmenlerin oyun ve hareket eğitimine yönelik uygulamaları ile ilgili verileri gözlem formuna kayıt edecektir. Gözlem formunda öğretmenlerin oyun ve hareket uygulamaları ile ilgili olarak oyun ve hareket eğitimine başlamadan önce çocukları etkinliğe hazırlama, oyun ve hareket etkinliğinin herhangi bir aşamasında zorlanma, çocukların gelişimine uygun oyun ve hareket etkinliği planlama, oyun ve hareket etkinliği hakkında çocukları bilgilendirme, sınıfı oyun/hareket etkinliğine göre düzenleme, sınıfa hakim olma, önceki oyun ya da hareketleri tekrarlama, oyun ve hareket etkinliklerini başka disiplinlerle birleştirme, oyun ve hareket etkinlikleri sonunda

değerlendirme yapma ve eklenmek istenen başka noktalar olmak üzere toplam 10 madde bulunmaktadır. Araştırmacı gözlem formunda uygulamalarla ilgili kontrol listesini işaretledikten sonra gözlemlerini gözlem süreci bölümüne yazacaktır. Araştırmada kullanılan görüşme soruları ve gözlem maddeleri, bu konuda yapılan çalışmalar derlenerek ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur.

4. Araştırmaya kaç gönüllü dahil edilecektir?

Araştırmaya gönüllü olarak katılan; kamuda çalışan 20 okul öncesi öğretmeni ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan 20 okul öncesi öğretmeni olmak üzere toplam 40 kişi dahil edilecektir.

5. Bir gönüllünün bu araştırmanın gereklerini yerine getirebilmek için harcayacağı süre ne kadardır?

Bir gönüllünün bu araştırmanın gereklerini yerine getirebilmek için harcayacağı maksimum süre 20 dk.dır.

6. Gönüllüler, araştırmaya katılmaları halinde hangi risklerle karşılaşabilirler?

Gönüllüler, araştırmaya katılmaları halinde herhangi bir riskle karşılaşmayacaklardır.

7. Gönüllüler, araştırmaya katılmayı kabul etmemeleri ya da araştırmadan ayrılmalari durumunda herhangi bir olumsuz sonuçla karşı karşıya kalırlar mı? Evetse, nelerdir?

Gönüllüler, araştırmaya katılmayı kabul etmemeleri ya da araştırmadan ayrılmalari durumunda herhangi bir olumsuz sonuçla karşı karşıya kalmayacaklardır.

C. Güvence Bölümü:

“Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.”

D. Onay Bölümü:

“Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum (ya da sözlü olarak dinledim). Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı. Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.”

E. İmza Bölümü:

İmza/Tarih
Katılımcının/ların adı/soyadı

İmza/Tarih
Araştırmacının/ların adı/soyadı

EK-3. Görüşme Formu

Mekan Tarih ve saat (başlangıç-bitiş).....Görüşmeci
.....

Giriş

Merhaba benim adım Ebru Çilli. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Spor Eğitimi Programı yüksek lisans öğrencisiyim. Okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyuna yönelik görüşlerinin incelenmesine yönelik bir araştırma yapıyorum ve sizinle bu konu ile ilgili olarak konuşmak istiyorum. Bu görüşmede amacım, okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimi ile ilgili ne düşündüklerini ortaya çıkarmaktır. Okul öncesi öğretmenleri ile görüşme yapmak istiyorum çünkü okul öncesi öğretmenlerinin oyun ve hareket eğitimi ile ilgili uygulama, deneyim ve karşılaştığı sorunları yansıtacak olan bireyler olarak görüyorum. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların öğretmenlerin oyun ve hareket eğitiminin öneminin farkına varması, bu alan ile ilgili eksikliklerinin giderilmesi, yaşanan sorunların en aza indirilmesine katkıda bulunacağını ümit ediyorum. Bu nedenle sizin, oyun ve hareket eğitimi ile ilgili doğru ve içten düşünceleriniz bu araştırma için çok önemli. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Görüşmemize geçmeden önce,

- Bana görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacıların dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca, araştırma sonuçlarını yazarken, görüştüğüm bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağım.
- Başlamadan önce, bu söylediklerim ile ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?
- Görüşmeyi izin verir iseniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?
- Bu görüşmenin yaklaşık 15-20 dk. Süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

Kişisel Bilgiler

1. Yaşınız.....
2. Çalıştığınız kurum özel kurum () kamu kurumu ()
3. Kıdem yılınız.....
4. Öğrenim durumunuz.....

Görüşme Soruları:

1. Kısaca oyunun tanımını yapabilir misiniz? Sizce okul öncesi çocuklar için oyunun önemi nedir? Neden?
2. Sizce hareket eğitimi nedir? Örneklendirir misiniz? Hareket eğitiminin oyundan farkı nedir?
3. Oyun ve hareket etkinliklerini ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

4. Sizce oyunda eğlenmek mi öğrenmek mi daha önemlidir? Neden?
5. Oyun mu hareketi kapsar yoksa hareket mi oyunu kapsar? Neden?
6. Sizce hareket eğitimi kim vermelidir? Neden? Kendinizi bu konuda yeterli hissediyor musunuz? Bununla ilgili önerileriniz nelerdir?
7. Oyun ve hareket eğitiminin çocuğun gelişimine ortak katkısı nelerdir?
8. Oyun ve hareket etkinliklerini öğretirken hangi aşamaları takip ediyorsunuz?
9. Oyun ve hareket etkinliklerinde en çok hangi aşamada zorluk yaşıyorsunuz?
 - Planlama?
 - Uygulama?
 - Değerlendirme?
 - Yaşadığınız bu zorluğun sebebi ne olabilir?
10. Oyun ve hareket eğitimi planlarken neleri göz önünde bulundurursunuz?
11. Oyun ve hareket eğitiminde uygulamada karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
12. Oyun ve hareket etkinliklerini değerlendirmede en çok önem verdiğiniz noktalar nelerdir?
13. Oyun ve hareket eğitiminde fiziksel gelişim ile ilgili kazanımları çocuğun kazanıp kazanmadığını nasıl belirlersiniz?
14. Çocuklara bir hareket etkinliği uyguladınız. Örneğin; tek ayak sıçrama becerisini kazandırmaya yönelik bir etkinlik. Etkinlik sonunda çocukların kazanıma ulaşamadığını fark ettiniz. Sizce bunun nedenleri ne olmuş olabilir? Peki, bu kazanıma ulaşmaları için ne yaparsınız?

EK-4. Öğretmen Gözlem Formu

Gözlem Yapılan Okul: Gözlem Yapılan Sınıf Öğretmeninin; Yaş Grubu: Uygulanan Etkinliğin Adı: Gözlem süresi: Gözlem tarihi:			
Gözlenecek Öğretmen Davranışı	Gözlendi	Gözlenmedi	Açıklama
1.Oyun ve hareket eğitimine başlamadan önce çocukları etkinliğe hazırlama			
2.Oyun ve hareket etkinliğinin herhangi bir aşamasında zorlanma			
3.Çocukların gelişimine uygun oyun ve hareket etkinliği planlama			
4.Oyun ve hareket etkinliği hakkında çocukları bilgilendirme			
5.Sınıfı oyun/hareket etkinliğine göre düzenleme			
6.Sınıfa hakim olma			
7.Önceki oyun ya da hareketleri tekrarlama			
8.Oyun ve hareket etkinliklerini başka disiplinlerle birleştirme			
9.Oyun ve hareket etkinlikleri sonunda değerlendirme yapma			
Eklenmek istenen başka noktalar:			

EK-5.Okul Öncesi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Katılımcılar	Yaş	Kıdem yılı	Eğitim durumu	Çalıştığı kurum türü
Ö1	36	15 yıl	Lise	Özel
Ö2	28	6 yıl	Ön lisans	Özel
Ö3	26	6 yıl	Ön lisans	Özel
Ö4	26	3 yıl	Lisans	Özel
Ö5	27	4 yıl	Yüksek lisans	Kamu
Ö6	31	8 yıl	Yüksek Lisans	Kamu
Ö7	34	6 yıl	Lise	Kamu
Ö8	22	1 yıl	Ön lisans	Kamu
Ö9	27	4 yıl	Lisans	Özel
Ö10	29	5 yıl	Lisans	Özel
Ö11	29	6 yıl	Lisans	Özel
Ö12	30	7 yıl	Lisans	Özel
Ö13	29	8 yıl	Lisans	Kamu
Ö14	29	2 yıl	Lisans	Kamu
Ö15	29	12 yıl	Yüksek Lisans	Özel
Ö16	32	14 yıl	Lisans	Özel
Ö17	25	2 yıl	Lisans	Kamu
Ö18	29	2 yıl	Lisans	Kamu
Ö19	19	1 yıl	Ön lisans	Özel
Ö20	25	1 yıl	Lisans	Kamu
Ö21	40	15 yıl	Lisans	Kamu
Ö22	36	10 yıl	Lisans	Kamu
Ö23	36	13 yıl	Lisans	Kamu
Ö24	41	18 yıl	Yüksek lisans	Kamu
Ö25	31	12 yıl	Lisans	Kamu
Ö26	27	5 yıl	Lisans	Özel
Ö27	28	2 yıl	Lise	Özel
Ö28	30	10 yıl	Lisans	Özel
Ö29	24	1 yıl	Lisans	Kamu
Ö30	29	5 yıl	Lisans	Özel
Ö31	27	5 yıl	Lisans	Özel
Ö32	26	3 yıl	Lisans	Özel

EK-6. MEB İzin Formu

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.10989942
Konu : Araştırma izni

20.08.2020

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: a) 20.07.2020 tarihli ve 2025 sayılı yazınız.
b) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 nolu Genelgesi.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Ebru ÇİLLİ'nin "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" konulu tezi kapsamında merkez ilçelere bağlı okul öncesi eğitimi veren kurumlarda uygulanacak olan veri toplama araçları ilgi (b) Genelge çerçevesinde incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, söz konusu araştırmanın Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ölçme araçlarının; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde okul ve kurum yöneticilerinin sorumluluğunda gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Turan AKPINAR
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Ek:
Uygulama Araçları (3 sayfa)
Dağıtım:
Gereği:
Ankara Üniversitesi
Bilgi:
9 Merkez İlçe MEM

Adres: Emniyet Mah. Alparslan Türkeş Cad. 4/A Yenimahalle
Elektronik Ağ: ankara.meb.gov.tr
e-posta: istatistik06@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0524-08fb-3d5c-bc51-41dd kodu ile teyit edilebilir.

Bilgi için: Emine Konuk

Tel: 0 (312) 306 89 30
Faks: 0 ()

EK-7 Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İzin Formu

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 64934911-600-E.1706087

27.07.2020

Konu : Veri Toplama (Ebru ÇİLLİ)

EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.07.2020 tarih ve 1678206 sayılı yazı.

İlgi yazı ile Genel Müdürlüğümüze iletilen, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ebru Çilli'nin "Okul Öncesi Öğretmenlerin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasına ilişkin dokümanlar incelenmiştir.

Bahse konu çalışmanın gerçekleştirilmek istendiği Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin açılış, denetim ve kapanış işlemleri Bakanlığımızca yürütülmekte olup yapılacak bilimsel çalışmalar için gerekli izinlerin söz konusu kuruluşlardan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ
Genel Müdür V.

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Evrak Doğrulama Kodu : MGWRJILT Evrak Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr>
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177 Sokak
No:10/ A Kat.10.11.12.13 Posta Kodu: 06510
Çankaya/ Ankara
(312)705 52 57
(312)705 55 61

Bilgi için:Emel ÖZTÜRK
Çocuk Gelişimci

EK-8. Gençlik ve Spor Bakanlığı İzin Formu

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

Sayı : 37355619-044-E.780996

05.08.2020

Konu : Uygulama İzni Hk.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 20.07.2020 tarihli ve 98761816-302.08.01-E.2026 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile belirtmiş olduğunuz Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ebru ÇİLLİ'nin, Bakanlığımız Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı kreş ve gündüzbakım evinde görev yapan ilgili personele **"Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi"** konulu tez çalışması kapsamında uygulamak istediği görüşme formu Genel Müdürlük Makamından alınan 04.08.2020 tarihli ve E.749018 sayılı onay ile **uygun görülmüştür.**

Söz konusu görüşme formunun ekte yer alan tasdikli suretinin çoğaltılarak uygulanması ve çalışma sonucunun Genel Müdürlüğümüze bildirilmesi hususunda bilgilerini ve gereğini rica ederim.

İsa AKÇAY
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı V.

Ek : Görüşme Formu (3 sayfa)

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : UBRFRHCB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-eimzali-belge-dogrulama>
Adres: Örnek Mahallesi Oruç Reis Caddesi No:13/A Altındağ/ANKARA
Telefon: (0312) 596 63 00 Faks No: (0312) 596 63 59
Elektronik Ağ: <http://personel@gsb.gov.tr>

Bilgi için: Harun İNANÇ
Spor Eğitim Uzmanı
Telefon No: (312) 596 72 57

EK- 9. Gözlem Okulu İzin Formu 1

T.C.

ÇANKAYA KAYMAKAMLIĞI

Özel Saim Oğuz Gülümseyen Çocuklar Anaokulu Müdürlüğü

Sayın Ebru Çilli;

Kurumumuz Özel Saim Oğuz Gülümseyen Çocuklar Anaokulu'nda 11.08.2020 tarihinde gözlem ve görüşme yapma isteğinizi tarafımıza bildirdiniz.

Biz de yapacağınız gözlem ve görüşmenin, kurumumuzca bir mahsur teşkil etmediğini saptayıp bu gözlemlerinizi için gereken izni tarafınıza veriyoruz.

EK- 10. Gözlem Okulu İzin Formu 2

ÖZEL AYDIN GÜNDÜZ BAKİMEVİ VE ÇOCUK KULÜBÜ

GÖKDERE SOK. NO:10 Y.AYRANCI TEL:467 84 79

7.8.2020

Sayın Ebru Çilli

Okulumuz Aydın Smart Kids Academy’de 7.8.2020 tarihinde gözlem ve görüşme yapma isteğinizi tarafımıza bildirdiniz.

Biz de yapacağınız gözlem ve görüşmenin, kurumumuzca bir mahsur teşkil etmediğini saptayıp bu gözlemlerinizi için gereken izni tarafınıza veriyoruz.

EK- 11. Gözlem Okulu İzin Formu 3

ÖZEL AKILLI KÜÇÜK DAHİLER
GÜNDÜZ BAKIM EVİ
SULTAN FATİH CADDESİ NO:4/B MAMAK/ANKARA
TEL: 390 90 56

10.08.2020

Sayın Ebru Çilli;

Kurumumuz Özel Akıllı Küçük Dahiler Gündüz Bakımevi'nde 10.08.2020 tarihinde gözlem ve görüşme yapma isteğinizi tarafımıza bildirdiniz.

Biz de yapacağımız gözlem ve görüşmenin, kurumumuzca bir mahsur teşkil etmediğini saptayıp bu gözlemlerinizi için gereken izni tarafınıza veriyoruz.

BENZERLİK BİLDİRİMİ

“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi ve Oyuna Yönelik Görüşleri” başlıklı tezimin ana bölümü (ön bölüm, kaynaklar ve ekler hariç) Turnitin İntihali Engelleme Programı aracılığıyla incelenmiş ve ilgili rapor danışmanım tarafından da kontrol edilmiştir. Kontrol sırasında (1) “Beş sözcükten daha az olan benzeşmeler” (2) “Kaynaklar” (3) “Doğrudan Alıntılar” dışarıda tutulmuştur. Benzerlik kontrolüne ilişkin rapordan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Rapor Tarihi	: 22-May-2021 08:17PM
Gönderim Numarası	: 1591894065
Sayfa Sayısı	: 72
Sözcük Sayısı	: 17620
Karakter Sayısı	: 124076
Benzerlik Oranı	: % 8
Savunma Tarihi	:30.06.2021

Yukarıda belirtilen sonuçları gösteren Turnitin İntihali Engelleme Programı’na ilişkin orijinal raporu, sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmaksızın bu beyanım ekinde Enstitüye teslim ettiğimi, tezimin %10’dan fazla benzerlik oranı içerdiğinin belirlenmesi durumunda, bundan doğabilecek tüm yasal sorumluluğu kabul ettiğimi bildirir, saygılarımı sunarım.

Öğrencinin Adı Soyadı: Ebru ÇİLLİ

Tarih: 22.05.2021

İmza:

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Ebru ÇİLLİ

E-Posta Adresi :

İş Deneyimi :

Unvan	Görev Yeri	Yıl
Okul Öncesi Öğretmeni	Gençlik ve Spor Bakanlığı Gündüz Bakımevi (Altındağ)	2020- Halen çalışıyor
Kulüp/İngilizce Öğretmeni	Kezban Mercan Anaokulu (Çankaya)	2019-2019
Okul Öncesi Öğretmeni-Eğitim Koordinatörü	AKD Kids- (Mamak/Ankara)	2018-2019
Özel Eğitim Öğretmeni	Otizm Vakfı -İncek (Gölbaşı/Ankara)	2017-2018

Akademik Bilgiler

Öğrenim Durumu:

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
	Temel Eğitimi Bölümü/Okul Öncesi Öğretmenliği	Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ANKARA)	2011-2017
	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/Spor Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı	Ankara Üniversitesi	2017-2021